

Gävle kommun

Sverigedemokraterna

*Budget och planeringsförutsättningar
2023-2026*

Innehåll

1. Politisk huvudskrivelse	1
2. Hur ser det ut?.....	3
2.1 Lågkonjunkturen står för dörren	3
2.2 Fler utmaningar väntar.....	4
2.3 Riksbankens roll och penningpolitiken i stort	5
3. Gävles ekonomiska förutsättningar	8
3.1 Kommunens ekonomiska nyckeltal.....	8
3.2 Kommunens struktur.....	9
3.3 Riskanalys kommunens intäkter.....	13
3.4 Ansvar för god ekonomisk utveckling	13
3.5 Resultatutjämningsreserv, oförutsedda kostnader och koncernskuld	13
3.6 Vår kortsiktiga strategi	14
3.7 En nollbasbudget på sikt.....	14
3.9 Nystart för näringslivet i Gävle	15
3.10 Sammanfattande ekonomiska lägesbild	17
4. Politiska prioriteringar.....	18
4.1 Finansiering	18
4.2 Beslutsförslag budget 2023	26
4.3 Strategiska utvecklingsområden i Gävle 2023–2026	28
4.4 Invandringen och kostnadsbilden	29
4.5 Svag integration leder till utanförskap	29
4.6 Vårt trygghetsprojekt Gävle- en trygghetscentral, fler kameror och ordningsvakter	31
4. Tio steg mot ett bättre Gävle	32
5. Kommunövergripande områden.....	38
5.1 Anpassa upphandlingskraven för att gynna lokala och små företag.....	38
5.2 Motverka korruption	39
5.3 En förbättrad arbetsmiljö i kommunen ger minskade ohälsotal	40
5.4 En ansvarsfull miljöpolitik.....	40
5.4.1 Miljö är i stort en global fråga	40
5.4.2 Miljö ur ett lokalt perspektiv	41
5.4.4 Det miljöstrategiska programmet i stort.....	43
5.4.5 Det miljöstrategiska programmet - ekologiska livsmedel eller närproducerat?.....	44
5.4.6 Kommunalt veto om vindkraftsetablering	44

5.4.7 Omvandla miljögalan till en entreprenörsgala	45
5.4.8 Sociala hållbarhetsprogrammet missar målet	46
6. Kommunfullmäktige	47
7. Revisorskollegiet.....	47
8. Kommunstyrelsen och sektor styrning och stöd	48
8.1 Vår politik i kommunstyrelsen.....	48
8.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden	49
8.3 Kommunstyrelsen och sektor styrning och stöd i korthet	50
8.4 Krisledningsutskottet.....	51
8.5 Kommunstyrelsens områden och vår politik.....	52
8.5.1 En ny trygghetscentral i Gävle- mot Sveriges tryggaste kommun	52
8.5.2 Minska migrationskostnaderna.....	53
8.5.3 Tillgängliggör politiken	53
8.5.4 Ökad trygghet i Gävle	54
8.3.5 Nya arbetssätt och ökad digitalisering	55
8.3.6 Nej till skattehöjningar	55
8.3.7 Hållbart samhälle.....	56
8.3.8 Ekonomi.....	56
8.3.9 Personal.....	57
8.3.10 Näringslivsutveckling.....	57
8.3.11 Arbetsmarknads- och arbetslivsfrågor	58
8.3.12 Bostäder och kommunikationer.....	58
8.3.13 Kommunal beredskap och säkerhetsfrågor	59
8.3.14 Kulturens hus.....	59
8.4 Sverigedemokraternas uppdrag till kommunstyrelsen:.....	61
9. Utbildningsnämnd	64
9.1 Vår politik i nämnden	64
9.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden	65
9.3 Utbildningsnämnden i korthet	66
9.4 Övergripande skolfrågor.....	66
9.4.1 Tydliga kartläggningar för att minska personalomsättning och dåligt mående.....	66
9.4.2 Förbättrad arbetsmiljö	67
9.4.3 Begär utdrag ur belastningsregistret.....	68
9.4.4 Modersmål i förskola och grundskola	68

9.4.5 Religiös klädsel i förskola och grundskola	69
9.5 Förskola och barnomsorg	70
9.5.1 Förord	70
9.5.2 Utmaningar i verksamheten	70
9.5.3 Minskade barngrupper i förskolan	71
9.5.4 Utmaningar med att rekrytera och behålla legitimerade förskollärare	72
9.5.5 Arbeta förebyggande mot hedersförtryck redan i förskolan	73
9.5.6 Genuspedagogik	74
9.5.7 Lokalförsörjning	75
9.5.8 Förskola på obekvämt arbetstid ("Nattis")	76
9.5.9 Måltider	77
9.5.10 Arbetskläder	78
9.5.11 Utred ett slopande av karensavdraget för personal inom för- och grundskola samt fritidshem	78
9.6 Grundskola	79
9.6.1 Förord: En skola värd namnet	79
9.6.2 Hot och våld mot lärare	81
9.6.3 Måluppfyllelsen i grundskolan måste höjas	81
9.6.4 Läraryrket måste göras attraktivt igen	82
9.6.5 Tydliga gränser gynnar alla	84
9.6.6 Språkkrav i skolan	84
9.6.7 Psykisk ohälsa bland unga	85
9.6.8 Läsa-räkna-skriva garantin	86
9.6.8.1 "Rastvaktsteam" som dagligen håller i strukturerade aktiviteter	86
9.6.9 Dyslexi och lättare läs- och skrivsvårigheter	87
9.6.10 Ökat stöd för elever med diagnoser	89
9.6.11 Drogfri skola	90
9.6.12 Återförstatligande av skolan	91
9.6.13 Fristående skolor - ett positivt komplement	91
9.6.14 Andra sidan av myntet- Fristående skolor	92
9.6.15 Ingen utlandsfinansiering för friskolor	93
9.6.16 Skolan i ytterområden – för en levande landsbygd	93
9.6.17 Förberedelseskola och modersmålsundervisning	95
9.6.18 Förhindra mobbning, rasism och skadegörelse	96

9.6.19	Jourskolor	98
9.6.20	Motverka hedersförtryck och hedersrelaterat våld	98
9.6.21	Slöjförbud i skolan	101
9.6.22	Surfplattor och mobiltelefoner i klassrummet	101
9.6.23	Analoga läromedel	102
9.6.24	Viktigt med motionsvanor	102
9.6.25	En bra kost inom verksamheten	103
9.7	Fritidshem	104
9.7.1	Fritidshemmens betydelse	104
9.7.2	Läxhjälp i fritidshemmen	105
9.7.3	Bredda utbildningen mot fritidshem	106
9.8	Gymnasieskolan	106
9.8.1	Många lämnas efter	106
9.8.2	Bättre matchning, fler praktikplatser och en ökad samverkan	107
9.8.3	Högskolan i Gävle	108
9.8.4	Översyn av Sveriges lärarutbildningar	110
9.9	Sverigedemokraternas uppdrag till utbildningsnämnden:	111
10.	Socialnämnden	115
10.1	Vår politik i nämnden	115
10.2	Ekonomiska prioriteringar för nämnden	116
10.3	Socialnämnden i korthet	117
10.4	Socialnämnden och vår politik	117
10.4.1	Orosanmälningar på barn	117
10.4.2	Sätt in relevanta insatser i tid	118
10.4.3	Familjerådgivning	119
10.4.4	HVB hem	120
10.4.5	Gör det attraktivt att vara familjehem igen	120
10.4.6	Samverkan mellan socialnämnd och utbildningsnämnd	121
10.4.7	Utred fritidsgårdarna	121
10.4.8	Internutbildning för socialtjänstpersonal	122
10.4.9	Minskad ohälsa bland personalen	122
10.4.10	Säkra Grindens verksamhet	123
10.4.11	Tidiga insatser mot missbruk	123
10.4.12	En effektivare och mer human missbrukarvård	124

10.4.13 En förstärkt eftervård vid missbruk i Gävle kommun	125
10.4.14 En drogfri skola.....	126
10.4.15 De viktiga fältassistenterna	127
10.4.16 De akut hemlösas situation måste lösas	128
10.4.17 Bostad först – en möjlig väg ur hemlöshet.....	129
10.4.18 Stöd mot umgängessabotage.....	130
10.4.19 Våld i nära relationer	131
10.4.20 Hedersvåld och tvångs gifte-en överblick	132
10.4.21 Hedersvåld och tvångs gifte- en ökad problematik	132
10.4.22 Slutsats om hedersproblematiken	133
10.4.23 Medborgarprov	133
10.4.24 Medarbetare	134
10.4.25 Ekonomi.....	134
10.5 Sverigedemokraternas uppdrag till socialnämnden:	134
11. Omvårdnadsnämnden.....	138
11.1 Vår politik i nämnden	138
11.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden	138
11.3 Omvårdnadsnämnden i korthet	139
11.4 Omvårdnadsnämnden och vår politik	139
11.4.1 Inledning: En personanpassad hemtjänst	139
11.4.2 Kvalitetsförbättring nödvändig.....	140
11.5 Personalen- våra vardagshjältar	140
11.5.1 Påfrestande läge för personalen	140
11.5.3 Delade turer – inte ett krav men en möjlighet.....	141
11.5.4 Medarbetare	142
11.5.6 Genomförandeplaner	143
11.5.7 Kuratorer för de äldre	143
11.5.8 Sjukskrivningstalen i omsorgen måste ner på sikt	144
11.5.9 Minskad ohälsa bland personalen genom satsningar	144
11.5.10 Vaccinationer.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
11.5.11 Vikariehantering och vikten av god kommunikation	145
11.5.12 Fria arbetskor	146
11.6 Kunden i fokus.....	146
11.6.1 Trygghetsboenden - ett viktigt komplement	146

11.6.2 Kategoriboende med djur	147
11.6.3 Näringsrik och god mat	147
11.6.4 Minskning av undernäring och mätning av nattfasta.....	148
11.6.5 Dietisthjälp och provtagningar	149
11.6.6 Kompetensutveckling om funktionsvariationer	149
11.6.7 Fysisk miljö	149
11.6.8 Stimulera det sociala livet	150
11.6.9 Förebygga brott mot äldre	151
11.7 Planering för framtiden	152
11.7.1 Människovärdet och beredskap för kommande platsbehov	152
11.7.2 En omsorg i kris	152
11.7.3 Ekonomi.....	152
11.8 Sverigedemokraternas uppdrag till omvårdnadsnämnden:	154
12. Samhällsbyggnadsnämnden	158
12.1 Vår politik i nämnden	158
12.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden	159
12.3 Samhällsbyggnadsnämnden i korthet	159
12.4 Samhällsbyggnadsnämnden och vår politik	159
12.4.1 Bostadsbyggande och minskad byråkrati.....	159
12.4.2 Bostadsförsörjningen	160
12.4.3 God fiberanslutning är essentiell för Gävles utveckling.....	161
12.4.4 Tillgänglig stadskärna - se över parkeringsfrågan	162
12.4.5 En fysiskt tilltalande miljö.....	163
12.4.6 Elsparkcyklar.....	163
12.4.7 Jordbruk och egenförsörjning	163
12.4.8 Värna lokalt jordbruk och närproducerat	164
12.4.9 Strategiskt riktig infrastruktur	165
12.4.10 Medarbetare	166
12.4.11 Trygga gång och cykelvägar i kommunen	166
12.5 Sverigedemokraternas uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden:	167
13. Kultur och fritidsnämnden	169
13.1 Vår politik i nämnden	169
13.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden	169
13.3 Kultur och fritidsnämnden i korthet.....	170

13.4 Kultur och fritidsnämnden och vår politik.....	170
13.4.1 Kulturpolitik för stärkt samhällsgemenskap.....	170
13.4.2 Offentlig konst ska stimulera trivseln.....	171
13.4.3 Minskat intresse för föreningsliv är en utmaning.....	172
13.4.4 Digital kultur.....	173
13.4.5 Saklig bibliotekskultur.....	173
13.4.6 Avveckla konstcentrum.....	175
13.4.7 Barn- och familjekulturen prioriteras.....	175
13.4.8 Fritidsgårdsverksamheten fyller en viktig funktion.....	175
13.4.9 En levande lokalhistoria.....	176
13.4.10 Generell effektivisering av kulturbudgeten.....	177
13.4.11 Avyttra eller avveckla symfoniorkestern.....	177
13.4.12 Verksamhetens inriktning.....	178
13.4.13 Minskad ohälsa.....	178
13.4.14 Hållbart samhälle.....	179
13.4.15 Anställ en kultursamordnare.....	179
13.2.16 Ekonomi.....	179
13.5 Sverigedemokraternas uppdrag till kultur- och fritidsnämnden:.....	180
14. Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.....	183
14.1 Vår politik i nämnden.....	183
14.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden.....	184
14.3 Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden i korthet.....	185
14.3.1 Verksamhetens inriktning.....	185
14.4 Arbetsmarknaden.....	186
14.4.1 Effekter av Covid-19.....	187
14.4.5 Kräv tillbaka dubbel ersättning.....	190
14.4.6 Erbjud ekonomisk rådgivning.....	190
14.4.7 Minskad ohälsa bland personalen.....	190
14.4.8 Rekvisition för barnfamiljer i fattigdom.....	191
14.4.9 LSS.....	191
14.4.10 Boendestöd.....	193
14.4.11 LOV inom EDV.....	194
14.5 Sverigedemokraternas uppdrag till Arbetsmarknad- och funktionsrättsnämnden:.....	195
15. Valnämnd.....	197

16. Jävsnämnd	198
16.1 Verksamhetens inriktning	198
17. Överförmyndarnämnd.....	199
17.1 Viktigt med föredömlig verksamhet.....	199
17.2 Verksamhetens inriktning	199
18. Kommunala bolag.....	202
18.1 Gävle stadshus.....	202
18.1.1 Gävle parkeringsservice.....	202
18.2 Gavlefastigheter Gävle kommun AB	202
18.2.1 Gavle drift och service	203
18.3 AB Gavlegårdarna.....	203
18.4 Gävle Hamn AB.....	203
18.5 Gävle Energi.....	204
18.5.1 Gästrike Ekogas	204
18.6 Gästrike vatten	204
18.6.1 Gävle vatten	205
19. Kommunalförbund	206
19.1 Gästrike räddningstjänst	206
19.2 Gästrike Återvinnare	206
20. Ekonomiska sammanställningar	208
20.1 Verksamhetens kommunbidrag Sverigedemokraterna	208
20.2 Resultatbudget	209
20.1.1 Tabell: Resultatbudget 2023 och plan 2024-2026	209

1. Politisk huvudskrivelse

Vi kan konstatera att Sverige äntligen har fått en ny politisk inriktning i och med den nya regeringen som tillträtt. Sverigedemokraternas politik kommer att ha stort inflytande på en rad viktiga områden i samhället- som i förlängningen också kommer Gävle till del.

Gävle är en vacker kommun med fina anor. Vi har drabbats hårt av en svag integrationspolitik, vilket gett en hög grad av segregering. Konsekvenserna är kriminella grupperingar, drogförsäljning, skjutningar och höga tal för försörjningsstöd. Den samhällsutveckling vi sett med utanförskap, grov kriminalitet, otrygghet och splittring behöver nu vändas. Sverigedemokraternas politik är den som andra partier tagit efter när det börjat blåsa snålt. Vi är och kommer vara originalet att lita på- vilket också det fina valresultatet visade oss.

En ny konstellation av vänsterliberala kommer nu styra kommunen. Men Sverigedemokraterna tar ansvar och presenterar en oppositionsbudget som vi vet kommer kunna göra Gävle till en tryggare och mer attraktiv kommun.

Vi går snabbt in i en lågkonjunktur. Till stor del på grund av det ryska invasionskriget i Ukraina. Även europeisk naivitet och en felprioriterad energipolitik (i en svensk kontext orsakad av de vänsterliberala) ligger bakom utvecklingen. Höga räntor gör att kostnaden för pensioner och kommunens lån går upp. Samtidigt kommer arbetslösheten att öka vilket gör att intäkterna faller. Kombinationen är jobbig men hanterbar, förutsatt att man verkligen ser till att prioritera rätt saker. Vilket vi kommer göra.

Kommunen behöver omgående se över sina kostnader. Ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder, kostnader kopplade till invandring, överflödiga administration, ineffektiva miljöfrämjande insatser, felaktigt utbetalda försörjningsstöd och lyxkultur för vuxna behöver alla lämna plats för fler vuxna i skolan, fler händer i vården, trygghetsfrämjande åtgärder, förebyggande åtgärder för barn/unga och satsningar för att stärka glesbygden och företagandet.

Det är en politik som ser till så att hela kommunen kan leva. Det är även en politik som kombinerar det bästa av två världar i form av ansvar för ekonomi och företagande, tillsammans med en stark välfärd. Vi vill stärka samhällskontraktet för alla våra medborgare.

Det är dags att göra Gävle till Sveriges bästa kommun. Nu har vi en rikspolitik i ryggen som kan göra det möjligt.

Richard Carlsson, Oppositionsråd

Elizabeth Puhls, Oppositionsråd

2. Hur ser det ut?

2.1 Lågkonjunkturen står för dörren

Efter en lång pandemi kom nästa smäll i och med Rysslands anfall mot Ukraina. En komplex rad av händelser har fört oss till ett läge med höjda räntor, hög inflation, efterfrågetapp, fallande huspriser och generellt tuffare för gemene man att klara av sina räkningar. El-krisen kommer för oss inte som någon överraskning då Sverige och stora delar av Europa frångått tryggheten med kärnkraft till förmån för väderberoende vindkraft och/eller rysk gas. Samtidigt har matpriserna gått upp kraftigt. Ett annat orosmoln är att den svenska exporten drabbas negativt när det går dåligt för vår omvärld. Exempelvis Tyskland står inför sin största el-kris någonsin och står samtidigt för en stor import från Sverige, som nu riskerar att minska kraftigt.

Den enda parametern som gör att vi undvikit en ekonomisk kraschlandning är den relativt låga arbetslösheten. Men i och med att företag riskerar att gå omkull på grund av elpriserna, människor håller hårt i sina pengar och drar ner på konsumtionen och företagens orderstockar tunnas ut, är en lågkonjunktur 2023 oundviklig. Det kommer sätta sina spår även för Gävle kommun. Vi behöver ha en respekt för att vi kommer ha fler arbetslösa framöver samtidigt som kostnaderna för pensioner och kommunens lån kommer öka. Den styrande majoriteten från föregående mandatperiod har inte lämnat en städad ekonomi efter sig utan snarare har man valt att gasa under lågkonjunkturen och lämna lite utrymme för att spara till sämre tider. Nu är det därför allvar. Vi behöver prioritera rätt saker. Personalen får aldrig bli föremål för besparing då det snarare kommer leda till högre kostnader med hög personalomsättning, sjukskrivningar och dåligt rykte för Gävle. Tvärtom ska vi prioritera dem då de är vår viktigaste resurs. Däremot ska vi se över varenda utgift som kommunen har. Det som tidigare, av primärt Socialdemokraterna, lättsinnigt har spenderats på icke direkt nödvändiga områden behöver tas bort. Annars riskerar vi vår välfärd.

2.2 Fler utmaningar väntar

Likt tidigare gäller fortfarande att vi har en gynnsam utveckling på arbetsmarknaden generellt, som kan komma att vika nedåt under 2023. Vi har också ett vi och dem. Många som invandrat till Sverige fastnar i arbetslöshet och utanförskap. Skillnaden i arbetslöshet mellan de som är födda i Sverige av svenska föräldrar och de som invandrat från Afrika eller mellanöstern är alldeles för stort. Höga trösklar in på arbetsmarknaden och höga krav på språklig samt teknisk kompetens, för de flesta arbeten, har lett till att de som har bristfällig utbildning hamnat i långtidsarbetslöshet. Med färre "lätta" jobb krävs insatser som höjer kompetensen hos personer som kanske inte har grundläggande kunskaper tillgodosedda från sitt hemlands skolgång. På kort och medellång sikt kommer därför denna grupp att utgöra en betydande del av landets arbetslösa grupp. Med den nya regeringens politik kan vi nu börja arbeta av vår integrationssskuld. Det är inte en dag för tidigt. Vi har en lång väg att gå.

En ansvarsfull prioritering av resurserna och att satsa på kommunens företagande är nyckelfaktorer för att kommunen ska kunna svetsas samman och bli starkare.

Konjunkturinstitutet	2023	2024	2025
Prognos Sverige (%)			
Sysselsättningsökning	0,1	0,4	0,8
Arbetslöshet	7,7	8,0	7,9

Tabell: 2.2.1 - Sysselsättningsökning och arbetslöshet, konjunkturinstitutets prognos för Sverige

Arbetslöshet inrikes/utrikes födda	2021
Andel av arbetskraften 15-74 år (%)	
Inrikes födda	5,4
Utrikes födda	19,5

Tabell: 2.2.2 - Arbetslöshet, inrikes och utrikes födda (SCB)

Konjunkturinstitutet	2023	2024	2025
Prognos Sverige (%)			
BNP utveckling	-0,1	2,0	2,5

Tabell: 2.2.3 - Svensk BNP utveckling, konjunkturinstitutets prognos

2.3 Riksbankens roll och penningpolitiken i stort

Riksbanken har haft svårt att agera proaktivt i sina prognoser. Man har hållit inne med räntehöjningar när inflationen började stiga kraftigt, för att sedan genomföra flera kraftiga höjningar på kort tid. Detta blev något av en chock för många- särskilt de med stora bostadslån. Den höga inflationen i sig hotar vår arbetsmarknad och kan leda till en ökad arbetslöshet. Samtidigt kommer nuvarande höjningar att ytterligare sänka hårt pressade hushålls marginaler, när man redan betalar höga mat, bränsle och elpriser.

I och med den höga inflationen kommer den reala timlönen att gå ner hela 5 procent under 2022. Riksbanken väntas höja räntan till 2,5 procent i början av 2023. Därefter dröjer det troligtvis till hösten 2023 eller början av 2024 innan räntan börjar sänkas igen. Den lågkonjunktur som blir verkligheten 2023 kommer givetvis påverka arbetsmarknaden negativt, varför arbetslösheten väntas öka.

Prognosen bygger på att inflationen dämpas nästa år av lägre energipriser, färre problem i leverantörskedjorna och en lägre tillväxt. BNP kommer växa blygsamt även i den internationella kontexten, och inflationen fortsätta vara högre än målnivåer under hela 2023.

Ekonomiska förutsättningar

3. Gävles ekonomiska förutsättningar

3.1 Kommunens ekonomiska nyckeltal

Lågkonjunkturen väntar oss och det tidigare politiska styret har sett till att vi varken har hängslen eller livrem till hands för att hantera detta på ett bra sätt. Vi har varit dopade av statliga stöd under Coronapandemin. Nu väntar ett stålbad när skatteintäkterna faller, pensionskostnaderna ökar och välfärdens behov snarare bli större än mindre.

Kommunen har alldeles för stora sociala problem att hantera. Många som lever i utanförskap, unga som inte klarar skolan och hög arbetslöshet. Den kravlösa politik vi haft i Sverige har skapat splittring och den måste nu motarbetas. Vi behöver inte bara resurser i form av pengar utan vi behöver en ny politik som förvaltar pengarna på ett bra sätt. Fler åtgärder som sätts in utifrån forskning och beprövad erfarenhet och mindre populistiska utspel där man lovar allt till alla. Kommunen behöver fler i arbete och färre på bidrag. Vidare ska vi nå en högre soliditet. Att låna pengar som framtida generationer får betala för är inte solidariskt. Inte heller de kommunala bolagens vinster ska ses som en utväg för att nå överskott, det krävs en annan inriktning av politiken.

Nyckeltal	Medel- ålder (SCB) 2021	Andel bidrags- försörjda (%) (SCB) 2021	Arbets- löshet (%) (Af) 2021	Median inkomst (tkr) (SCB) 2010	Minst 3 år eftergymnasial utbildning (%) (SCB) 2021
Sverige	41,9	13,9	7,9	304,0	29,6
Gävle	41,6	17,4	10,4	299,2	26,5

Tabell: 2.1.1 - Nyckeltal- Gävle och hela Sverige

3.2 Kommunens struktur

Intäkterna i kommunen tas ut genom kommunalskatten. Den baseras på skatteunderlaget och idag är skattesatsen 33,77 kronor per intjänad hundralapp. All verksamhet från och inom kommunen, som beslutats av politikerna och i stor utsträckning är lagstadgad, bekostas av intäkterna. Gävle kommun har en jämförbar kommunalskatt med andra kommuner i länet. Däremot ligger kommunen högre än genomsnittet i Sverige.

Precis som tidigare sker en omfördelning av resurserna mellan Sveriges kommuner beroende på vad man har för strukturella förutsättningar och hur befolkningssammansättningen ser ut. Man vill motverka skillnader i skatteintäkter för att inte den kommunala servicen ska vara beroende av befolkningens inkomster. Även antalet barn och äldre samt geografiska förutsättningar påverkar kostanden för kommuner, varför även dessa variabler räknas in i utjämningsystemet.

Gävle kommun är en urban kommun med lite färre äldre och unga än genomsnittet vilket innebär att man får betala till kostnadsutjämningsystemet. Däremot är man kraftig mottagare av det inkomstutjämningsbidrag som finns och är till för att kompensera skillnader i skattekraften.

Skatter och bidrag, Gävle kommun, (tkr) (SKR)	2023	2024	2025	2026
Skatteintäkter	5 836 164	6 082 170	6 333 304	6 584 718
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	957 993	998 316	1 039 575	1 080 846
Kostnadsutjämningsbidrag	-108 139	-108 733	-109 296	-109 824
Regleringsbidrag/-avgift	158 343	155 675	120 655	86 804
Struktur- och införandebidrag	0	0	0	0
LSS-utjämningsbidrag	61 165	61 501	61 819	62 118
Summa intäkter	6 905 526	7 188 929	7 446 056	7 704 663

Tabell: 3.2.1 - Skatter och bidrag år 2023–2026 (SKR)

Summa intäkter, Gävle kommun, (tkr) (SKR) - inklusive fastighetsavgift	2023	2024	2025	2026
Fastighetsavgift	237 509	237 509	237 509	237 509
Slutavräkning	-15 878	-	-	-
Summa intäkter (inkl. fastighetsavgift)	7 127 157	7 426 438	7 683 565	7 942 172

Tabell: 3.2.2 - Summa intäkter, inklusive fastighetsavgift, år 2023–2026 (SKR)

Den höga arbetslösheten i Gävle är huvudsaklig orsak till att inkomstutjämningsbidraget, räknat per invånare uppgår, till över 9 500 kronor. Inkomstutjämningsbidraget väntas också öka kommande år. Skatteintäkten per invånare för 2023 beräknas till cirka 56 000 kronor. Om det inte vore för inkomstutjämningsbidraget skulle kommunen inte klara sina välfärdsupdrag.

Befolkningen väntas öka kommande år, även om det inte är några stora ökningar. 2029 beräknas kommunen ha nära 107 000 invånare.

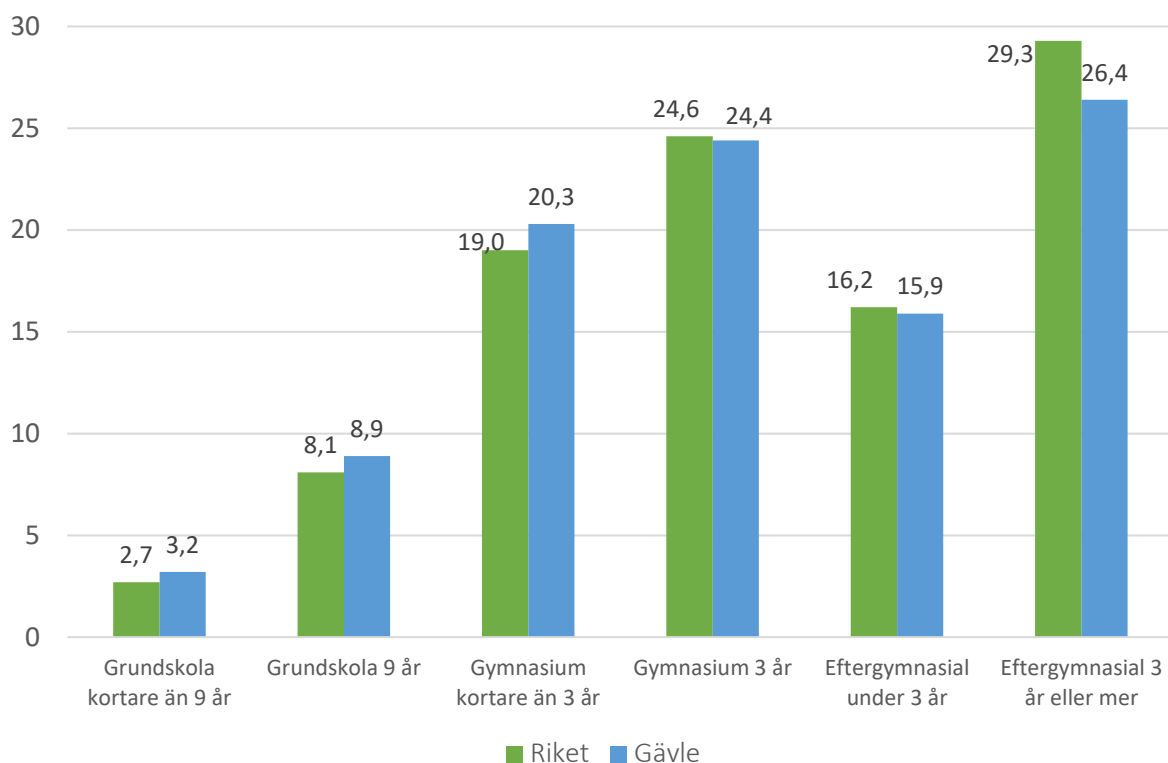
Befolkningsprognos Gävle (antal individer)	2023	2024	2025	2026
SKR prognos	103 780	104 350	104 891	105 397

Tabell: 3.2.3 - Befolkningsprognos Gävle 2023–2026, SKR

Vi behöver att fler högutbildade ska söka sig till Gävle. De statliga bidrag, till exempel etableringsstöd, som riktar sig mot kommuner med mottagande av asylsökande försvinner efter några år- men kvar står kommunen med höga kostnader och en tilltagande segregation. Gävle behöver möjlighet att ta hand om de problem som finns, varför mottagandet bör ligga på ett absolut minimum på obestämd tid. Vi vill helst att den tvingande fördelningen ska upphöra helt så snart som möjligt. Vidare kommer troligtvis den nya regeringens politik att minska inflödet till Sverige framgent väldigt kraftigt.

När det kommer till befolkningsfördelningen så påminner Gävle om Sverige generellt, det vill säga vi har ungefär lika stor andel i de olika åldersgrupperna. Det är även en ganska hög andel högutbildade i Gävle. Inom åldersgruppen 25-64 år hade cirka var fjärde person eftergymnasial utbildning 2020.

Utbildningsnivå, Gävle och Sverige (%), 25-64 år

Tabell: 3.2.2 - Utbildningsnivå, 25–64 år, Gävle och Sverige (SCB)

Fortfarande har Gävle en lägre andel med eftergymnasial utbildning jämfört med landet i stort. Men glädjande är ändå att över ca 42 procent har någon form av eftergymnasial utbildning, jämfört med rikets ca 45 procent.

Sverigedemokraterna har länge påtalat kopplingen mellan socioekonomiska faktorer och invandring från utvecklingsländer. Dessa faktorer gör att de resurssvaga, och ofta mer kostsamma, grupperna i samhället ökar- utan att skattekraften ökar i samma takt. I och med en ny stramare migrationspolitik väntas tillflödet av individer med riktigt låg utbildningsnivå stanna av.

3.3 Riskanalys kommunens intäkter

Det är svårt att få till prognoser gällande folkmängd. 100 personer färre gör att Gävle tappar 3 miljoner kronor. Löneökningar påverkar minst lika mycket där 1 procent skillnad motsvarar drygt 5 miljoner kronor. Med hänsyn till detta är det mycket viktigt att vi undviker glädjekalkyler, men heller inte ger en mer negativ bild av läget än nödvändigt.

Sådant som kostar mycket pengar och ger relativt låg avkastning behöver tas bort. Alternativkostnaderna ska beaktas i högre utsträckning än tidigare. En högre grad av långsiktighet behöver beaktas i prognoserna, så att kommunen inte varje år primärt behöver släcka de bränder som uppstår.

3.4 Ansvar för god ekonomisk utveckling

Det finns ett tydligt regelverk i kommunallagen och i lagen om kommunal redovisning för hur kommunen ska sköta sin ekonomi (sin förvaltning). Ett av grundkraven är att det ska vara en god ekonomisk hushållning och att riktlinjerna för verksamheten är tydliga. Det är också viktigt att varje generation bär upp kostnaderna för den välfärd som förbrukas. Nu har det varit ett extraordinärt läge med Covid-19 varför denna princip kanske inte kunnat appliceras fullt ut- att rädda liv har gått före. Men överlag ska inte framtida generationer lida för att vi överkonsumerar eller slösar på välfärden.

Det finns ett resultatmål på 2 procent som man vill att kommunerna ska klara att uppnå i överskott varje år. Vi ser det som viktigt att hålla fast vid det för att inte ha för små marginaler i ekonomin.

3.5 Resultatutjämningsreserv, oförutsedda kostnader och koncernskuld

Konjunkturen går upp och ner vilket gör det svårt för kommunen att kunna parera detta på ett bra sätt. Det är viktigt att ha en kontinuitet och inte göra för snabba och stora förändringar på grund av några års toppar och dalar. Därför

fungerar en resultatutjämningsreserv som ett bra verktyg för kommunen att kunna låta en del av överskottet stanna kvar i nämnderna. Dessa kan då verka som en buffert för sämre tider, det vill säga täcka upp för eventuella underskott. På så sätt ges också nämnderna ett verktyg att ta ansvar för sin ekonomi.

Det är lika viktigt att variationer av skatteintäkter kan pareras genom en resultatutjämningsreserv. Kommunen bör utreda förutsättningarna att kunna föra resurser mellan redovisningsår.

Sverigedemokraterna avsätter för denna budget över 300 miljoner från reserven, för att inte få ett underskott- som skulle skada kommunen.

3.6 Vår kortsiktiga strategi

För att kommunen ska kunna parera denna lågkonjunktur, troligtvis under perioden 2023-2024, behöver vi använda vår resultatutjämningsreserv för 2023. Dessutom behöver vi utdelningar från de kommunala bolagen. Bolagen går bra och det kommer inte att skada deras finansiella stabilitet. Värde av att inte nedmontera välfärden- vilket leder till ännu högre kostnader på sikt, är stort. Därför är vi beredda att stödja ekonomin genom dessa åtgärder, i brist på annat.

3.7 En nollbasbudget på sikt

Det finns en allmän bild av att effektiviseringar är en förfinad politisk omformulering av besparingar. Det är givetvis sant att målet med effektiviseringar är att minska kostnaderna, men målsättningen är större än så- det handlar om att göra något lika bra eller bättre till en lägre kostnad. Detta genom att plocka bort sådana moment som inte bidrar till kvalitet, mål eller syfte i verksamheterna. Om kommunen ska kunna minska risken för en försämrad kvalitet i kärnverksamheterna, är det nödvändigt att se över alla utgifter. I det långa loppet vill Sverigedemokraterna genomföra en så kallad nollbasbudget för att identifiera vilka kostnader som inte är direkt nödvändiga. Särskilt nu i en kommande lågkonjunktur är detta nödvändigt.

Det finns även kostnader kopplade till invandringen där vi ser möjligheter specifikt att kunna spara pengar. Det generella effektiviseringskravet på 2 % som ligger på nämnderna är nödvändigt. Men vi anser också att pengar som idag inte gör nytta i en nämnd ska kunna flyttas över för att lösa mer akuta välfärdsupdrag i andra nämnder. Skolan går före vuxenkulturen till exempel.

3.8 Nettokostnadsavvikelser i verksamheterna

Vi kommer att gå fram med ett uppdrag där vi vill att nettokostnadsavvikelser, som innebär högre kostnader för Gävle jämfört med kommuner med samma förutsättningar, identifieras. Med detta menar vi att orsaken till de högre kostnaderna måste belysas, och för detta krävs det en ökad kunskap. Det är därför nödvändigt att kommunstyrelsen ges i uppdrag att skyndsamt utreda varför kostnaderna i vissa nämnder är högre än de borde vara, utifrån kommunens struktur, samt vad man på kort och lång sikt kan göra för att åtgärda detta. Risker är annars att kommunen kommer få underskott, när färre ska försörja fler med skattemedel.

3.9 Nystart för näringslivet i Gävle

Det fortsätter på den tidigare inslagna vägen för kommunens företagsklimat. Man ligger kvar på plats 271 av 290 kommuner i 2022 års ranking av svenskt näringsliv. Det är mycket prat men lite resultat. Ett svagt företagsklimat leder till att kommunen både tappar kompetens och möjligheten att kunna växa.

Det behövs därmed fortfarande en genomgripande förändring kring kommunens syn på företagande. Det handlar inte längre om vad företagen kan göra för Gävle utan vad vi kan göra för företagen. Detta "mindset" måste prägla och genomsyra hela verksamheten. Annars kommer inte någon förändring att ske. Servicenivån måste höjas och attityden till företagen förbättras. Alla beslutsprocesser som rör företag måste ha högre prioritering än det har idag. Vi behöver fler företag som etablerar sig i Gävle, samtidigt som de befintliga ska vilja stanna kvar!

Sverigedemokraterna kvarstår vid sitt ställningstagande om att en utredning gällande hur kommunen på ett effektivt sätt kan förändra sin attityd till företagande, är direkt nödvändig.

SKR redovisar, via öppna jämförelser om företagsklimat, resultaten från en kvalitetsmätning av kommunernas myndighetsutövning och service gentemot företag- den så kallade Insikt. I undersökningen får företagare bedöma kommunernas service på sex myndighetsområden: brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll samt serveringstillstånd. För 2021 placerar sig Gävle på plats 152 av 189 jämförda kommuner. Detta är en nedgång med 29 placeringar jämfört med 2020 och 59 placeringar sedan 2019. Nöjd kund index (NKI) uppgår till 70 av maximalt 100 möjliga (ned från 72 för 2020). Det är fortfarande en ökning sedan 2017 för Gävle- med 4 enheter. Svenska snittet bland deltagande kommuner var, för 2021, ett NKI på 74.

Även Svenskt Näringsliv presenterar varje år en ranking av företagsklimatet i Sverige. I denna deltar alla 290 kommuner. Målet med undersökningen är att visa var i landet det är bäst att starta och driva företag. 2021 års ranking bygger, likt föregående år, till två tredjedelar på en enkätundersökning till företagen som genomfördes under perioden januari-april 2021 och ytterligare en tredjedel statistik från SCB och UC. På 2022 års ranking placerar sig Gävle på plats 271 av 290 kommuner, vilket är samma placering som 2021.

Svenskt näringsliv ranking

År 2021

År 2022

Företagsklimatet i Gävle

Kommunranking (av 290)

271

271

Tabell: 3.7.2 - Företagsklimatet i Gävle kommun 2021 och 2022, Svenskt näringsliv

3.10 Sammanfattande ekonomiska lägesbild

Ett tufft läge med svagt företagsklimat, hög arbetslöshet hos främst utlandsfödda och en åldrande befolkning präglar ekonomin framöver. Den sittande majoriteten har spenderat pengar lite väl frikostigt, utan att ha någon långsiktig plan för hur kommunen ska klara av sina åtaganden. Stora resurser läggs på överambitiösa klimatmål och sociala hållbarhetsplaner. De förebyggande åtgärderna har antingen varit verkningslösa eller lyst med sin frånvaro.

Gävle har, med en fungerande politik, en god grund att stå på med sitt gynnsamma läge mellan Sundsvall och Stockholm. Ifall vi kan få till stånd ett paradigmskifte i hur vi ser på företagande kan vi på sikt få en ökad inflyttning av kvalificerad arbetskraft- och då även få en större skattebas att nyttja till de ökade välfärdsbehov som kommunen står inför. Tillsammans med effektiviseringar, digitaliseringar och en förändrad migrationspolitik på riksplanet kan kommunen vända utvecklingen till något positivt. Men på kort sikt behöver vi försöka ta oss igenom en lågkonjunktur och ökad arbetslöshet på ett bra sätt.

4. Politiska prioriteringar

4.1 Finansiering

Kommunstyrelsen Besparing (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Genomlysning av kostnader- få bort dubbelarbeten, flaskhalsar och överfinansierade områden.	15,0	15,0	15,0	15,0
Effektivisering av miljöstrategiska programmet	5,0	5,0	5,0	5,0
Effektivisering av kommunikationsavdelningen	2,0	2,0	2,0	2,0
Total Besparing Kommunstyrelsen	22,0	22,0	22,0	22,0

Kommunstyrelsen Satsningar (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Trygghetscentral med dygnet runt bemanning	10,0	10,0	10,0	10,0
Ordningsvakter	2,0	4,0	4,0	4,0
Kompetenslyft näringslivsfrågor + Anställning relocation manager	3,0	3,0	3,0	3,0
Totala satsningar Kommunstyrelsen	15,0	17,0	17,0	17,0

Kommunstyrelsen Ramförändring (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Ramförändring	-7,0	-5,0	-5,0	-5,0

Gemensam nämnd verksamhetsstöd Ramförändring (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Ramförändring	0	0	0	0

Valnämnd Ramförändring (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Ramförändring	0	0	0	0

Överförmyndarnämnd Ramförändring (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Ramförändring	0	0	0	0

Revisorskollegiet Ramförändring (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Ramförändring	0	0	0	0

Samhällsbyggnadsnämnd Besparing (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Effektivisering av handläggningsarbetet	5,0	5,0	5,0	5,0
Total besparing Samhällsbyggnadsnämnd	5,0	5,0	5,0	5,0

Samhällsbyggnadsnämnd Satsning (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Upprustning vägar	5,0	5,0	5,0	5,0
Total satsning Samhällsbyggnadsnämnd	5,0	5,0	5,0	5,0

Samhällsbyggnadsnämnd ramförändring (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Ramförändring	0	0	0	0

Jävsnämnd ramförändring (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Ramförändring	0	0	0	0

Kultur och fritidsnämnd besparing (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Symfoniorkestern	25,0	50,0	50,0	50,0
Konstcentrum + generell besparing kulturen	25,0	25,0	25,0	25,0
Minskat bidrag studieförbund	0,5	0,5	0,5	0,5
Total besparing Kultur och fritidsnämnd	50,5	75,5	75,5	75,5

Kultur och fritidsnämnd satsningar (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Kultursamordnare	1,0	1,0	1,0	1,0
Digital kultur	1,0	1,0	1,0	1,0
Utvecklingsstöd idrottsföreningar barn och unga	1,0	3,0	3,0	3,0
Totala Satsningar Kultur och fritidsnämnd	3,0	5,0	5,0	5,0

Kultur och fritidsnämnd ramförändring (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Ramförändring	-47,5	-70,5	-70,5	-70,5

Utbildningsnämnd besparing (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Effektiviseringskrav kopplat till invandringen	5,0	5,0	5,0	5,0
Samordningsbesparing modersmål	5,0	5,0	5,0	5,0
Närproducerat istället för ekologiskt	2,0	2,0	2,0	2,0
Minskat matsvinn	0,5	0,5	0,5	0,5
Total besparing Utbildningsnämnd	12,5	12,5	12,5	12,5

Utbildningsnämnd satsningar (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Minskade barngrupper i förskolan	6,0	10,0	10,0	10,0
Fler vuxna i skolan	7,0	7,0	7,0	7,0
Satsning mot psykisk ohälsa	3,0	5,0	5,0	5,0
Förstärkning av byskolor	3,0	3,0	3,0	3,0
Totala Satsningar Utbildningsnämnd	19,0	25,0	25,0	25,0

Utbildningsnämnd ramförändring (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Ramförändring	6,5	12,5	12,5	12,5

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd besparing (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Effektiviseringskrav kopplat till invandringen	6,0	6,0	6,0	6,0
Förebyggt (organiserat) bidragsfusk	10,0	10,0	10,0	10,0
Total besparing Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd	16,0	16,0	16,0	16,0

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd satsningar (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Ökat stöd LSS	2,0	2,0	2,0	2,0
Anställning av handläggare mot felaktiga utbetalningar (FUT)	2,0	2,0	2,0	2,0
Totala satsningar Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd	4,0	4,0	4,0	4,0

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd ramförändring (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Ramförändring	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0

Socialnämnd besparing (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Bättre samordning och minskade flaskhalsar + bättre förebyggande arbete	5,0	5,0	5,0	5,0
Total besparing Socialnämnd	5,0	5,0	5,0	5,0

Socialnämnd satsningar (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Generell resursförstärkning – inklusive motverka och förebygga hedervåld, en drogfri skola och övriga förebyggande åtgärder	52,0	52,0	52,0	52,0
Totala Satsningar Socialnämnd	45,0	45,0	45,0	45,0

Socialnämnd ramförändring (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Ramförändring	40,0	40,0	40,0	40,0

Omvårdnadsnämnd besparing (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Minskad omfattning undernäring eller andra skador	1,5	1,5	1,5	1,5
Minskade ohälsotal	2,0	2,0	2,0	2,0
Närproducerat istället för ekologiskt	1,5	1,5	1,5	1,5
Total besparing Omvårdnadsnämnd	5,0	5,0	5,0	5,0

Omvårdnadsnämnd satsningar (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Fler händer i vården	10,0	10,0	10,0	10,0
Avskaffa delade turer	5,0	5,0	5,0	5,0
Totala Satsningar Omvårdnadsnämnd	15,0	15,0	15,0	15,0

Omvårdnadsnämnd ramförändring (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Ramförändring	10,0	20,0	20,0	20,0

Sammanfattning ramförändringar, inklusive effektiviseringskrav mm, (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Kommunstyrelse	-26,7**	-22,0**	-7,0	-7,0
Samhällsbyggnadsnämnd	-8,6*	-5,0	-5,0	-5,0
Kultur och fritidsnämnd	-50,8*	-70,5	-70,5	-70,5
Utbildningsnämnd	6,5	12,5	12,5	12,5
Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnd	-22,9*	-12,0	-12,0	-12,0
Socialnämnd	40,0	40,0	40,0	40,0
Omvårdnadsnämnd	10,0	20,0	20,0	20,0
Överförmyndarnämnd	-0,1*	-0,1	0	0
Revisorskollegiet	-0,1*	-0,1	0	0
Ramförändring totalt	-52,7	-58,0	-33,0	-33,0

* 1 procent effektiviseringskrav **+Minskning volymreserver, oförutsedda utgifter- finansförvaltning

4.2 Beslutsförslag budget 2023

1. att fastställa Gävle kommuns utdebitering år 2023 till 22:26 per skattekrona.
2. att fastställa kommunens resultat- och balansbudget för åren 2023 - 2026.
3. att fastställa föreslagna driftsramar till kommunens nämnder och styrelse, samt att dessa är skyldiga att inrymma verksamheten inom de tilldelade budgetramarna.
4. att bemyndiga kommunstyrelsen att förfoga över centrala anslag för oförutsedda behov, projektmedel mm.
5. att investeringsobjekt överstigande 25 mnkr inte får igångsättas utan kommunstyrelsens medgivande.
6. att bemyndiga kommunstyrelsen att medge igångsättningstillstånd för projekt med statsbidrag eller liknande, samt att ålägga kommunstyrelsen att till kommunfullmäktige rapportera om vidtagna åtgärder och samtidigt hemställa om medelsanvisning.
7. att Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en särskilt övergripande trygghetsplan, där områden lämpliga för trygghetskameror identifieras.
8. att Kommunstyrelsen får i uppdrag att inrätta en ny trygghetscentral som ska vara direkt uppkopplade mot de kommunala trygghetskamerorna och ansvara för kommunens operativa trygghetsarbete.
9. att trygghetscentralen ska placeras under styrning och stöd, med särskilt ansvar för trygghetskameror och funktioner kopplade till det operativa arbetet och funktioner som ordningsvårdar och väktare.
10. Att Kommunstyrelsen ökar kompetensen hos kommunen gällande näringslivsfrämjande åtgärder, där en del av detta inbegriper anställningen av en Relocation manager - vars mål är att få fler företag att flytta till Gävle
11. Att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att identifiera orsaker till nettokostnadsavvikelser i verksamheter som kostar mer än motiverat utifrån befolkningens struktur och kommunens förutsättningar. Därtill skall en åtgärdsplan för hur man kan åtgärda denna överfinansiering tas fram.
12. att Gavlegårdarna ska få i uppdrag att anta en ny uthyrningspolicy som inte tillåter personer som flyttar till Gävle kommun att hyra bostad om man uppbär försörjningsstöd.
13. att kommunen ska uppmuntra alla privata hyresvärdar att anta samma uthyrningspolicy.

14. att Gavlegårdarna ska intensifiera arbetet mot otillåten andrahandsuthyrning.
15. att Socialnämnden ska fatta beslut om ekonomiskt bistånd för hyra till person/personer som har hyreskostnader överstigande 75 procent av respektive maxtak, baserat på faktiskt antal personer. Dessa beslut får inte delegeras.
16. att parkeringsantalet vid nybyggnation ska sättas till 0,75 per nyproducerad bostad.
17. att Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett införande av avgifter för tolktjänster för personer som vistats i Sverige mer än 2 år.
18. att Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ska införa ett samhällstest för nyanlända för att säkerställa deras integrering i det svenska samhället.
19. att uppmana nämnder och bolag att avlämna månads-, delårsrapporter och årsredovisning enligt anvisningar från sektor styrning och stöd.
20. att enprocentsregeln för investering i konst då byggkostnaderna överstiger fem miljoner kronor slopas
21. att anta bilaga Förstärkt underhåll kommunala vägar och cykelvägar
22. att anta bilaga Plan för en tryggare kommun
23. att anta bilaga Inrättande av kommunal serviceenhet
24. att i övrigt, när det inte står i strid med vad som anförs i Sverigedemokraternas budgetförslag, fastställa kommunstyrelsens huvudförslag till årsbudget 2023 och utblick 2024-2026, inklusive bilagor (Notera att något nytt stadsbibliotek (kulturens hus) inte inryms i Sverigedemokraternas budgetförslag.)

4.3 Strategiska utvecklingsområden i Gävle 2023–2026

1. Stärk möjligheterna för de som saknar skyddsbehov och önskar återvända till sina hemländer.
2. Inför ett maxtak i antal boende per kvadratmeter- för att motverka trångboddhet.
3. Förhindra religiösa utrop som inte är förenliga med vårt svenska kulturarv.
4. Stärk upp med trygghetsskapande åtgärder i den rumsliga miljön där det behövs, exempelvis belysning eller borttagande av skymmande träd.
5. Kommunal ordningsvakter i Gävle kommun
6. Djupare medborgardialog i det trygghetsskapande arbetet.
7. Kameraövervakning vid så kallade riskområden skall övervägas.
8. Närmare kontakt med polismyndigheten för frågor kopplade till grov kriminalitet och våldsbejakande extremism.
9. Stärk arbetet mot undernäring bland äldre.
10. En förbättrad arbetsmiljö för de anställda skall minska ohälsotalen
11. Fortsätta arbetet med att underlätta för små och medelstora företag att etablera sig i kommunen.
12. Förbättra utrymmet för dialog och samråd mellan kommunens företagare.
13. Anpassa kraven så att fler lokala företag gynnas vid upphandling.
14. Säkerställa att de unga i behov av särskilt stöd i skolan skall få tillgång till det.
15. Minska barngrupperna i förskolan.
16. Öka "vuxentätheten" i grundskolan.
17. Arbeta för att återskapa trygghet, studiero och lärande i skolmiljön.
18. Drogtester i skolan bör införas.
19. Utmana staten, genom det kommunala självbestämmandets grund, för att få ett stopp på den tvingande flyktigmottagningen till Gävle.
20. Förbättra samarbeten med näringslivet och arbetsförmedlingen för att hitta betydelsefulla åtgärder som kan leda till jobb för nyanlända.
21. Arbeta för att öka kunskapen och åtgärder kring hedersproblematik i skolan.
22. Öka andelen av verksamheten som är digitaliserad.
23. Öka andelen närproducerat i kommunens verksamheter.
24. Nödvändiga besparingar inom kultursektorn behöver genomföras.
25. Vattenförbrukningen i kommunen skall om möjligt ner
26. Se över och förbättra trafiksäkerheten i samråd med regionen och Trafikverket där det behövs.
27. Personer med funktionsvariation skall få bättre tillgång till det rumsliga utrymmet i kommunen.
28. Ge Kommunstyrelsen uppdraget att genomföra migrationspolitiska bokslut
29. Identifiera och åtgärda nettokostnadsavvikelser i verksamheterna
30. Påbörja det strategiska arbetet mot en nollbasbudget 2026

4.4 Invandringen och kostnadsbilden

Sveriges flykting- och invandringspolitik har, från höger till vänster, gått ut på att så många som möjligt ska kunna söka sig till Sverige. Med dagens instabilitet i många regioner och 65 miljoner människor på flykt, har fler och fler börjat inse det Sverigedemokraterna länge påtalat- att alla inte kan söka sig till Sverige. Vi kan istället hjälpa många fler i deras direkta närområde och vill därför stärka det statliga stödet till UNHCR. Gävle kommun har inget formellt ansvar eller beslutanderätt över invandringspolitiken. Riksdag och regering beslutar om lagar och regler som omfattar denna. Kostnaderna för kommunerna täcks till viss del. De exakta kostnaderna för massinvandringen explicit för Gävle kommun är omöjliga att räkna ut. En pilotstudie som gjorts av Migrationsverket och Sveriges kommuner och regioner (SKR) visar att det är svårt att räkna ut den merkostnad varje asylsökande drar med sig eftersom kommunerna inte specificerar kostnaderna. Det utredningen visade var att det rör sig om en klar underfinansiering från staten och att det i slutändan är kommunens skattebetalare som betalar. Den invandring av människor som har kompetens och som arbetsmarknaden efterfrågar är lönsam. Men så har inte invandringen till Sverige sett ut. Det är absolut nödvändigt att den nya regeringen skyndsamt får till stånd den förändring man lovat Sverigedemokraterna.

4.5 Svag integration leder till utanförskap

Att Sverige utsatts för negativa konsekvenser på grund av bristande integration och utanförskap, indirekt åsamkad av den höga invandringen, är något som inte ens den största förespråkaren av öppna gränser kan förbise idag. Vi har i Gävle kommun samma typ problematik som vi ser på de flesta andra platser i Sverige. Trångboddhet, hög arbetslöshet, kriminalitet, segregering och hedersproblematik. Centrala områden som att få ner arbetslösheten och förebygga kriminalitet är grunden för att kunna bygga vidare på andra problemområden. Dagens parallella samhälle, bestående av så kallade utanförskapsområden, behöver motverkas med full kraft. Vi kan inte stillasittande acceptera gängskjutningar och bilbränder. Gävle kommun kan mycket väl komma att bli ett tillhåll för den organiserade brottsligheten varför

samordningsmodeller behöver tas fram med exempelvis polisen och försäkringskassan.

De viktigaste områdena att börja förändra, om vi åtminstone ska ha en chans att vända utvecklingen, är minskad arbetslöshet och förbättrade skolresultat bland utlandsfödda. Nu behövs ännu fler kontaktytor mellan kommun och arbetsgivare samt möjlighet att individanpassa lösningar. Vi ser språket som nyckeln och SFI undervisningen måste hålla god kvalitet och även motivera de studerande att faktiskt förbättra sin svenska. För eleverna i skolan behöver fler klara målen för att frigöra resurser från så kallade förberedande program till de nationella gymnasieprogrammen.

Det tar sammantaget alltför lång tid idag för skyddsbehövande att komma i arbete efter att uppehållstillstånd beviljats. Sverigedemokraterna vill därför nu sätta upp tydliga signalpolitiska åtgärder. De som saknar skyddsbehov, och inte är självförsörjande, skall återvända till sina hemländer. Dessutom behövs ett tak för antal folkbokförda individer per kvadratmeter. På så sätt minskar risken för fler utanförskapsområden.

Det är alltför stor oreda i utgiftsposterna när det kommer till områden som kan kopplas till migration. Det är enormt många olika områden och verksamheter som berörs, direkt som indirekt. Verksamheter och nämnder måste nu minska sina kostnader som är knutna till migrationspolitiken. Vi vill att det ska ske en total översyn av möjliga besparingar och att lärdomar från andra kommuner ska tas i det arbetet.

4.6 Vårt trygghetsprojekt Gävle- en trygghetscentral, fler kameror och ordningsvakter

Vi har sett en framväxande gängkriminalitet i många av Sveriges städer. Även i Gävle finns det en problembild, och även om den är mindre än i till exempel Uppsala, Malmö eller Göteborg, har ändå den råa kriminaliteten nått oss. Incidenter i form av skjutningar, bilbränder och rån har skett vilket aldrig får bli det nya normala. Den en gång så trygga stadsbilden är därmed raserad och en ny verklighet har uppenbarat sig. Människors känsla av otrygghet i samhället måste kraftfullt motverkas. Sverigedemokraternas största satsning kommer därför fortsatt att vara en ny trygghetscentral. Denna ska stå i bruk dygnets alla timmar.

Det ska givetvis kompletteras med andra åtgärder så som kameraövervakning och fler ordningsvakter. Detta för att ha kontakter som står direkt kopplade till medarbetare på trygghetscentralen. God belysning är en annan form av ökad säkerhet. Medborgarna skall känna sig hörda och respekterade kring frågor om trygghet i kommunen. Vi kommer aldrig att acceptera att människor måste begränsa sitt leverne på grund av en känsla av otrygghet. Senaste tidens våldsspiraler måste brytas och vi behöver ha ett gott informationsutbyte med polisen i frågor om organiserad brottslighet och trygghet för medborgarna. Kommunen ska även ha nolltolerans mot bidragsbrott. Därför vill vi satsa på att anställa handläggare som arbetar förebyggande mot att förebygga felaktiga utbetalningar av socialbidrag. Den organiserade kriminaliteten har till stor del riktat in sig på våra välfärdssystem- detta måste vi sätta stopp för. Det är inte orimligt att tro att det organiserade fusket inom kommunen kan komma att bli större när snart en ny myndighet bildas för att motverka statliga bidragsbrott. Vi måste vara proaktiva och stå beredda.

4. Tio steg mot ett bättre Gävle

Gävle kommun har, särskilt med en ny politik på riksplanet, möjlighet att bli en ännu bättre plats att bo, arbeta och leva i. Men för detta behöver flera åtgärder sättas in som hjälper till att bryta den negativa spiralen. Det ska finnas både morot och piska. Vi har en tilltro till människors egen kraft och förmåga att fatta goda och rationella val. Men där människor inte själva vill eller kan göra saker på ett visst sätt behöver politiken fungera som en hjälpande hand. Vi ska skapa förutsättningar för alla människor att nå sin fulla potential- oavsett bakgrund.

- 1- **Måluppfyllelsen i skolan behöver öka.** Fortfarande är det för många som inte når behörighet till gymnasieutbildning respektive inte fullföljer sin påbörjade gymnasieutbildning. Det är inte hållbart när arbetsmarknadens krav på utbildning samtidigt ökar. Det gäller att bryta trenden i tid. Dels ser vi brister i hur lärarens roll och skoldisciplinen har urholkats, dels ser vi hur fler och fler unga drabbas av psykisk ohälsa. För detta krävs satsningar på ökad studiero i klassrummen, fler vuxna i skolan och en stärkt elevhälsa.
- 2- **En värdig omsorg.** Vi behöver anställa fler och satsa på kompetensutveckling. Det förebyggande arbetet behöver också stärkas. Det är bland annat många av de äldre som lider av undernäring. Frågan är komplex och innefattar många olika delar. Trots detta tror vi att det finns utrymme till att motverka undernäringen ytterligare genom särskilda satsningar på kompetenshöjande insatser för personalen, stärkta kvalitetssäkrade rutiner för att mäta nattfastan inom hemtjänsten och förbättrade arbetsvillkor för personalen inom äldreomsorgen. Områden som övermedicinering, frånvaro av motion och ensamhet behöver samtidigt belysas för att se vad kommunen kan sätta in för åtgärder som leder till förbättringar för de äldre. Vid sidan om detta ska ett kompetenslyft avseende funktionsvariationer med fördel införas.
- 3- **Ett stärkt förebyggande arbete.** Sverigedemokraterna är inte ansvariga för hur situationen ser ut socialt i Sverige. Men vi är de som kan lösa problemen. I kombination med reformer inom rättsväsendet och migrationspolitiken måste det förebyggande arbetet stärkas. Nuvarande ökade takt av psykisk ohälsa,

hedersvåld och droganvändning/försäljning, måste mötas med mer resurser som också används klokt. Det ska vara evidens och erfarenhetsbaserade insatser som sätts in i ett så tidigt skede som möjligt. Ju längre tid vi dröjer innan vi tillför mer resurser för detta- desto dyrare kommer det att bli, i spåren av en ökad social utslagning och social oro i samhället.

- 4- **Lyft näringslivet.** Företagande handlar till mångt och mycket om relationsskapande. Här behöver Gävle se hur andra kommuner jobbar för att tillvarata de befintliga företagen och locka till sig nya. Expansioner och nya etableringar kan inte försenas eller förhindras genom långsamma beslutsprocesser eller besvärande byråkrati. Företag ska känna sig lyssnade på, sedda och behövda. Nya företag ska helst känna att den röda mattan är utrullad till dem när de väljer vår kommun. Gävle behöver genomföra studiebesök till framgångsrika kommuner och även genomföra någon form av uppföljning där företagare och kommunens tjänstemän tillsammans får diskutera vilka lösningar som behövs för att vända trenden. Vi kan inte längre ha Gävle i Sveriges botten när kommunernas näringslivsklimat rankas. Vi tror att en Relocation manager, med ansvar för företags flytt och etablering i Gävle är nödvändig. En mängd uppgifter är nödvändiga och måste klaras av för att livet ska fungera väl för de som flyttar in till kommunen. Kommunen ska se till att kontakten med myndigheter, skolor, förskolor, försäkringsbolag, sjukvården etc. tas hand om och fungerar bra.
- 5- **Trygghet istället för otrygghet.** När skjutningarna, bilbränderna och rånen breder ut sig är det inte konstigt att många känner en ökad otrygghet- så även i Gävle. Vi vill därför satsa på en trygghetscentral i kommunen som människor kan vända sig till. Denna ska stå i direkt kontakt med vaktbolagen. På så sätt kommer oroliga medborgare att kunna vända sig till någon även när det inte är ett akut polisiärt ärende. Vidare ska kommunen ha kameraövervakning på strategiskt viktiga platser för att förebygga brott. Det organiserade tiggeriet måste motverkas varför det helt ska förbjudas. Nolltolerans ska gälla för klotter, skadegörelse och nedskräpning som annars också kan skapa otrygghet (och även ökar risken för brott). Givetvis ska även tryggheten innefatta

personalen i till exempel skolan, som idag i högre utsträckning utsätts för hot och/eller våld.

- 6- **Minska graden av försörjningsstöd.** Integrationsarbetet måste överlag förbättras. Att de nyanlända kommer ut i jobb är en nyckel för kommunens långsiktiga ekonomiska utveckling. Det är dags att kommunen arbetar aktivt med att minska graden av försörjningsstöd. Människor ska inte passiviseras i ett bidragsberoende utan sträva efter att försörja sig själva. Det är inte alla som kan arbeta- men vår övertygelse är att många som idag står utan jobb skulle kunna bidra på ett bättre sätt. Arbetslösheten är hög och här behöver matchningen på arbetsmarknaden fortsätta att förbättras.

Många utlandsfödda har låg utbildningsnivå, men även för dessa individer bör det gå att skapa snabbspår in i bristyrken. För att stoppa det organiserade fusket ska även en handläggare som arbetar mot felaktiga utbetalningar av försörjningsstöd anställas.

Vår bild är att det inte fungerar idag gällande att samordna och strukturera upp verksamheten- varför Gävle inom många områden presterar dåligt. Vi har idag höga kostnader men ingen lösning på problemen.

- 7- **En förbättrad arbetsmiljö.** Kommunen ska sträva efter att vara en ännu bättre arbetsgivare. Genom att anställa fler i skola och omsorg kommer också stressen och belastningen att minska något. Om dessutom arbetsmiljöfrågor får ett större fokus framöver, till exempel att lärares auktoritet återskapas, kan situationen ytterligare förbättras. Förebyggande insatser med rörelsetid, kunskaper om kostvanor och friskvård behöver också på ett ännu effektivare sätt förmedlas från arbetsgivare till arbetstagare.
- 8- **Värna vårt kulturarv.** Gävle har en tradition, historia och stolthet som vi ska vara rädda om. Det är inte bara för föremål, byggnader och fornlämningar som ordet kulturarv används för. Där ingår också andra värden som inte behöver vara materiella så som berättelser och traditioner från tidigare generationer, som vi övertar med tidens takt. Kulturarvet kan särskiljas genom att det varit föremål för viss värdering och blivit definierat och utnämnt till kulturarv.

Kulturarv är därför ett vidare begrepp än kulturmiljö. Gävle har många vackra föremål och platser som bör bevaras för framtiden- men också utvecklas utifrån sin unika position som just kulturarv. Sverigedemokraterna vill att en nyinrättad kulturarvssamordnare ska arbeta för att driva och utveckla frågor kring detta i kommunen.

9- **Fossilfritt i stället för förnybart som mål.** Vi har sett hur den rödgröna energipolitiken närmast lamslagit Sverige inför vintern. Elpriserna rusar och driver på inflationen samtidigt som företagare och hushåll får det allt svårare att betala sina räkningar. Sverigedemokraterna Gävle driver också lokalt kärnkraftsfrågan och vill inte se fler storskaliga vindkraftsparker i kommunen. Vi värnar vår unika miljö som ger möjligheter till en ökad turism och rekreation för invånarna. Människor ska inte behöva känna oro för att deras hus ska halveras i värde på grund av rödgröna felprioriteringar. Vi behöver säker, ren och billig el för att våra företag ska må bra, vilket säkrar vår gemensamma välfärd.

10- **Vårda skattemedel/En ekonomi i balans.** Vi behöver en nystart i kommunens ekonomiska strategi. Vi skall identifiera alla kostnader som icke är motiverade utifrån det svåra ekonomiska läget och med vetskapen om de demografiska utmaningar vi står inför framöver. Det inkorporerar nettokostandsavvikelser men också en total genomlysning av alla kostnader i kommunen. Vi strävar mot en nollbasbudget 2026 och det arbetet måste påbörjas redan nu. För att kommunens ska nå en långsiktig stabilitet måste vi bli mer effektiva och strategiska. Kortsiktiga lösningar med personalregleringar är inte hållbart- det skadar snarare kommunen.

An aerial photograph of a city at dusk or dawn. The sky is a pale, hazy blue. The city below is densely packed with buildings, many of which have their lights on, creating a warm glow. The ground is covered in a layer of snow, particularly on the rooftops and in the open spaces. In the foreground, there are several large, multi-story buildings with flat roofs. To the right, a church with a prominent tower and a green dome is visible. The overall scene is a mix of urban architecture and natural elements like trees and snow.

Kommun- övergripande

5. Kommunövergripande områden

5.1 Anpassa upphandlingskraven för att gynna lokala och små företag

Upphandlingsverksamheten används idag som ett politiskt verktyg i det att man kan ställa krav på aktörer som är intresserade att lämna anbud. Idag ställs dock flera politiska krav som kan missgynna det lokala näringslivet och småföretagare. Bland annat kopplas upphandlingskrav till olika kommunala policys och program som behöver reformeras.

Det är vanligt att kraven vid upphandlingar blir för snäva, och att kommunen då låser in sig vid dyrare alternativ eller att mindre aktörer slås ut. Vi vill främja konkurrensen på marknaden. Alltför hårda miljökrav kan vara kontraproduktivt, och i förlängningen leda till att kommunen måste avstå andra miljöåtgärder, varför Sverigedemokraterna vill ha miljökrav som är hårda men inte missgynnande ur en konkurrenssituation.

För att gynna det lokala näringslivet och småföretagare bör därför det miljöstrategiska programmets punkter om klimat- och luftkvalitetspåverkan och energikällor inte påverka kraven i upphandlingen. Ett bättre och mer konstruktivt sätt att använda upphandlingsverksamheten som politiskt verktyg är att anpassa kraven så att fler lokala företag gynnas. Småföretagarna kan också dra fördel av att kommunen delar upp avtal i flera bitar då alltför stora inköp eller tjänster kan vara överdimensionerat för mikro-, små- och medelstora företag.

Att locka små och medelstora företag som har liten erfarenhet av offentlig upphandling bör ses som en intressant utmaning. Här behöver man hitta en gemensam nämnare mellan vad leverantören erbjuder och vad beställaren efterfrågar. För att möta en bransch som är ovan vid offentlig upphandling kan man minimera skall-kraven. Med andra ord - inga krav som inte är absolut nödvändiga. Sverigedemokraterna anser i stället att man mer bör möta de kreativa egenskaperna som leverantören verkligen besitter och som beställaren

efterfrågar. Fördelen med detta är att bredda konkurrensen och ge möjlighet för de som är nya i branschen och som inte är vana att lämna anbud att få vara med i affären, vilket även gynnar kommunens entreprenörskap. Att från kommunens sida undersöka vad behovet egentligen är och möta leverantörerna utan att behöva tumma på kvaliteten. Det gynnar både Gävle och företagen.

5.2 Motverka korruption

Mutbrottet kan ske på ett tidigt stadium och det som i andra brott kallas försöksbrott kan utgöra huvudbrottet när det rör sig om mutbrott. En annan form av korruption är brottet trolöshet mot huvudman. Detta innebär att man missbrukar sin förtroendeställning och att detta leder till skada för uppdragsgivaren. Även brottet förskingring kan hamna inom ramarna för korruptions begrepp liksom att jäv också ofta faller inom detta. Till jäv räknas vänskapskorruption, svågerpolitik och nepotism.

Korruption kan förekomma i stora delar av den offentliga förvaltningen och den offentliga upphandlingen är ett riskområde för korruption. Anledningen till att det är risk för korruption och att det finns egenskaper i upphandlingen som kan locka till korrupt beteende är att offentlig upphandling (totalt i riket) omfattar en ansevärd summa, drygt 600 miljarder kronor varje år och det skapas täta kontakter mellan den privata och offentliga sektorn. Det har även skett en förändring i riktning mot en större sammanblandning mellan offentlig förvaltning och företag.

Korruption förknippas ofta med fattiga utvecklingsländer med låg bruttonationalprodukt (BNP). Detta kan till stor del kopplas till att fattiga länder generellt har en lägre kvalitet på sina institutioner. När det gäller upphandling är dock kopplingen till BNP inte alls lika stark. Risken för korruption i upphandling är snarare beroende av faktorer som bransch, teknisk och finansiell komplexitet, storleken på kontraktet, anbudsprocedur, brådska i processen och affärskultur. All korruption i offentlig upphandling skadar allmänhetens förtroende. Det finns även forskning som visar på ett samband mellan människors förtroende för offentliga tjänstemän och förtroendet för folk i allmänhet. Korruption kan med

andra ord leda till ett kallare samhälle där vi till slut inte vågar lita på våra medmänniskor. Att tilliten till samhället försvagas, kan också leda till att vi inte längre känner oss lika lojala mot de offentliga institutionerna, till exempel när det gäller att betala skatt.

5.3 En förbättrad arbetsmiljö i kommunen ger minskade ohälsotal

Sjukskrivningstalen bland Gävle kommuns anställda var enligt SKR:s siffror 6,7 procent för 2021. Detta var klart lägre än genomsnittet i både Gävleborg och Sverige som helhet. Högre sjuktal för kvinnor än män vittnar dock om en arbetsmiljörelaterad ojämlikhet mellan könen. Eftersom kostnaden för kommunens anställda beräknas till cirka 4 miljarder är det av största vikt att fortsätta arbetet med att hålla nere sjuktalen. Både ur ett ekonomiskt men också i ett mänskligt perspektiv. De vanligaste orsakerna till sjukskrivning är idag stress eller psykiska problem. I yrken där vård och omsorg för våra barn och gamla ingår är också riskerna som störst.

Sverigedemokraterna ser grundproblemet med att det är för få anställda inom verksamheter som kräver både emotionellt och praktiskt stöd till människor. Därför är det viktigt att fler händer finns tillgängliga i vården och fler vuxna kan röra sig i skolan och låta lärarna vara just lärare. Detta är en satsning på välfärden och en satsning på minskade ohälsotal.

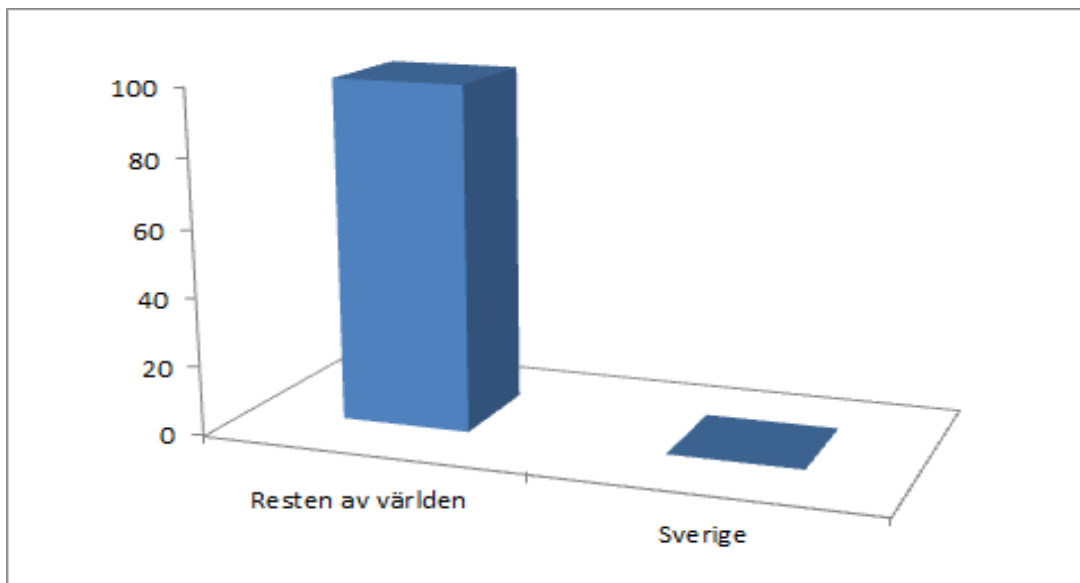
5.4 En ansvarsfull miljöpolitik

5.4.1 Miljö är i stort en global fråga

Sverige har bland de lägsta utsläppen av alla EU och OECD länder. Mycket tack vare att elproduktionen är nästintill helt fossilfri. Med detta sagt betyder det inte att Sverige är förskonade från utmaningar och ansvar inom miljöområdet. Många av de miljöproblem som finns i Gävle är beroende av den politik som förs på riksplan, i EU eller globalt och är således inte bara miljöproblem för Gävle kommun. Samtidigt kan det naturligtvis finnas miljöproblem av mer lokal

karaktär. Gemensamt för dem alla är, att de påverkar vår framtid här i Gävle, såsom exempelvis vår närmiljö, vår hälsa och framför allt våra barns framtid.

I närtid finns det tre typer av miljöproblematik som vi, inom riket, måste ta tag i innan det är för sent. Dessa tre områden representeras av behovet av en hållbar energiförsörjning genom att utveckla kärnkraften, en hållbar matförsörjning genom satsningar mot att Sverige ska bli självförsörjande inom området och genom krafttag för att minska föroreningarna i Östersjön. Dessa har stor påverkan på vår kommun, och därför behöver kommunen vara med och verka för att dessa prioriteras upp. Därutöver, ställa dem i relation till verkningsgraden av de kommunala aktiviteter som finns i kommunens styrande dokument. Sverigedemokraternas uppfattning är att kommunen idag prioriterar fel inom ett antal områden och att dessa resurser skulle kunna göra större nytta någon annanstans- i relation till den minimala verkan som de har på miljön i Gävle.

5.4.1.1 Sveriges andel av utsläppen av växthusgaser i världen 2021 uppgick till cirka en promille

5.4.2 Miljö ur ett lokalt perspektiv

Lokalt ser vi att breda satsningar på lokalproducerat kan ge stor effekt inom miljöområdet. Vi anser att detta ska framgå tydligt i det miljöstrategiska programmet, vilket ska genomsyra all övrig verksamhet i Gävle kommun. Kommunen måste även lägga stort fokus på den lokala vattenförsörjningen för

att den ska vara hållbar, säker och långsiktig. Kommunens fordonsflotta bör mestadels bestå av miljöanpassade fordon och de icke miljöanpassade fordonen successivt bytas ut, under förutsättning att det är ekonomiskt försvarbart.

Kommunens verksamhet bör, i samtliga delar, genomsyras av ett kretsloppstänkande och en omsorg om allt levande omkring oss. Vi måste dock vara medvetna om att ett alltför fundamentalistiskt miljötänkande ibland kan vara kontraproduktivt. Detta eftersom tillväxt skapar resurser som kan användas för produktiva, klimateffektiva och miljöfrämjande åtgärder. Det är vår uppfattning att en aktiv och ansvarsfull miljöpolitik måste kunna harmoniseras med ett positivt kommunalt klimat gentemot näringslivet.

5.4.3 Konstruktiv miljöpolitik

Ett produktivt miljötänkande, med positiv avkastning på människan och miljön, med hänsyn till de stora ekonomiska konsekvenserna för företagen- detta synsätt ska ha företräde för mer populistiska satsningar där man går "all in". Ett fattigare Gävle kommer inte kunna bedriva en lika ansvarsfull miljöpolitik.

I översiktsplanen föreslås att Gävle kommun, som redan idag är bland de bästa miljökommunerna i landet, nu ytterligare ska begränsa utsläppen. Detta utan någon som helst hänsyn till huruvida detta skulle ge en märkbar effekt på de globala miljöproblem som världen idag står inför. Givetvis ska verksamheter inom Gävle kommunkoncern ta miljövänliga beslut, men till en rimlig gräns. Ett perspektiv som gynnar lokala företag behöver istället anammas. Mot bakgrund av detta, vill Sverigedemokraterna se mindre offensiva och mer konstruktiva miljömål, som löpande ska utvärderas för att synliggöra dess effektivitet - även utifrån ekonomiska aspekter.

I Gävles kommunkoncern har man bestämt att endast förnybara energikällor ska användas. Trots att kärnkraft innebär koldioxidfri energiproduktion, finns det inte med som ett alternativ i det miljöstrategiska dokumentet för Gävle kommun. Detta beror på att man enbart valt att använda förnybara energikällor.

Sverigedemokraterna anser att vi behöver återgå till att ha med koldioxidfri energiproduktion i kommunens miljöstrategi.

5.4.4 Det miljöstrategiska programmet i stort

Det är Sverigedemokraternas uppfattning att Gävle kommun i första hand ska använda mark som redan är tagen i anspråk, och att jordbruksmark så långt det är möjligt, ska behållas. Likaså anser vi att gröna ytor i befintlig stadsmiljö ska vårdas, då dessa är viktiga för kommuninvånarnas trivsel. Kopplat till detta anser vi att blandade boendeformer, med väl tilltagna grönytor och parkmark, ska eftersträvas vid byggandet. Detta för att vi ska kunna skapa en så trivsamt, levande och trygg boendemiljö som möjligt.

Sverigedemokraterna anser att det är viktigt att verka för, att det finns ett långsiktigt hållbart skydd, av råvatten och dricksvatten. Arbetet med att samordna och använda andra kommuners vattentäkter ska därför fortsätta.

Att Gävle kommun ska fortsätta växa befolkningsmässigt är inte ett särintresse i sig. En befolkningstillväxt måste ske i harmoni med övrig stads- och samhällsplanering som påverkar vår livsmiljö. Det är oerhört viktigt att betona att vård, skola, omsorg och arbetstillfällen måste följa med befolkningsökningen. Annars finns en risk att en sådan tillväxt, i praktiken, istället missgynnar kommunen. Befolkningstillväxt måste därför alltid ske med sunt förnuft och är inte endast en miljöfråga. Gävle kommun har idag en underhållsskuld på vår infrastruktur som behöver belysas.

Sverigedemokraterna anser att Gävle kommun inte får ha för bråttom att växa, utan omnämnda faktorer måste också noga beaktas. Det miljöpolitiska programmet skall inriktas på miljöåtgärder där det också ger bäst verkningsgrad. Därigenom säkerställer vi att programmet inte motverkar, eller står i motsats till, andra strategiska dokument. Sverigedemokraterna anser därför att det miljöstrategiska programmet, med tillhörande dokument, behöver revideras och utvecklas. . Det handlar ytterst om att konsekvenserna av miljöprogrammet inte

ska riskera att missgynna kommunens konkurrenskraft- till förmån för extremt ställda miljökrav.

5.4.5 Det miljöstrategiska programmet - ekologiska livsmedel eller närproducerat?

I debatten har ekologiska livsmedel, ur ett miljöperspektiv, alltid lyfts fram som det bästa alternativet. Dock har avlagda studier på området pekat på felaktigheter i påståendet att ekologiska varor skulle vara bättre för miljön. De har påvisats ha samma näringsinnehåll men till priset av krav på större landarealer, kortare livslängd på maten och en ökad vattenförbrukning i produktionen. Det ger ett högre koldioxidutsläpp. Vidare är kostnaderna för ekologiska baslivsmedel i snitt nära dubbelt så höga (inhämtade data ger i snitt 88 procent dyrare varor). I det miljöstrategiska programmet i kommunen finns en målsättning att öka andelen ekologiskt. Det ger högre priser jämfört med om inköpen istället styrs av principen korta ledtider och närodlat.

För Sverigedemokraterna kan inte denna kostnad för ekologisk mat försvaras utifrån rådande kunskapsläge. Vår politik kommer istället att utgå från närproducerade råvaror och ledtider – något som verkligen kan göra skillnad för miljön. Att slösa pengar på något som snarare kan ha negativa miljöeffekter kan inte ingå i ett miljöpolitiskt program. Sverigedemokraterna vill minska andelen ekologiskt odlad mat till 10 procent, vilken utgörs av selektivt utvalda råvaror i förskoleverksamheten och skolan. Till exempel frukter som kräver längre transportsträckor.

5.4.6 Kommunalt veto om vindkraftsetablering

Idag planeras det för en stor utbyggnad av vindkraft i Sverige. Det kommer att leda till att fler människor än tidigare berörs. Tidigare var höjden på vindkraftverken i Sverige sällan över 100 meter- det var också vid dåtidens rådande omständigheter som de allmänna rekommendationerna om avstånd till närmaste bebyggelse och bostadsområde, på minst 500 respektive 1000 meter, tillkom. Syftet var då att avståndet till bebyggelse ska vara minst fem gånger

höjden på vindkraftverket ifråga. Idag finns det dock verk med en totalhöjd av 250 meter. För att sätta det i ett sammanhang är detta nästan 100 meter högre än Stockholms läns högsta byggnad, Kaknästornet. Detta gör att respektavstånd om 500- och 1000 meter upplevs som alltför snåla.

Anledningarna till att skärpa kraven för respektavstånd är flera. Forskning har visat att det lågfrekventa ljudet som avges av vindkraftverk, kan generera bland annat sömnsvårigheter, migrän och depression hos människor. Ju högre verket är desto större område drabbas av det lågfrekventa ljudet. Därför vill Sverigedemokraterna att respektavstånd till närmsta bebyggelse på minst 5 gånger totalhöjden av vindkraftverket ska gälla vid nyetablering av vindkraftverk. Vid tätortsbebyggelse ska respektavståndet vara minst 10 gånger totalhöjden.

Vid uppförande av storskalig vindkraft bör betydande hänsyn tas till den lokala opinionen. Idag krävs det, enligt lag, att kommunen tillstyrker ett visst uppförande av vindkraft inom kommunens gränser - vilket möjliggör ett "kommunalt veto". Detta veto bör enligt oss utnyttjas i de fall där kommuninvånare drabbas av sänkta värden på fastigheter, som inte kompenseras av ägaren till vindkraftsparken. De kommuner där naturturism är en betydande näring bör det enligt oss visas särskild hänsyn. Likaså bör stor hänsyn tas till framtida markanvändningsintresse.

5.4.7 Omvandla miljögalan till en entreprenörsgala

År 2015 tog kommunledningskontoret över Samhällsbyggnadsnämndens arbete med miljöpriser som man där utfärdat sedan 90-talet. Miljöpriserna omfattar "Gävles grönaste företag", "Gävles miljöhjälte" och "Gävles unga miljöhjälte" och delas ut på kommunens årliga miljögala. De priser som sed vanligen utdelas, är biljetter till idrottsevenemang eller konserthus. Kostnaderna för dessa priser ligger totalt på cirka 11 000 kronor (2016). Budgeten för evenemanget omfattar cirka 270 000 kronor exklusive intern arbetstid där evenemanget bland annat ingår i kommunens hållbarhetsutvecklars ordinarie uppdrag.

Gävle kommun är redan idag rankat till en av Gävles bästa miljökommuner. Att

ligga i framkant på området har både fördelar och nackdelar.

Sverigedemokraterna anser samtidigt att det finns andra samhällsområden som (ur ett kommunalt perspektiv) bör kunna vara mer motiverade till att vara föremål för en gala med utdelning av priser. Exempelvis skulle en entreprenörsskaps gala kunna gynna Gävle kommun, både genom att väcka nyfikenhet och inspiration, som att hylla de entreprenörer som lyckas skapa verksamheter som hela samhället gagnas av. Mot bakgrund av detta anser vi att miljögalan bör avvecklas och att de anslag som avsätts istället bör omdisponeras för att finansiera en årlig entreprenörsgala.

5.4.8 Sociala hållbarhetsprogrammet missar målet

Sverigedemokraterna ser social hållbarhet som en otroligt viktig faktor för att kommunen ska kunna utvecklas positivt. Vår bild av hur den ska nås skiljer sig dock från majoritetens program. Det är många luddiga mål som presenteras, bland annat att hälsan ska vara jämlik och att alla som vill ska kunna utbilda sig. Det känns som ganska givna mål. Frågan som behöver besvaras är hur vi når dit, och kanske framförallt, varför den sociala hållbarheten upplevs urholkad.

Med en utbredd segregation, ökade fall av hedersvåld och höga arbetslöshet i kommunen finns det inget trollspö att vifta med. Däremot, istället för att lägga resurser på ett program som bekräftar en målsättning alla vill uppnå, ska vi presentera åtgärder som kan leda till en faktisk skillnad. Dagens flata inställning till det ökade hedersvåldet, låga skolresultaten och den utbredda kriminaliteten är en betydligt viktigare fråga än att skriva in att diskriminering ska motverkas i ett dokument (något Sverigedemokraterna också tycker). Vi ska inte skriva ett program för programmets skull- det måste vara skapat för att göra skillnad. Särskilt eftersom det tas resurser i anspråk för att skriva programmet.

6. Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. De ansvarar för alla beslut som tas i kommunen. Besluten handlar bland annat om mål och riktlinjer för den kommunala verksamheten, skattens storlek, årsredovisningar, översiktsplaner och nämndernas organisation. Kommunfullmäktige styr också verksamheten genom att utse ledamöter i olika facknämnder och bolag.

7. Revisorskollegiet

Kommunrevisionen fungerar som ett demokratiskt kontrollsystem och består av förtroendevalda revisorer, som tillsammans bildar Revisorskollegiet. Av fullmäktige ges Revisorskollegiet i uppdrag att granska och pröva om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt och ändamålsenligt försvarbart sätt och att den interna kontrollen inom nämnderna är tillräcklig. Verksamhetsplanen bygger på en analys av risker och väsentligheter inom varje område och objekt där räkenskaperna ska vara rättvisande.

Det yttersta syftet med granskningen är att ge kommunfullmäktige underlag för den årliga ansvarsprövningen. Den lokala revisionen är ett grundläggande demokratiskt kontrollsystem där det är av största vikt att enskild revisor arbetar självständigt i förhållande till övriga revisorer. Med sin granskning bidrar revisorerna till att värna och utveckla demokrati, rättssäkerhet och effektivitet. De förtroendevalda revisorerna ska ha ett sakkunnigt stöd av den egna förvaltningen där rapporter och revisionsberättelser ska bifogas enligt lag.

Kommunrevisionen finansieras genom kommunbidrag och till en del som faller på bolagen genom att dessa faktureras för lekmannarevisionen. Revisorskollegiet kommer att bedriva sin verksamhet inom den av Kommunfullmäktige tilldelade ramen.

8. Kommunstyrelsen och sektor styrning och stöd

8.1 Vår politik i kommunstyrelsen

Vi ser de trygghetsskapande åtgärderna som det viktigaste uppdrag under kommande år. Med en sverigedemokratisk politik skapar vi en kommunal trygghetscentral, fler trygghetsvärdar, brottspreventiv kameraövervakning på särskilda platser och ett tiggeriförbud. Dessutom vill vi ha ännu tätare kontakt med polisen. På detta sätt kan vi, förhoppningsvis med hjälp av en ny politik på riksnivå, börja ta steg mot att bli en tryggare kommun.

Vi vill inte att kommunen ska höja skatten. Gävle har redan en hög skatt vilket påverkar vår konkurrenskraft negativt. Det är däremot viktigt att se över sina kostnader. På sikt skulle vi förordna en så kallad nollbasbudget för att kunna bygga upp allt på nytt. Vi vill i ett första steg göra en total översyn av kostnader kopplade till invandring och integration- poster som tagit orimligt stora medel i anspråk enligt oss. Detta samtidigt som vi har barn och äldre som ska ha en god skola och vård. Vid sidan om detta är effektiviseringar i handlägningsprocesserna och en ökad digitalisering andra områden som vi skulle kunna utveckla och således göra verksamheterna mer kostnadseffektiva.

Sverigedemokraterna vill att näringslivet får större prioritering än idag. Stora ambitioner finns inom social hållbarhet och miljö. Men inget av detta kan förverkligas om inte våra företag mår bra och nya företag är villiga att etablera sig i Gävle. Företagsklimatet måste bli bättre och vi vill tillsätta en särskild utredning för att se vad och hur man kan förbättra detta.

Vår personal är det värdefullaste vi har. Vi vill ge medarbetarna bättre arbetsvillkor och arbeta för att skapa bättre förutsättningar för alla att utföra sitt arbete på bästa sätt. Sverigedemokraterna vill ta ett helhetsgrepp kring vart man vill komma med kommunen- vill man släcka bränder eller vill man ha en långsiktigt fungerande personalpolitik. Vi tror på det sistnämnda.

Det är bra om kommunen prioriterar ett bostadsbyggande som når olika målgrupper. Sverigedemokraterna vill slå ett slag för att bygga med en estetiskt tilltalande arkitektur som knyter av till stadens historia och kulturarv. Det är också bra att man anammar miljöperspektivet i stadsplaneringen, men det får aldrig gå så långt att vi tränger bort människor som faktiskt är beroende av bilen för att få vardagen att fungera. Med det sagt ska givetvis höga ambitioner kring miljö- och klimatfrågor fortsatt vara ett drivande område hos kommunen.

8.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden

Sverigedemokraterna föreslår att vi prioriterar arbetet med att skapa en tryggare kommun. Däremot kommer vi att föreslå att kommunikationsavdelningen och det miljöstrategiska programmet effektiviseras. När det kommer till det miljöstrategiska programmet vill vi ta bort sådant som vi anser vara omotiverat- det vill säga kostar mer än rimligt i förhållande till mätbara positiva effekter för miljön. Istället ska vi skapa en trygghetscentral som medborgarna kan ta del av- och som förhoppningsvis kan hjälpa till att vända utvecklingen kring den allmänna otryggheten.

Kommunstyrelsen Satsningar (mnkr)	2022	2023	2024	2025
Trygghetscentral med dygnet runt bemanning	10,0	10,0	10,0	10,0
Ordningsvakter	2,0	4,0	4,0	4,0
Kompetenslyft näringslivsfrågor + Anställning Relocation manager	3,0	3,0	3,0	3,0
Totala satsningar Kommunstyrelsen	15,0	17,0	17,0	17,0

8.3 Kommunstyrelsen och sektor styrning och stöd i korthet

För många invånare kan Kommunstyrelsens roll i den politiska organisationen verka diffus och det upplevs svårt att få en konkret bild av deras arbete. Men faktum är att Kommunstyrelsen har ett oerhört viktigt och övergripande ansvar för kommunen som helhet. De skall säkerställa att övriga förvaltningars arbete fungerar på ett så optimalt sätt som möjligt.

Styrning och stöd är den sektor som är kopplad till kommunstyrelsen. Styrning och stöd samordnar arbetet mellan de andra förvaltningarna, och har ansvaret för det strategiska utvecklingsarbetet i Gävle kommun. Sektorn förbereder ärenden som ska behandlas i kommunstyrelsen och i kommunfullmäktige. Här finns bland annat kommunens administrativa avdelning med diarium med offentliga handlingar, ekonomiavdelningen, HR-avdelningen och kommunikationsavdelningen.

Kommunstyrelsens uppgifter:

- Kommunstyrelsen har ansvaret att leda och styra kommunens utveckling
- Leda samhällsutvecklingen genom översiktsplanering, mark- och bostadspolitik, miljöfrågor samt genom näringslivsutveckling
- Ansvara för den ekonomiska planeringen
- Samordna kommunens målstyrning
- Ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamheter samt den verksamhet som bedrivs i kommunalförbund
- Leda och samordna kommunens personalpolitik och förvaltningsorganisation

8.4 Krisledningsutskottet

Krisledningsutskottet fyller en viktig funktion i kommunen. När extraordinära händelser dyker upp, liksom Coronapandemin, fullgör de krisledningsnämndens uppgifter enligt lag. Utskottet ska följa den plan för samordning av verksamheten vid extraordinär händelse, samt höjd beredskap som fastställts av kommunfullmäktige via samordningsplanen. Krisledningsutskottets huvudsakliga uppgifter är att;

1. bedöma inträffad händelse och besluta om ledningsorganisationen för extraordinära händelser ska träda i funktion,
2. samordna den externa och interna informationen,
3. fatta de övergripande och långsiktiga inriktnings- och prioritetsbeslut som krävs med anledning av händelsen,
4. besluta att överta hela eller delar av övriga nämnders verksamhetsområden,
5. besluta om tillskott av extra ekonomiska resurser,
6. besluta om eventuellt sänkt servicenivå inom olika delar av kommunens verksamhet med anledning av händelsen, och
7. besluta om när de särskilda åtgärderna som föranletts av händelsen ska upphöra

I övrigt gäller bland annat att Krisledningsutskottet får fatta beslut om att överta hel eller del av verksamhetsområden från övriga nämnder i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till händelsens art och omfattning.

(Källa: Gävle kommun Instruktion - Beslut och ändringsregister)

8.5 Kommunstyrelsens områden och vår politik

8.5.1 En ny trygghetscentral i Gävle- mot Sveriges tryggaste kommun

Sverigedemokraternas målsättning är att den upplevda tryggheten i Gävle kommun ska vara hög. Likaså anser vi att åtgärder krävs för att minska antalet brott i kommunen. Rapporter om mord, skjutningar, personrån och andra våldsbrott har under flera år avlöst varandra och visat på den svåra problematik Sverigedemokraterna under många år varnat för. Samhället har under de senaste tre decennierna splittrats allt mer. De senaste tio åren har utvecklingen mot segregation, utanförskap och socioekonomiska spänningar snabbats på med allt genom en hög invandring. Detta har i sin tur lett till ännu större svårigheter för kommunen. Vi har haft ett politiskt styre i Gävle som tyvärr följt upp förra regeringens ohållbara migrationspolitik. Därigenom har de snarare ökat på den illavarslande samhällsutveckling vi idag har.

Sverigedemokraterna vill göra Gävle till en av Sveriges mest trygga och säkra kommuner. Därför vill vi införa en ny kommunal trygghetscentral som är i funktion dygnet runt, året om. Ett särskilt samarbete ska inledas med Polismyndigheten för att säkerställa direktkommunikation för insatser vid behov. Trygghetscentralen ska vara direktuppkopplad till Gävle kommuns trygghetskameror. Möjligheten att även ansluta kameror och andra trygghetsfunktioner som idag finns kopplade till våra kommunala fastigheter ska utredas.

Kommunala ordningsvakter och väktare och kunna dirigeras av trygghetscentralen för att snabbt kunna ingripa om ett brott upptäcks. Centralen kan även snabbt larma ut polisen genom den föreslagna direktkommunikationen.

Medborgarna ska kunna vistas ute utan att känna oro för sin säkerhet och att bli utsatt för brott oavsett tid på dygnet. Vi får aldrig acceptera en samhällsutveckling med personrån och våldsbrott som det nya normala. Sverigedemokraternas satsning på kraftig utbyggnad av trygghetskameror och inrättande av en trygghetscentral för att återigen ge gävleborna en trygg och säker kommun.

8.5.2 Minska migrationskostnaderna

Vi ger oss inte utan fortsätter att sätta tryck på kommunen att minska sina kostnader kopplade till invandringen. Kostnadsbesparingar som görs på området kan finansiera personalförstärkningar i välfärden. Segregationen, utanförskapet och en ny socioekonomisk underklass har slagit rot i kommunen, varpå en ekonomisk blödning har uppstått. Nu är det upp till politiken att hitta lösningar på problemen. Lösningen stavas inte bidragsberoende och villkorlöshet. Satsningar på sådant som inte bryter ett utanförskap (som hemspråk och bidrag till kulturföreningar) kan inte fortsätta att finansieras förbehållslöst, när vi samtidigt har gamla i behov av vård och unga som inte klarar målen i skolan.

Under väldigt lång tid har övriga partier kritiserat Sverigedemokraterna för våra analyser av kostnadsbesparingar inom området invandring, och att vi därigenom kunnat uppskatta lägre kommunala utgifter. Trots detta har samma partier frekvent lyft diskussioner om att alla nämnder i kommunen skall spara en viss procent av omsättningen. Detta samtidigt som man inte tänker minska invandringen för att lätta på trycket gentemot välfärden.

8.5.3 Tillgängliggör politiken

I syfte att öka det allmänna intresset för det kommunala styret bör fokus läggas vid att kommuninvånarna tillåts delta mer i utvecklingen av kommunen. Sverigedemokraterna vill därför att kommunen utvecklar en mer klassisk demokratimodell. Genom fler lokala folkomröstningar tror vi att ett generellt större intresse för politiken lokalt kan främjas. Likaså kan satsningar på e-demokrati stimulera intresset för beslutsfattandet – inte minst hos de yngre generationerna.

Vi vill skapa nya metoder och arbetsformer för att möjliggöra bättre och effektivare möten samt erfarenhetsutbyten mellan beslutsfattare och medborgare. Exempelvis kan lokala rådslag i frågor som rör en begränsad grupp invånare användas mer än vad som görs idag. För att underlätta den kontinuerliga kontakten och handläggning mellan medborgare och kommun ser vi att E-tjänster och digitala kanaler bör utvecklas.

En viktig målsättning i sammanhanget är att fler ska vilja och våga engagera sig politiskt. För att få en realistisk och övergripande bild av hur medborgarna upplever den kommunala demokratin och det politiska samhällsklimatet vill vi införa återkommande undersökningar i ämnet (där anonymitet erbjuds för att öka sannolikheten för att nå en högre svarsfrekvens och således träffsäkerhet i undersökningen). För att alla kommunens invånare ska vara så välrepresenterade som möjligt anser vi att alla partier som är invalda i kommunfullmäktige ska tillåtas samma rättigheter beträffande affischering, information på skolor och offentliga debatter.

8.5.4 Ökad trygghet i Gävle

De senaste åren har flera uppmärksammade skjutningar ägt rum i Gävle. Vi får aldrig acceptera att hot och våld blir en del av vardagsbilden i kommunen. För Sverigedemokraterna är fortsatt trygghetsfrågorna av högsta prioritet. En viktig förutsättning, för att människor ska kunna trivas och vilja bo i Gävle, är att de också känner att kommunen kan erbjuda en plats där man inte behöver känna sig rädd eller allmänt otrygg. Generellt kan trygghet innefatta både ekonomisk trygghet och trygghet i att man upplever att någon tar hand om en när man inte längre kan göra det själv. Men fundamentalt för den generella tryggheten är att kommuninvånarna upplever sig trygga när de rör sig ute i det offentliga rummet och att de känner sig trygga i att inte behöva utsättas för brott. Tidigare trygghetsundersökning i kommunen har visat på allmän oro för inbrott och egendomsbrott. När den organiserade brottsligheten ökar, finns också risk att annan typ av problematik blir vardag även i Gävle. Inför detta måste vi stå samlade.

Sverigedemokraternas målsättning är att den upplevda tryggheten i Gävle kommun ska vara hög. Likaså anser vi att åtgärder krävs för att minska antalet brott i kommunen. Ett starkare samarbete med polismyndigheten kan generera att fler viktiga steg kan tas för att förhindra brottslighet – inte minst när det gäller motverkandet av våldsbejakande extremism. Vi vill också involvera allmänheten i det trygghetsfrämjande arbetet där de på olika sätt får möjlighet att bidra med förslag för en bättre utveckling. Därutöver vill vi, som tidigare

nämnt, öka kameraövervakningen i riskområden och skapa en ny trygghetscentral.

8.3.5 Nya arbetssätt och ökad digitalisering

För att effektivisera kommunens verksamheter och minska handläggningstider inleder kommunstyrelsen arbete med ökad digitalisering. Kommunstyrelsen ansvarar även för att utreda möjligheten till att införa den så kallade Trelleborgsmodellen, i syfte att få fler personer, som idag är beroende av försörjningsstöd, i utbildning eller arbete. Modellen är ett arbets- och förhållningssätt för arbetsmarknad, etablering, ekonomiskt bistånd och ensamkommande barn och unga.

8.3.6 Nej till skattehöjningar

Att höja skatten brukar vara ett mantra från vänsterhåll. Det ses som en enkel lösning på svåra problem. De negativa effekterna av en skattehöjning kan dock vara betydligt större än de fördelar man får på kort sikt. En minskad attraktionskraft för Gävle slår negativt på tillväxt, arbetsmarknad och företagande. Dessutom brukar orsaken till att pengarna inte från början räcker vara av strukturell karaktär. Det innebär att man måste komma till rätta med de grundläggande och långsiktiga problemen. För Gävles del finns utmaningar med arbetslöshet och svagt företagsklimat. Det möter vi med insatser som förbättrar dessa områden- inte genom högre skatt. Prioriterat är därför att höja utbildnings- och kompetensnivån i Gävle för att minska arbetslösheten genom att matchningen mot arbetsmarknaden krav möts på ett bättre sätt än idag. Kommunstyrelsen ska i sin styrande och ledande roll bevaka att övriga nämnder och bolag i sin verksamhet verkligen prioriterar frågan för att kompetensmålet ska uppnås. Vi är medvetna om att vi går in i en lågkonjunktur men arbetet behöver starta nu.

8.3.7 Hållbart samhälle

Det är oerhört viktigt att kommunen handskas varsamt med de gemensamma ekonomiska resurserna för att säkra välfärden samt för att vi ska kunna minska pensionsskulden. Tillväxt bör enligt oss främjas genom ökat fokus på det lokala näringslivet och uppmuntran om ökat samarbete med gymnasieskolorna. Företagsetableringar bör i så stor utsträckning som möjligt underlättas, likaså samarbete med näringslivets olika avdelningar i regionen. Vi måste fokusera mer på tillväxten som sker genom entreprenörskap, branschutveckling och nyföretagande.

Gävle växer och det är viktigt att vi skapar trygga och attraktiva boendemiljöer. Vi behöver skapa olika boendeformer och även anpassa bostadsbeståndet för att dessa ska finnas för livets olika faser. En barnfamilj har ofta andra krav och förutsättningar än vad en ensamstående pensionär har. För oss är det viktigt att alla målgrupper ska kunna känna att Gävle är en bra plats att bo på. Vi sverigedemokrater tror också att vi kan bygga i en gemenskapsanda genom att ta avstamp i Gävles historia och bygga vidare på faktorer som Gävleborna kan känna stolthet över.

8.3.8 Ekonomi

Kommunledningskontoret ska fortsätta att utveckla arbetet med den ekonomiska styrningen som återkommande redovisas för kommunstyrelsen. Syftet ska vara målet att klara eget sparkrav utifrån prioriteringar som inte drabbar kärnverksamheterna. En löpande kontroll medverkar till bättre översikt kring möjligheter till utveckling, effektivisering och kostnadsminskningar. Ett bredare synsätt i takt med bättre ekonomisk överskådning är i linje med begreppet god hushållning.

8.3.9 Personal

Inom flera yrkesområden i kommunen är behovet att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare stort. Behovet ökar i takt med att konkurrensen om kompetent arbetskraft hårdnar alltmer på marknaden. Samtidigt är konkurrensen om arbetskraften stor. Att utveckla kommunen till en ännu attraktivare arbetsgivare genom att fokusera på frågor kopplat till organisation, ledarskap och medarbetarskap är därför av stor betydelse.

En tydlig ansvarsfördelning mellan medarbetarna i dess roller kan förebygga flaskhalsar, stress och annan ohälsa. Därför är det viktigt att de anställdas uppdrag tydligt klarlagts så att alla ges rätt förutsättningar från början. Både för individen som för organisationen är det oerhört betydelsefullt att medarbetarnas kompetens och erfarenhet tas tillvara på bästa sätt.

Kommunens verksamhetschefer bör tillåtas ta ställning till kompetens och färdighet varför mångfaldsplaner och kvoteringsplaner som riktlinjer inte ska förordas. Lika förutsättningar för alla är en viktig demokratisk linje där samtliga konkurrerar på lika villkor.

8.3.10 Näringslivsutveckling

När kommunen utvecklas ska detta ske på ett långsiktigt socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt. Detta innebär bland annat att människor som redan bor här ska vilja bo kvar och att andra lockas att flytta hit. För detta krävs bostäder anpassade efter människor i olika livssituationer, utvecklad infrastruktur som gör att människor lätt kan ta sig till och från kommunen, möjligheter till arbetstillfällen samt att av kommunen finansierade verksamheter erbjuds med hög kvalitet.

Viktiga förutsättningar för att attrahera nya företag är att kommunen måste vara mer lyhörd och servicevänlig gentemot det privata näringslivet än vad man är idag. Därför vill vi ge förutsättningar för nyetableringar av företag inom Gävle kommun. Näringslivsperspektivet ska även få en större betydelse än vad det hittills fått i de politiska processerna. Mark ska kunna beredas snabbare än idag

och beslutsprocesserna måste effektiviseras. Dessa frågor kan vara direkt avgörande för hur företag upplever Gävle kommun. Detta för att kommunen ska kunna nå målet om att sänka arbetslösheten och höja skattekraften hos våra medborgare. För att vi ska kunna skapa en välfärd i världsklass måste vi en först analysera hur kommunens attityder gentemot näringslivet ska kunna förbättras. För detta avser Sverigedemokraterna att tillsätta en utredning.

8.3.11 Arbetsmarknads- och arbetslivsfrågor

Prioriterat är att höja utbildnings- och kompetensnivån i Gävle för att minska arbetslösheten. Detta genom att matchningen mot arbetsmarknadens krav möts på ett bättre sätt än det gör idag. Kommunstyrelsen ska i sin styrande och ledande roll bevaka att övriga nämnder och bolag i sin verksamhet verkligen prioriterar frågan för att kompetensmålet ska uppnås. Det handlar även, i mångt och mycket, om att ha redskapen att attrahera kompetent arbetskraft att vilja bosätta sig i kommunen. För detta krävs att alla berörda parter samarbetar för att kunna stärka kommunens attraktivitet.

8.3.12 Bostäder och kommunikationer

Bostadsbeståndet i kommunen består av blandade upplåtelseformer. Sverigedemokraterna ser ett behov av långsiktig planering för tillgång på bostäder, regelförenklingar inom byggprocessen och samspel med infrastrukturen. Här är samtidigt en trygg boendemiljö, gemenskap och kultur viktiga delar där den estetiska utformningen av bostäderna binder samman dessa och skapar en hållbar helhet. Kommunen bör, med detta som utgångspunkt, verka för att få till stånd ett ökat bostadsbyggande i kommunen.

Gävle ligger geografiskt i ett attraktivt läge. Kommunikationerna både med järnväg och landsväg är lättillgängliga. Det tar en dryg timme till Arlanda och strax över 1,5 timme till Stockholm med tåg eller bil. Sverigedemokraterna ser positivt på den beslutade sträckningen av dubbelspår norrut från Gävle. En utbyggnad av dubbelspår mellan Gävle och Sundsvall halverar restiderna och

fyrdubblar kapaciteten vilket också är gynnsamt för övriga kommuner i regionen. Det leder till minskad sårbarhet på sträckan.

8.3.13 Kommunal beredskap och säkerhetsfrågor

Kommunernas krishanteringsarbete regleras i lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (trädde i kraft 1 september 2006).

Det finns ett säkerhetsarbete i kommunen för att undanröja potentiella risker innan något händer (alternativt mildra dess konsekvenser). Kommunen arbetar med risk- och sårbarhetsanalyser. I den normala verksamheten är säkerhetsarbetet inriktat på att förhindra störningar, olyckor och skador. Detta för att kunna hålla en hög säkerhetsnivå i den dagliga driften. Ibland kan något riktigt allvarligt inträffa. Därför görs analyser för att se vilka risker som finns för att en händelse skall inträffa. Vidare, om händelsen faktiskt skulle inträffa, analyseras vad som blir dess konsekvenser.

Sverigedemokraterna vill att säkerhetsarbetet skall fortlöpa och utvecklas för att möta de nya hot som uppstått i Sverige.

8.3.14 Kulturens hus

Gävle kommunfullmäktige har tidigare fattat beslut om att bygga kulturens hus i Gävle. Ett beslut Sverigedemokraterna inte stod bakom, då vi ser att det investeringsbehov som finns inom kärnverksamheterna som förskola och skola behöver ges utrymme att utföras i första hand.

Trots det drevs beslutet igenom med Socialdemokraterna i spetsen. Kulturens hus och kostnaderna för detta kommer öka kommunens lånekostnader och, när huset är färdigställt, öka driftkostnaden för kommunen. Detta med pengar vi inte har.

Den ekonomiska situationen för Gävle kommun är allt annat än god.
Sverigedemokraterna vill därför avbryta byggandet av kulturens hus.
Kommunstyrelsen får därmed i uppdrag att avbryta investeringen gällande
kulturens hus.

8.4 Sverigedemokraternas uppdrag till kommunstyrelsen:

- Inför en ny trygghetscentral med bemanning dygnet runt
- Verka för folkomröstningar av både rådgivande och beslutande slag i frågor som direkt berör medborgare
- Verka för fler rådslag för allmänheten i lokalt viktiga frågor
- Utveckla E-demokrati och digitala kanaler
- Genomför kontinuerliga undersökningar om hur invånarna upplever den lokala demokratin och det lokala politiska samhällsklimatet
- Tillse att alla partier som är representerade i kommunfullmäktige har samma rättigheter beträffande affischering, information på kommunala skolor eller offentliga debatter
- Öka samarbetet med Polismyndigheten för att öka tryggheten och minska brottsligheten
- Involvera allmänheten i det trygghetsfrämjande arbetet
- Satsa på kameraövervakning i brottsutsatta områden
- Verka för att införa platser som är prövade och beslutade av polisen enligt 3 § lagen (1980:578) om ordningsvakter (LOV) i syfte att ge ordningsvakter ökade befogenheter att ingripa i brottsutsatta områden
- Agera servicepartner gentemot näringslivet
- Genomföra en utredning kring hur kontakten mellan kommun och företagare ska kunna stärkas
- Kraftigt förbättra resultaten i Svenskt näringslivs undersökningar om företagsklimat- detta genom beprövad erfarenhet och ny inhämtad kunskap
- Verka för en levande centrumhandel
- Öka samverkan inom kommunkoncernen för att minska kostnader

- Tillsätta en återvandringshandläggare i syfte att ge stöd och information till de invandrare som önskar att återvända till sitt hemland
- Utred vilka möjligheter kommunen har för att minska incitamenten för nyanlända utan egen försörjning att bosätta sig i Gävle.
- Verka för en ökad folkhälsa
- Utredda möjligheten att liksom Skaraborgs läns 14 kommuner utforma upphandlingskrav inom området kött- och charkprodukter för att endast svenskt fläsk-, fågel-, och nötkött ska serveras i kommunal regi
- Genomför en konstinventering för att reda ut vilken konst som ägs och vad den är värd samt att möjligheten att sälja delar av tillgångarna utreds
- Öka kommuninvånarnas inflytande över den offentliga konsten och utsmyckningen
- Utred möjligheten att öka förekomsten av kameraövervakning vid skolor och förskolor
- Ta fram förslag till ändrade lokala ordningsföreskrifter i syfte att förhindra religiösa utrop som inte är förenliga med vårt svenska kulturarv eller traditioner och som kan höras av andra medborgare eller besökare i Gävle kommun.
- Tillsätt en extern utredning kring extratjänster i syfte att se vilka effekter de får på verksamheten
- Effektivisering av det miljöstrategiska programmet med 7,5 miljoner kronor

VIKINGASKOLAN

Utbildningsnämnden

9. Utbildningsnämnd

9.1 Vår politik i nämnden

Sverigedemokraternas politik handlar om att få tillbaka glädjen och stoltheten i den svenska skolan. Det gör vi genom att skapa ordning och reda i klassrummen och förebygger stök, mobbing, rasism och trakasserier. Grunden måste finnas på plats för att andra åtgärder ska göra skillnad. Större vikt ska läggas vid att ha en god arbetsmiljö för både lärare och elever.

Vi vill förbättra arbetsmiljön genom att få in fler vuxna i skolan. Det kan vara lärarassistenter eller rastvakter. Alla kan göra skillnad och lyfta bort onödig administrativ tid från lärarna. Deras tid ska gå till just lärande eller kompetensutveckling. Dessutom vill vi arbeta långsiktigt för att lärarnas auktoritet återställs.

Många unga drabbas idag av psykisk ohälsa. Vi vill därför stärka elevhälsan så att fler får möjlighet att söka hjälp vid behov. Om fler elever ska kunna nå målen i skolan behöver också alla elever må bra. Alla elever oavsett om de har funktionsvariationer, dyslexi eller behov av logoped ska erbjudas tillräckligt stöd för att klara skolgången. Dessutom ska vi utreda hur dagens tillgång till skolkurator och skolsjuksköterskor ser ut. Genom en tillgänglighetsanalys kan vi då också allokera resurserna dit de gör mest nytta.

Vi måste också bli bättre på att vägleda barnen när det kommer till rörelsetid och kost. Många har inte kunskaper kring detta hemifrån och skolan behöver hjälpa till att kompensera för dessa skillnader. Att kosten påverkar möjligheterna till att tillskansa sig ny kunskap är idag vitt känt. Sverigedemokraterna ser den sociala ojämlikheten i hälsa som oacceptabel.

För våra yngsta vill vi ha en hög kvalitet i den pedagogiska omsorgen genom att minska storleken på barngrupperna. Vi tror att det kommer att leda till både bättre arbetsmiljö för personalen som barnen ges mer uppmärksamhet. Risken är annars att vi tappar vår kompetenta personal till andra kommuner.

Sammantaget vill vi ha en politik som ger personalen rätt förutsättningar i sitt arbete, samtidigt som vi ska arbeta för att åter igen skapa en skola som inte

präglas av stök och oreda- utan respekt och studiero. Det är en politik som lägger grunden för ett ökat lärande, en minskad ohälsa och ömsesidig respekt i skolmiljön.

9.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden

Vi vill prioritera fler vuxna i skolan för att nå en ökad måluppfyllelse. Vid sidan om detta vill vi stärka upp elevhälsan för att möta upp den psykiska ohälsan. Sverigedemokraternas politik handlar även om att förbättra arbetsklimatet till den grad att kommunens attraktionskraft ökar. Det gör vi dels genom våra satsningar på personalen, men det kommer också att krävas att det prioriteras rätt. Vi kan inte längre slösa pengar på sådant som inte ger något mervärde för svensk skolgång och/eller integration, varför besparingar inom hemspråk och modersmålsundervisning är nödvändiga.

Utbildningsnämnd satsningar (mkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Minskade barngrupper i förskolan	6,0	10,0	10,0	10,0
Fler vuxna i skolan	7,0	7,0	7,0	7,0
Satsning mot psykisk ohälsa	3,0	5,0	5,0	5,0
Förstärkning av byskolor	3,0	3,0	3,0	3,0
Totala Satsningar Utbildningsnämnd	19,0	25,0	25,0	25,0

9.3 Utbildningsnämnden i korthet

Hanterar utbildningsfrågor enligt skollagen. Utbildningsnämnden ansvarar för bl.a. följande verksamheter:

- Förskola
- grundskolan
- grundsärskolan
- Fritidsverksamhet
- gymnasieskolan,
- gymnasiesärskolan,
- socialt arbete med barn och ungdomar

9.4 Övergripande skolfrågor

Nedan presenteras först punkter som spänner över flera delar inom utbildningsnämnden.

9.4.1 Tydliga kartläggningar för att minska personalomsättning och dåligt mående

Skolverket har tidigare presenterat en undersökning som visade att omkring fyra av tio lärare faktiskt överväger att lämna skolorket. Utvecklingen kan troligtvis förklaras delvis av den alldeles för höga stressnivån och arbetsbelastningen i tjänsten. En annan förklaring kan spåras genom den senaste medarbetarundersökningen som gjordes för lärare i Gävle. Där framgår att en oerhört stor andel av medarbetarna inom skolan, oavsett yrkesgrupp, får motta både hot och våld från elever och medborgare i sin yrkesroll. Företaget som genomfört medarbetarundersökningar i Gävle kommun har gått i konkurs. Data har genom detta försvunnit och utvecklingen över tid blir betydligt svårare att mäta. Sverigedemokraterna ser detta som ytterligare en anledning att ta ett nytt helhetsgrepp kring dessa undersökningar. Det ska bli lättare att kunna utläsa medelvärden och frågorna ska specificeras mer tydligt. Detta för en ökad validitet och reliabilitet ska kunna uppnås genom data. I en situation där lärare faktiskt överväger att lämna yrket på grund av arbetsmiljön, behöver

arbetsgivaren visa att dessa frågor tas på allvar. Kombinerat med dessa nya enkäter vill vi också att initiativ tas för riktade enkäter till lärare, där de själva kan ge uttryck för hur arbetsmiljön ska kunna förbättras.

För att nå likvärdiga förutsättningar i lärare-elevperspektiv, och för att öka måluppfyllelsen, vill vi att *effektiv tid för rent lärande* ska vara en indikator. Övrig tid (som utgörs av rent administrativa göromål) bör i högsta möjliga utsträckning avlastas läraren och ersättas med en renodlad administrativ tjänst.

9.4.2 Förbättrad arbetsmiljö

Sverigedemokraternas satsning på fler vuxna i skolan kommer att ge de anställda en bättre arbetsmiljö. Detta samtidigt som vi satsar på elevhälsan. Om färre elever far illa kommer det också hjälpa till att skapa en bättre arbetsmiljö. Vidare skall skolan se över att varje lärare har tydliga arbetsbeskrivningar som gör att de inte tar sig an arbetsuppgifter som ligger utanför deras område. Risker finns annars att det skapar spänningar, stress och förvirring som ökar risken för arbetsrelaterad ohälsa.

Ett annat problem är den minskade respekten för läraryrket och stök i klassrummen. Här vill vi att varje skola, rektor, föräldrar och lärarkår tillsammans ska arbeta målmedvetet kring att förändra mentaliteten och respekten för lärare och skolväsendet överlag. Störande och antisocialt beteende ska disciplineras hårdare än idag. De skötsamma eleverna ska inte vara gisslan av de stökiga och mobbande barnen. Genom ett miljöperspektiv ska både elever och skolpersonal ta ansvar för deras gemensamma arbetsmiljö. Samtliga medarbetare och elever ska visa hänsyn gentemot varandra och respektera varandras olikheter och åsikter i sann demokratisk anda. Skolan ska vara en trygg plats, en arena där elever med olika bakgrund möts och ges förutsättningar till samförstånd och vänskap. Segregering och segmentering skapar skilda världar för barn och lärare, vilket föder ett ojämlikt samhälle utan gemenskap.

Brister i arbetsmiljön är kostsamt, både för den drabbade och för samhället. Förbättrad arbetsmiljö och ett upprätthållande av ett bra arbetsklimat på våra

förskolor och skolor ger lojala och produktiva medarbetare. Risken för sjukfrånvaro, uppsägning och svårigheter med rekrytering av kompetent personal minimeras.

Sverigedemokraterna ser att personalens arbetsmiljö är det centrala problemet och genom våra satsningar kommer också möjligheten till en förbättrad hälsa för personalen att vara möjlig.

9.4.3 Begär utdrag ur belastningsregistret

All personal som arbetar med barn och ungdomar ska, utan undantag, kunna uppvisa utdrag ur belastningsregistret, som visar att man inte tidigare gjort sig skyldig till övergrepp mot barn eller annan allvarlig kriminalitet.

9.4.4 Modersmål i förskola och grundskola

Många kommuner tillämpar så kallad modersmålsträning i förskolan och skolan för barn med annat modersmål än svenska. Vi menar att denna verksamhet försvårar barnens anpassning till det svenska samhället, dessutom tar den alltför stora ekonomiska och personella resurser i anspråk.

Enligt en forskningsrapport från AKF (Anvendt KommunalForskning) i Danmark, har det slagits fast att det inte finns några mätbara skillnader mellan elever som fått hemspråksundervisning och elever som inte fått det. I studien prövade AKF kunskaper i läsning, matematik och naturvetenskap utan att finna några skillnader. Detta har lett till att samtliga kommuner i Danmark slopat hemspråksundervisningen.

Landets kommuner är enligt lag skyldiga att erbjuda modersmålsundervisning till elever vars föräldrar har annat modersmål än svenska. Detta under förutsättning att språket pratas i hemmet och att eleven har grundläggande kunskaper i språket. Lagstiftningen i Sverige anger dock varken hur många timmar undervisningen ska omfatta eller hur stora grupper som tillåts. Inte heller

framgår några restriktioner om huruvida ålderskillnader i undervisningsgrupperna bör vara begränsade eller inte.

Sverigedemokraterna kan inte acceptera en prioritering på något som egentligen inte ger några fördelar för samhället. Det snarare försvårar integrationen. Vi vill se större undervisningsgrupper, mindre frekventa undervisningstillfällen och eventuellt användning av digitala undervisningsmetoder. Därutöver kommer det innebära att kommunens generella heltidsbeslut undantas på detta område.

På sikt vill vi dessutom driva frågan om att ansöka hos regeringen att Gävle kommun får bli försökskommun för slopad modersmålsundervisning. Modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken ska dock, i så hög utsträckning som möjligt, värnas.

9.4.5 Religiös klädsel i förskola och grundskola

Hederproblematiken innebär en stor utmaning för många unga pojkar och flickor. Idag har vi i alla fall kommit till en plats där dess förekomst bekräftas och att problemen belyses. Nu gäller det att fortsätta arbetet med att få bort dess förekomst inom samhällets institutioner, exempelvis skolan.

Sverigedemokraterna kommer aldrig acceptera att små barn och unga flickor sexualiseras, och vi ser att det kan vara ett tydligt uttryck för hedersförtryck. Därför kommer vi aldrig att acceptera hijab på små barn.

Religionsfriheten och jämställdheten står ibland till motstånd till varandra. I debatten hörs att förtryck ska motarbetas, men slöjan ska fredas. Resonemanget kan inte bli mer motsägelsefullt än så, och i de fall sådan religiös klädsel uppbärs av barn så är det helt förkastligt. Skolan ska inte vara en plats där patriarkala strukturer upprätthålls.

Sverigedemokraterna anser att ett förbud mot hijab på barn är nödvändigt om vi ska stå upp emot det hedersförtryck som fått fäste i vårt samhälle. Sverigedemokraterna vill därför uppdraga åt kommunen att utreda den juridiska legitimiteten kring ett förbud av religiös klädsel, såsom hijab, på barn och elever i

förskolan och upp till årskurs 6. I det fall att utredningen påvisar sådan laglighet, avser vi driva ett arbete för att införa ett sådant förbud.

9.5 Förskola och barnomsorg

9.5.1 Förord

Det är i förskolan som det livslånga lärandet grundläggs, varför Sverigedemokraterna strävar efter en förskola som håller internationell toppklass. Vi verkar för en förskola som erbjuder en trygg, rolig och lärorik miljö som stimulerar varje enskilt barn till maximal utveckling utifrån sina egna förutsättningar. Barnens miljö ska således erbjuda känslomässig trygghet där den viktiga fria leken ska dominera verksamheten. Förskolan är dock en skolförberedande instans, varför den även ska stimulera och utmana barnen genom att erbjuda en pedagogisk verksamhet av hög kvalité, där språklig och social utveckling är att prioritera. Därigenom har förskolan ett mycket viktigt uppdrag och stort ansvar, i att skapa en sådan verksamhet som erbjuder en trygg förberedelse inför skolstart och en god start i det livslånga lärandet.

9.5.2 Utmaningar i verksamheten

Sverigedemokraterna menar att situationen på förskolan, som det delvis ser ut idag, i värsta fall kan innebära en försämrad trygghet och säkerhet, för barnen. Förskolan och dess miljö befinner sig idag i behov av förändring, både för personalens och barnens skull. Detta för att vi ska kunna skapa en trygg lärandemiljö samt en dräglig arbetsmiljö.

Beläggningen av barn på förskolan har genomgått en viss förändring på senare år. På flertalet förskolor är det fler barn som kommer tidigt på morgonen och stannar till sen eftermiddag jämfört med tidigare. Parallellt är personalantalet detsamma och går sina respektive scheman som utgår ifrån "öppning", "mellantid" och "sen tid/stängning". Överlag är det endast mellan klockan 9-14 som personalstyrkan är fulltalig men antalet barn förblir relativt detsamma. Därmed står inte antalet barn i speciellt god relation till personalantalet. Detta

resulterar, under vissa tider på dagen, i en underbemanning inom Gävles förskoleverksamheter. Att dagens verksamheter inte har anpassats utifrån det ökade antalet barn med längre vistelsetid, bekräftas av Lärarförbundets undersökning (2020), samtidigt minskar andelen behöriga förskollärare och personaltätheten har inte ökat.

Situationen i förskolan behöver förbättras. Det behövs mer resurser för att kunna anställa fler lämpliga medarbetare i verksamheten.

9.5.3 Minskade barngrupper i förskolan

I Lärarförbundets rapport för 2020 framkommer att vardagen för en stor andel förskollärare fortfarande präglas av stora barngrupper, arbetslag där personalstyrkan inte är fulltalig och begränsad tid för planering. Skolverkets utvärdering visar även att de flesta barngrupper bara har minskat under en del av dagen, inte för hela dagen. Efter att ha kartlagt landets förskollärares arbetsvillkor, blir det uppenbart att situationen inom dagens förskoleverksamhet är fortsatt alarmerande. 5 av 10 förskollärare uppger att de inte hinner med sitt uppdrag på grund av (för) stora barngrupper. Vidare, hela 7 av 10 förskollärare arbetar med en personaltäthet som är sämre än det nationella riksgenomsnittet.

Det påstås att barngrupperna inte varit så små sedan 1992 från regeringshåll. Men detta beror på brister i reliabiliteten, eftersom mättillfället av förskolans barngrupper alltid sker under oktober månad. Grupperna är alltid mindre under hösten eftersom många av de äldre barnen börjar i förskoleklass i augusti månad. Barngrupperna fylls sedan på successivt, framförallt på vårkanten. Därtill tillkommer att under stora delar av dagen, slås barngrupper ihop, långt över dessa 15 som statistiken och riktmärket anger.

Gävle kommun ligger, i 2021 års statistik, över det svenska snittet i fråga om barnantal per småbarnsgrupp i jämförelse med resten av landet, 14,2 mot rikssnittet 12,0 barn. Även för barn 4-5 år ligger Gävle kommun klart högre med 18,2 mot 15,0 barn i snitt per barngrupp. Detta visar på sårbarheten i verksamheterna och att det råder en underbemanning. Det är i kommunal regi som den stora skillnaden kan utmätas.

Forskning visar att de yngre barnen inte ska utsättas för alltför många relationer samtidigt. Det finns även en tydlig koppling mellan personaltäthet och kvalitet inom barnomsorgen. Barngrupperna i förskolan får därför inte vara så stora att det innebär allvarliga kvalitetsförluster.

Sverigedemokraterna vill se en reell minskning av dagens barngrupper. Det vill säga en minskning i faktiskt antal barn, inte en statistisk minskning som erhålles genom en ökad personaltäthet, där antalet barn fördelas per medarbetare i en barngrupp.

Fördelarna med mindre barngrupper är oändliga och kan inte nog betonas, vi ser positiva fördelar såsom minskad smittorisk, färre stressade barn, minskad ljudvolym för att nämna några. Sverigedemokraterna är övertygade om att dessa faktorer i sig kan attrahera fler förskollärare och övrig personal, samt ökad trivsel för personal med färre sjukskrivningar och framförallt skulle det gynna barnen. Till detta tillkommer givetvis vikten av att ha en tillfredsställande personaltäthet och legitimerade pedagoger.

9.5.4 Utmaningar med att rekrytera och behålla legitimerade förskollärare

Runtom i Sverige är rekryteringsläget av legitimerade förskollärare akut och omfattande, situationen är att allvarlig. Det rikstäckande "#pressatläge" uppkom som ett resultat av detta. Uppropet var bland annat en protest mot alla sparkrav och de många gånger undermåliga arbetsförhållandena, som nedskärningar och stora barngrupper, kommit att resultera i. Otaliga är de pedagoger som beskriver en ohållbar situation för förskolor runtom i landet. Begreppet samvetsstress beskriver ett beteendemönster för personal, som på grund av dåligt samvete, mår psykiskt dåligt när de är hemma sjuka.

Under senare tid har olika typer av statliga ekonomiska satsningar diskuterats flitigt. Exempelvis lönelöft, karriärtjänster och annan kompetenshöjning har lyfts fram. Denna typ av insatser är bra, men dessa isolerat är inte tillräckliga i sig. Sverigedemokraterna anser att det krävs en avsevärd förbättring på detta

område. De ekonomiska incitamenten behöver kompletteras med ett större fokus på arbetsmiljön. Förskollärare måste ges möjlighet att fokusera på "rätt saker" i verksamheten- områden som faktiskt tillhör det pedagogiska uppdraget.

Om politiken gör sitt och tar initiativ för att minska barngrupper ska bli verklighet, är det vår övertygelse att vi även långsiktigt kommer att kunna bibehålla de legitimerade pedagoger som vi har idag. Nöjda och välmående medarbetare är den absolut bästa marknadsföringen som finns att tillgå för att göra ett yrke attraktivt. Vår förhoppning är att vi även kan locka tillbaka många av de pedagoger som lämnat yrket, eller som är sjukskrivna på grund av arbetsmiljöproblem.

9.5.5 Arbeta förebyggande mot hedersförtryck redan i förskolan

Det talas ofta om att det behövs ett intensifierat arbete av det förebyggande arbete mot hedersförtryck och hedersvåld inom skola och fritidsverksamhet, med fokus på att upptäcka, ifrågasätta och förändra de värderingar och normsystem som utgör grunden för hederskulturen. Alltför sällan lyfts vikten av detta arbete när det kommer till förskolan och de yngre barnen. Men faktum är att tendenser till hedersförtryck kan observeras tidigt, redan i förskolan. Att detta är en problematik som även förekommer inom förskolans verksamheter visar exempelvis Göteborgs-Postens granskning för några år sedan. Där framkom att ett stort antal förskolechefer i Göteborg, Stockholm och Malmö var beredda att bistå föräldrar i deras begäran att säkerställa att deras döttrar ständigt bar slöja i förskolan.

Andra, mindre uttalade, tecken på ett presumtivt hedersförtryck kan vara när vårdnadshavare uppvisar stor upprördhet över att förskolepersonal tillåter pojkar vara med och klä ut sig, leka med dockor och/eller tumla runt på mattan med flickorna. Enligt den svenska modellen och utifrån våra normer och värderingar, så är liknande aktiviteter en fullt naturlig del av vardagen på förskolan, och detta är en jämlikhet vi vill bevara. Det är dock långt ifrån alltid som personalen agerar på dessa orostecken. Vilket kan bero på att den

pedagogiska personalen inom förskolan saknar tillräcklig kunskap och insyn på området. Det kan även böttna i att personal uppleva ett stort mått av obehag inför att lyfta dessa farhågor med berörda vårdnadshavare, och därför låter bli.

Sverigedemokraterna ser mycket allvarligt på denna utveckling, om vi ska kunna komma till rätta med hedersproblematiken på riktigt, så måste vi börja agera långt tidigare än vad som görs idag. Att kunna bemöta detta på ett tidigt stadium ökar även möjligheterna till att kunna påverka dessa vårdnadshavare i en positiv riktning.

Grundläggande är att vår pedagogiska personal ska besitta tillräcklig kunskap och insyn på området, och därigenom erhålla adekvata verktyg och förutsättningar för att kunna uppmärksamma tidiga tecken på hedersrelaterat förtryck och våld. Sverigedemokraterna ser därför att ett aktivt förebyggande arbete mot hedersförtryck och att det förebyggande arbetet mot hedersförtryck implementeras i handlingsplanerna för förskola och lågstadium. Samtlig personal därinom ska erhålla nödvändiga och effektiva utbildningsinsatser för att kunna fullfölja detta uppdrag.

9.5.6 Genuspedagogik

Alla är nog överens om att flickor och pojkar är exakt lika mycket värda, däremot är flickor och pojkar födda olika (allt är inte arv men allt är inte heller miljö) och detta förhållande måste bejakas. Däremot menar vi inte att flickor och pojkar ska tvingas in i stereotypiska könsroller. För Sverigedemokraterna är det en självklarhet att alla barn i förskolan, oavsett kön, erbjuds samma material och möjligheter till att utveckla sina respektive förmågor, intressen och egenskaper. Det biologiska könet ska inte heller avgöra hur barnet bemöts av personalen inom förskolan eller skola. Vi vill låta barn utvecklas i den riktning som faller sig naturligt för dem.

Med detta sagt är det viktigt att all undervisning och planerad verksamhet skall vara evidensbaserad eller åtminstone inte strida mot tillgänglig evidens och beprövad erfarenhet. Inte heller skall politiska trender få genomslag i

förskolepedagogiken. Vi anser därför inte att kommunen ska bedriva barnomsorg utifrån ett genusperspektiv där flickors och pojkars eventuella olikheter inte tillåts och respekteras.

9.5.7 Lokalförsörjning

För närvarande pekar allt på att det skulle behöva byggas ett stort antal nya förskolor i Gävle kommun och ett stort antal pedagoger skulle behöva anställas. Samtidigt råder det personalbrist, vilket medför en betydligt ökad risk för att målet om antalet barn per grupp inte kan nås. På grund av detta diskuteras det idag byggande av stora förskolekomplex, samtidigt som befintlig förskoleverksamhet kan komma att byggas ut och förtätas. Gävle kommun har gått från att prata om exempelvis förskolor med fyra avdelningar per 80 barn, till att enkom prata om just storskaliga förskolekomplex som rymmer 100-160 barn. Detta är oerhört beklagansvärt.

Storförskolor innebär många risker för barn i de yngre åren. Det blir fler pedagoger och andra barn att förhålla sig till, vilket kan skapa en ökad stress och otrygghet för många barn. Pedagogerna får också svårare att se varje barn med alltför stora grupper med barn. Därutöver riskerar pedagogerna få svårare att se och skapa en relation till varje barn. Andra risker vi ser med detta är en undermålig arbetsmiljö för våra medarbetare, högre sjukskrivningstal och/eller att fler flyr yrket. Bullernivån blir också högre i en stor förskola, vilket i sin tur har en negativ påverkan på prestation och inlärning, för både vuxna och barn.

Sverigedemokraterna anser att kommunen i största möjliga mån ska planera utifrån småskalighet vid ny- och ombyggnationer av förskolan. I de fall detta inte kan tillgodoses behöver det pedagogiska arbetssättet och pedagogens roll anpassas så att varje barn drabbas så lite som möjligt. Avgörande för hur barn och personal påverkas hänger på hur verksamheten organiseras. Detta skulle kunna innebära högre krav på en ökad struktur i den pedagogiska verksamheten - exempelvis genom en tydligare roll- och ansvarsfördelning som skiljer sig från idag. Bland annat kan det bli nödvändigt att man redan i förskolan arbetar mer schemalagt, exempelvis vid utomhusvistelse för att inte alltför många barn vistas utomhus samtidigt, samt att lokalerna byggs så att diverse olika pedagogiska

aktivitets- och upplevelserum inrättas där respektive barngrupp får tillgång till ett rum en viss tid på dagen. I detta skulle Norges storförskola "Margarinfabriken" kunna vara en inspirationskälla.

Vi ser vidare positivt på valfrihet inom barnomsorgen, och vi välkomnar ett varierat utbud då vi ser det som ett positivt komplement till dagens nuvarande förskolor. Sverigedemokraterna vill se ett utvecklande av den pedagogiska omsorgen, då vi ser att den kan vara en typ av lösning för att dels avlasta söktrycket till förskolan, dels erbjuda en barnomsorg som är av en mer hemlik och småskalig karaktär. En annan typ av lösning kan vara ett mellanting mellan pedagogisk omsorg och förskola, så kallade "lägenhetsdagis" där kommunen, av exempelvis Gavlegårdarna, hyr större lägenheter för att där bedriva barnomsorg. Detta innebär enligt oss en mer kostnadseffektiv lösning genom mindre investeringskostnader och färre barn slipper gå i stora förskolor, och kan istället erhålla omsorg i en mer hemlik miljö.

9.5.8 Förskola på obekväm arbetstid ("Nattis")

Det främsta syftet med barnomsorg oavsett form och upplägg, är att föräldrar ska ha någonstans att lämna sina barn medan de förvärvsarbetar. Därför blir det oerhört problematiskt att det idag saknas lagkrav på att kommuner ska erbjuda barnomsorg på obekväm arbetstid. I ett samhälle som är uppbyggt utifrån arbete, även utanför traditionell kontorstid, blir det högst märkligt att den barnomsorg som idag erbjuds förutsätter att alla förvärvsarbetare arbetar efter traditionella kontorstider. Faktum är att omkring 40 procent av alla löntagare arbetar kvällar, nätter och helger. Enligt en rapport från LO från 2012 uppgav var fjärde förälder att de inte kan arbeta heltid på grund av öppettiderna inom barnomsorgen.

Idag är det frivilligt för kommunerna att ha så kallat "nattis" inom barnomsorgen. I lagstiftningen framgår att de ska sträva efter att erbjuda detta och det finns statliga bidrag att söka på området. Gävle kommun erbjuder barnomsorg på obekväm arbetstid men i begränsad omfattning. I flera fall villkoras att tjänsten ska vara regelbunden. Detta har gjort det svårt för föräldrar att till exempel

arbeta som vikarier. Trenden visar även att det i högre utsträckning finns nattis i de större kommunerna medan det är mer sällsynt i glesbygden.

Ett annat problem i sammanhanget är att kommunerna har vetorätt när exempelvis pedagogisk omsorg vill etablera barnomsorg på obekvämt arbetstid. Gävle kommun hänvisade till kostnaden, och sade nej till privata aktörer på marknaden för nattis under våren 2017. Problemet har uppenbart många olika perspektiv och det är vår uppfattning att den enda rimliga lösningen är att en lagstiftning måste till. Detta är att föredra framför villkorade statsbidrag som många gånger kräver en administrativt krävande ansökningsprocess.

Sverigedemokraterna anser att det ska vara en självklarhet att människor ska kunna arbeta skift – oavsett civilstånd eller var i landet man bor. Menar vi dessutom allvar med att man vill ha en levande landsbygd behövs incitament för familjer att stanna kvar där och arbeta. Sverigedemokraterna ser att det i Gävle kommun finns behov av ett ökat utbud av barnomsorg på obekvämt tid, kvällar, helger och nätter.

9.5.9 Måltider

För förskolans personal bör det rimligtvis erbjudas fria pedagogiska måltider, frukost-lunch-mellanmål. Detta utifrån det, av Gävle kommun, antagna förslaget om en "nötfri förskola". Ett förslag som hindrar personal från att äta medhavd matlåda i barnens närhet. Vissa förskolor erbjuder idag en fri pedagogisk smakportion, då det är en del av pedagogens arbetsuppgift att just äta tillsammans med barnen. Detta under förutsättning att maten räcker då barnens behov går alltid först.

Idag anses dock inte pedagogerna vara berättigade till att äta något vid frukosten tillsammans med barnen. Inte heller vid eftermiddagens mellanmål, de har heller inte möjlighet att köpa till sådana mål. Problemet är att medhavd förtäring inte får intas bland barnen utan endast i personalrummet på den egna lunchrasten. Någon tid att gå ifrån en kort stund från barngruppen för en paus på morgonen och/eller eftermiddagen finns ofta inte med dagens pressade arbetssituation.

Personalen får dessutom inte ta en smörgås tillsammans med barnen, från förskolans egeninköpta och "nöt-godkända" bröd och pålägg.

Vi anser att personalen antingen ska bjudas på denna smörgås när de sitter med barnen och assisterar dem vid deras frukost och mellanmål, eller så måste personal ges reell möjlighet att få en kortare paus under morgonen och eftermiddagen för att äta egen medhavd kost, så att personalen orkar bedriva god pedagogisk verksamhet under hela dagen.

9.5.10 Arbetskläder

Inom många mansdominerade yrken tilldelas personal fria arbetskläder men inom den kvinnodominerade förskolan förväntas och krävs det att personalen bekostar en stor andel av de arbetskläder som yrket kräver med egna medel. Detta innefattar olika uppsättningar av kläder, både för inomhus- och utomhusbruk, anpassade efter alla årstider. Arbetskläder med likartad utformning och med kommunens logotyp skulle dessutom underlätta för både barn och föräldrar att identifiera vilka som är personal vid exempelvis hämtning eller lämning av barn.

Utifrån ett jämställdhetsperspektiv avser Sverigedemokraterna därför utreda kostnaderna för ett ökat bidrag till arbetskläder inom förskoleverksamheten, förslagsvis med likartad utformning med kommunens logotyp.

9.5.11 Utred ett slopande av karensavdraget för personal inom för- och grundskola samt fritidshem

Från och med den 1 januari 2019 infördes nya regler gällande sjukavdrag, den tidigare karensdagen kom att ersättas med ett karensavdrag, ett avdrag som uppgå till 20 procent av en genomsnittlig veckoersättning i form av sjuklön.

I arbetet med barn, framförallt barn i de yngre åldrarna, är personal extra utsatt för smittor av alla olika slag, från förkylning och magsjuka till parasiter som exempelvis huvudlöss. Många av våra medarbetare drabbas dessutom flertalet

gångar under samma år, varpå de nödgas till många och korta sjukfrånvarotillfällen.

I och med införandet av karensavdraget blir det ekonomiska bortfallet för den anställda av mildare karaktär. Vi har dock under lång tid haft den inställningen att karensdagen ska slopas i sin helhet för särskilt utsatt vårdpersonal, anställda inom förskolan samt vissa lärare och fritidspedagoger inom grundskolan. Karensavdraget drabbar den enskilde medarbetaren negativt ekonomiskt i för stor utsträckning.

Gävle kommun ska därför utreda vad ett slopande av karensavdrag för anställda inom förskolan, samt vissa lärarkategorier och fritidspedagoger inom grundskolan, skulle innebära i kostnader för kommunen.

9.6 Grundskola

9.6.1 Förord: En skola värd namnet

Svensk skola står inför en rad olika utmaningar och på ett flertal områden finns ett stort behov av förändring. Från att en gång varit en skola i världsklass, har resultaten i den svenska skolan försämrats drastiskt de senaste tjugo åren. Under samma period upplever många att skolan har blivit allt mer stökig, otrygg och segregerad- Gävle kommun är inget undantag. Det är en mycket oroväckande utveckling för utbildningssystemet i Gävle likväl som i hela Sverige. Denna utveckling måste vändas, vi vill förändra och istället verka för en skola som kännetecknas av trygghet och studiero, men också av kunskapsförmedling, förbättrade studieresultat samt mer ordning och reda.

För att elever ska kunna tillgodogöra sig utbildning så att ett lärande därigenom kan möjliggöras, är tillgången till lugn och ro i klassrummet grundläggande. De elever med störst behov av stöd, skall erbjudas den hjälp de behöver för att nå kunskapsmålen, något de enligt lag har rätt till. Samtidigt skall elever med större behov av utmaningar i sin utbildning erbjudas sådana så att de kan nyttja sin fulla potential. Skolan ska lära ut den verkliga innebörden av demokrati och respekt

för andras åsikter, samt stimulera till kritiskt och konstruktivt tänkande och reflektion kring etiska och moraliska frågor. Vi vill se en skola där kritiskt och konstruktivt tänkande stimuleras och uppmuntras – inte bestraffas. Eleverna ska lära sig att samarbeta, visa hänsyn samt kamratanda och ärlighet.

Vi ställer oss väldigt positiva till att elever ges möjlighet till medbestämmande – ett reellt inflytande – på skolan, inte minst som ett led i att träna eleverna i demokratiska arbetsätt och demokratiskt tänkande. Syftet med betyg som vi ser det, är att det dels ska fungera som ett rättvist instrument som kan mäta kunskap och arbetsinsats, dels stimulera eleverna och uppmuntra dem till bättre resultat, och elevers eventuella behov av extra stöd i vissa ämnen kan synliggöras på ett tidigare stadium.

Kännetecknande för dagens skola är att elever förväntas lära sig på egen hand genom att själva söka information. Traditionella prov ersätts med redovisningar och olika typer av grupparbeten samtidigt som det blir allt viktigare att lärande måste vara roligt. Lärarrollen har kommit att undermineras och i allt större utsträckning enbart utgöra en organisatorisk funktion som ska uppmuntra till fria studier och fritt forskande. För de elever som tidigt kan ta ansvar, som kommer från studievana hem och som är studiemotiverade kan dessa studiemetoder fungera väl. Däremot riskerar den mer kravlösa skolan att missgynna i första hand studiesvaga elever, dessa elever behöver ofta tydliga ramar och mål för att kunna prestera.

Kunskap måste åter värderas högre och utbildningen måste utgå från individers olika behov för inläring. Lärarnas status måste höjas och lärarna måste ges möjlighet att i ökad utsträckning fokusera på undervisningen. Fostran och förmedling av värderingar är primärt en uppgift för familjerna. Skolans uppgift blir således att inskräpa vikten av ett gott uppförande och betona värdet av demokrati, varje människas unika värde samt respekt och en djupgående förståelse för det svenska kulturarvet. Det ska vara en rättighet att känna sig trygg under skoltid och nolltolerans måste råda mot stök och bråk i klassrummen. Detta utgör grunden för att vi ska kunna skapa ett tryggt och stabilt Sverige. På riksnivå satsar vi på ökad resurstilldelning och en rad

genomgripande reformer som skulle innebära att vi i högre grad kan verka för att svensk skola åter hamnar i världstoppen.

9.6.2 Hot och våld mot lärare

Precis som inom många andra områden ser vi en negativ utveckling när det kommer till lärarnas situation och arbetsmiljö. Lärarförbundet har lyft frågan på nytt och påtalat en förfärlig utveckling med en växande andel lärare som utsatts. Om vi inte ska riskera ännu större bortfall av lärare i framtiden måste denna fråga tas på allvar. Vi vill se över om det går att anställa en ny resurs som ger ett, organisatoriskt centralt, stöd åt skolpersonalen kring dessa frågor. Istället för att varje skola/enhet endast själva ska hantera sina problem, ska denna person samla in lägesbilder och direkt rapportera till nämnden. På detta sätt ökar nämndens kunskaper om situationen, vilket i sin tur gör att man kan fatta mer givande politiska beslut. Dessutom, om detta kan vara ett stöd för lärarna (vid sidan om företagshälsan och HR) kan det minska risken för en ökad personalomsättning.

9.6.3 Måluppfyllelsen i grundskolan måste höjas

Rapport efter rapport visar på brister i måluppfyllelsen ute i de svenska skolorna och Gävle har också sina utmaningar inom detta område. Gävle ligger fortfarande under riksnittet. Att cirka var sjunde elev inte blir behörig till gymnasiet är fortfarande en alldeles för hög siffra.

Sverigedemokraterna vill som grundläggande åtgärd se mer ordning och reda i dagens skola. För att elever ska kunna tillgodogöra sig undervisning måste det råda tydlighet, lugn och ro. Ingen mår dåligt av tydliga regler och ramar, men alla mår dåligt när dessa saknas. Idag är det alltför många elever som inte får det stöd som de är i behov av, dagens skolpolitik tvingar dessutom in dem i alltför stora klasser. Många elever klarar inte av dessa skolförhållanden, vilket många gånger får som konsekvens att de blir utåtagerande och utsätter andra elever och lärare för kränkande tillmälen, hot och våld. Detta är inte bara en tragedi för den enskilde eleven, utåtagerande beteende drabbar alla i omgivningen, vuxna

som barn. Det blir därför extra viktigt att det satsas mycket mer på elevhälsan än idag.

En annan grundläggande aspekt är att vi måste säkerställa att vi har legitimerade lärare som har fokus på när eleven inte når kunskapsmålen och behöver anpassningar i undervisningen eller särskilt stöd. Huvudmannen ska fördela och hantera pengarna för särskilt stöd till just detta, och inte lägga ut dem på annat i skolverksamheten. Vidare måste samverkan med elevhälsan, föräldrar och socialtjänsten stärkas. Effektiva och lämpliga hjälpinsatser måste sättas in tidigt och där de behövs. På så sätt fångar man upp och stöttar eleverna innan de halkar efter för mycket.

En annan faktor som i hög grad påverkar måluppfyllelsen mycket negativt, är dagens ökande skolfrånvaro bland Gävle kommuns elever. Det är av yttersta vikt att vi kommer tillrätta med att elever uteblir från sina lektioner då det är starkt korrelerat med våra elevers måluppfyllelse. Det krävs att skolan sätter in insatser på ett tidigt stadium i form av exempelvis tidig kontakt med vårdnadshavare och ett hälsofrämjande arbete.

Vi vill se ett förstärkt samarbete mellan skola och socialtjänst och en ökad samverkan mellan skola och andra aktörer som exempelvis Elevhälsoteam (EHT) och Barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Gemensamma insatser utifrån ett helhetsperspektiv för det enskilda barnet är ett måste. Sverigedemokraterna vill också se betyg i tidigare ålder än idag (förslagsvis från årskurs fyra) och en återgång till en mer kunskapsinriktad skola i arbetet för en ökad måluppfyllelse i grundskolan.

9.6.4 Läraryrket måste göras attraktivt igen

Det råder idag brist på legitimerade lärare. För att vi ska kunna bibehålla, locka tillbaka och framförallt rekrytera fler till läraryrket så måste vi göra det attraktivt igen. Vi måste särskilt vara extra mån om att ta hand om våra befintliga resurser. För att uppnå detta behövs mindre klasser, fler vuxna i skolan och (delvis genom

dessa åtgärder) mer ordning och reda. På detta sätt skapas förutsättningar till en bättre arbetsmiljö för våra lärare.

För att kunna lyckas med detta så måste vi ta krafttag mot dagens undermåliga arbetsmiljö som många gånger är våra lärares vardag idag. En trygg och säker arbetsplats är något som alla lärare ska ha rätt till, precis som att alla elever har rätt till en trygg och säker skolmiljö. Trygghet och säkerhet är en grundförutsättning för att våra lärare ska vilja stanna kvar i yrket. Det är även en förutsättning för att de ska kunna lyckas med sitt pedagogiska uppdrag. Klimatet i skolan har blivit allt hårdare och anmälningarna till arbetsmiljöverket om hot och våld mot lärare, har under de senaste åren ökat och mörkertalet kan vara stort.

I klassrummet är det lärarna som bestämmer. Eleven har rättigheter, men eleven har även skyldigheter. Elever idag är många gånger väl medvetna om sina rättigheter och kräver dessa, och det med all rätt, men när de inte är lika medvetna om sina skyldigheter uppstår obalans. Hotfulla, pressande och ibland våldsamma situationer har blivit allt vanligare inslag i lärarnas arbetsmiljö. Samtidigt granskas lärarna i allt högre grad, ofta utifrån perspektivet elevernas rättigheter. I en rapport genomförd av bl.a. Lärarförbundet, som publicerades i september 2019 visas bland annat att:

- Hälften av lärarna har tvekat att ingripa i stökiga situationer på grund av rädsla för att bli anmälda.
- 4 av 10 svarar att det inte är tydligt vilken befogenhet de har och känner sig ofta stressade över att inte veta hur de ska agera när elever stör.
- En fjärdedel av lärarna har övervägt att sluta på grund av bristande studiero på deras lektioner.
- Drygt 4 av 10 svarar att de känner sig osäkra på hur de ska agera när en elev vägrar lämna klassrummet trots att de har visat ut eleven

Sverigedemokraterna ser väldigt allvarligt på denna utveckling inom skolvärlden. Lärarnas arbetssituation har förändrats mycket på senare tid, deras auktoritet är inte längre naturligt given. I det svenska samhället har vi lagar att förhålla oss till,

dessa gäller naturligtvis även i skolans värld, och omfattar samtliga elever och lärare. Trots detta tyder rådande utveckling på att det alltför ofta är den enskilde elevens absoluta rätt att aldrig bli kränkt som beaktas, oavsett hur agerandet påverkar den övriga elevgruppen, ibland så till den grad att övriga parter rätt till trygghet och studiero förbises.

9.6.5 Tydliga gränser gynnar alla

Beteenden som inte accepteras i övriga samhället, ska inte heller accepteras i skolan. Varje utebliven disciplinär åtgärd, riskerar att förminska betydelsen av att ha blivit utsatt. Varje utebliven anmälan om våld riskerar att normalisera tillmälen, kränkningar, hot och våld. Samtidigt upplever många lärare att de saknar stöd från skolledningen för att agera kraftfullt i vissa situationer, och många incidenter anmäls inte.

En lärare som blir utsatt av en elev, måste kunna lita på att de har mer stöd att vänta sig än den kompetensutveckling och samtalsstöd som idag erbjuds om en lärare blir utsatt. De måste kunna lita på att arbetsgivaren stödjer de nödvändiga ingripanden med disciplinära åtgärder som regleras inom ramen för skollagen. Sådana disciplinära åtgärder som skollagen tillåter kan vara omhändertagande av föremål, utvisning från klassrummet, kvarsittning, omplacering och avstängning. Naturligtvis ska varje insatt disciplinär åtgärd stå i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter, men vid behov så ska dessa nyttjas.

Sverigedemokraterna ser ett viktigt signalvärde i att ett oacceptabelt beteende markeras. Annars riskerar läraryrket att undermineras alltmer och dess attraktivitet sjunka allt djupare.

9.6.6 Språkrav i skolan

Sverigedemokraterna ser positivt på att nyanlända ges möjlighet att integreras i det svenska samhället. Dock betyder inte det språklig kravlöshet vid tillexempel praktik. När många elever har modersmål från andra länder är det av största vikt

att de som arbetar inom skolan behärskar svenskan tillräckligt väl för att hålla en konversation igång. Därför vill vi uppmana de arbetsmarknadspolitiska instanserna att ställa högre krav för att kunna arbeta i skolan. Det handlar om att hitta en balans mellan integration och goda förutsättningar för språkutveckling för våra barn.

9.6.7 Psykisk ohälsa bland unga

Flera undersökningar visar att allt fler unga mår sämre. Folkhälsomyndigheten pekar på att psykosomatiska symtom är vanligare bland elever som känner att skolan stressar dem. Utvecklingen av andelen som känner sig stressade har till stor del sammanfallit med utvecklingen av psykisk ohälsa sedan 1990-talets slut. Att ingripa och agera mot psykisk ohälsa hos unga innebär stora vinster, både för de drabbade och ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Många olika samhällsinstanser berörs av denna fråga. I detta är det viktigt att ett helikopterperspektiv tillämpas, och att fokus i så stor utsträckning det är möjligt ligger på samordning och synkronisering av insatser.

Vi kan konstatera att elevhälsan, som idag omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser, är den första kontakten som många barn- och unga faktiskt har med samhället gällande sitt dåliga psykiska mående. Det är därför avgörande att denna verksamhet tillgängliggörs i så stor utsträckning som möjligt. I detta är det inte rimligt att varken en skolsköterska eller kurator har ansvar för flera hundra elever.

I sammanhanget är det av yttersta vikt att se till skolans delaktighet då den spelar en avgörande roll i barnens liv, framförallt när det kommer till formandet av deras identitet kring lärande och förmågor. De unga som mår dåligt riskerar att hamna utanför i skolan och dessutom, i ett längre perspektiv, riskerar de att hamna i ett utanförskap även på arbetsmarknaden. Som att detta inte vore nog, så löper dessa elever en större risk för långvarig psykisk ohälsa. Viktigt att ha i åtanke är att det inte alltid är en skolkurator som fungerar som en elevs "ventil" vid dåligt psykiskt mående. Det kan även vara någon annan vuxen som finns inom skolmiljön. Det kan röra sig om lärare och skolsköterskor, men även

exempelvis administrativ personal som kan vinna ett barns förtroende och skapa en relation.

Vår uppfattning är att fler vuxna i skolan generellt är positivt, men framförallt i arbetet mot den psykiska ohälsan i skola. Därför anser vi att vuxentätheten, inte endast lärartätheten, behöver öka generellt. Sverigedemokraterna ser att en stor bidragande orsak till elevers känsla av otrygghet är dagens rådande personal- och resursbrist. År av ekonomiska nedskärningar har föranlett dagens alltför stora klasser, undermålig arbetsmiljö för elever likväl som personal. Hårdast drabbade blir de elever som inte mår bra och de som är i behov av extra stöd. Vi måste därför fördela resurser till skolan så att vi får fler kompetenta lärare och mindre, tryggare klasser och fler vuxna i skolan. Sverigedemokraterna satsar därför på fler vuxna i skolan, dels på fler anställda inom Elevhälsan. Dessutom vill vi utreda hur tillgången på kuratorer och sköterskor är i skolan- för att på så sätt styra resurserna dit de gör mest nytta.

9.6.8 Läsa-räkna-skriva garantin

Detta känns mest som en utopi. Det läggs stora resurser på kartläggningen men däremot, lite hårt draget, saknas det ofta medel för att följa upp eventuella problem på ett tillfredsställande sätt. Stödet behöver ofta öka i omfattning. Vi ser därför denna lagstiftade "garanti" som mer av en teoretisk dröm (som kostar mer än den smakar) och vill att lärarnas bedömningar, när en utredning är nödvändig, åter ska gälla.

9.6.8.2 "Rastvaktsteam" som dagligen håller i strukturerade aktiviteter

En stor del av elevernas tid i skolan spenderas utanför klassrummen. Som ett ytterligare led i Sverigedemokraternas trygghetsskapande och förebyggande arbete mot psykisk ohälsa, vill vi se ett ökat fokus på att säkerställa elevernas trygghet på raster och annan tid utanför klassrummet.

Det har länge funnits en föreställning om att rasten genomgående är en trivsamt stund där fri lek fungerar för alla barn. Så är det inte, tvärtom kan rasten många

gångar vara ett tillfälle som ger upphov till konflikter som sedan följer med in i klassrummet. Konflikter som sedan stjälar allt för mycket tid och energi från både lärare och andra elever. Det måste därför råda nolltolerans mot våldsyttningar och trakasserier i skolan, klassrummet likväl som utanför skolan. Personalen i skolan måste ha koll på vad som försiggår mellan eleverna även på rasterna.

Många elever runt om på Gävles skolor rapporterar att känslan av otrygghet är som starkast vid raster, detta trots att skolorna uppger att de arbetar aktivt med att främja studiero och trygghet. Många gånger är det på rasterna som elever bli utsatta, vissa flera gånger i veckan. Utsattheten kan bestå av retningar, uteslutning, kränkningar, tillmälen, hot eller våld och dessutom kan mycket fult/dåligt språkbruk användas. Kunskap, trivsel och trygghet går hand i hand, elever som inte mår bra har svårt att koncentrera sig på skolarbetet.

Sverigedemokraterna anser att raster är att betrakta som ett ypperligt tillfälle för vår skolpersonal att bedriva trygghetsfrämjande- och förebyggande arbete mot mobbning, men kan även verka främjande för en ökad måluppfyllelse. Vi vill därför göra det obligatoriskt för varje enskild låg- och mellanstadieskola, förskoleklass inkluderad, runtom i Gävle kommun, att dagens "rastvaktsteam" dagligen ska anordna rastaktiviteter som är organiserade. Dessa ska vara strukturerade och sträva efter att verka tilltalande för samtliga elever, vilket möjliggör ett högre deltagande från eleverna. Vi ser att ett sådant upplägg har gett mycket positiva resultat på andra skolor runt om i Sverige. Genom detta upplägg "tvingas" dessutom vuxna till att oavkortat vara aktiva och närvarande tillsammans med eleverna under rasten, andra positiva effekter är att detta upplägg möjliggör att elever från olika klasser blandas i leken och möts över gränserna.

9.6.9 Dyslexi och lättare läs- och skrivsvårigheter

Många barn har gått med dyslexi och lättare läs- och skrivsvårigheter länge innan de blir föremål för utredning. Skräckexempel finns från kommuner där elever gått hela grundskolan och haft problem utan att ha fått någon utredning. Detta är någonting som måste motverkas då det både kan leda till en stor förlust för den enskilde och för samhället i stort.

Region Gävleborg har slutat utreda barn med misstänkt dyslexi. Barn kommer dock fortsatt att ha dessa svårigheter. Skollagen är tydlig med att alla elever har rätt till hjälp och stöd, med eller utan diagnos. Verkligheten ser dock inte alltid ut så, tvärtom är det många som vittnar om det motsatta, och menar att en medicinsk diagnos många gånger är det som möjliggör att rätt stöd sätts in. Det må bryta mot lagen, men så ser verkligheten ut många gånger tyvärr.

En diagnos kan även underlätta utifrån att den kan skapa en större förståelse och ge en förklaring till svårigheterna, framförallt för individen själv men även för omgivningen som därigenom kan ge adekvat stöd. Enligt Socialstyrelsen ska den som anser sig ha kompetens nog att utreda dyslexi också göra det, men vederbörande måste även ha kunskap om differentialdiagnostik, eftersom barn med dyslexi många gånger även har andra svårigheter, exempelvis ADHD, vissa drag inom autismspektrat eller någon form av språkstörning. Samtidigt påtalar många inom dyslexiforskningen att många lärare saknar tillräckligt med kompetens och kunskap om just dyslexi. Även Dyslexiförbundet Gävleborg pekar på att kompetensen för att upptäcka dyslexi saknas ute i kommunerna. Medvetenheten bland våra lärare har på senare tid ökat, men fortfarande uppges stora skillnader råda.

Sverigedemokraterna ser nu en stor risk att många barn med dyslexi kommer att hamna mellan stolarna, och därmed berövas ovärderliga stödåtgärder och lämplig undervisning, något som är avgörande för deras fortsatta utveckling, och kan på sikt få allvarliga konsekvenser. För att kunna garantera adekvat stöd och rätt anpassningar till samtliga elever, såsom anges i Skollagen, krävs att Gävle kommun säkerställer att vi har rätt kompetens, så är inte fallet idag. Det är beklämmande när barn som uppfyller kriterier för en diagnos och således bör få en sådan, ändå inte får det. I frånvaron av en korrekt ställd diagnos löper dessa barn en överhängande risk för att se aktuell problematik som ett eget personligt misslyckande. Barn ska aldrig behöva försättas i en situation där de anklagar sig själva för dåliga skolresultat.

Sverigedemokraterna tar frågan på stort allvar och vill ha en skola som verkar för samma förutsättningar att klara skolan, oavsett omständigheter.

9.6.10 Ökat stöd för elever med diagnoser

Elever med diagnoser har ökat drastiskt i takt med att kunskapen för området växt. Detta kräver samtidigt mer resurser, i form av fler elevassistenter och pedagoger. Om dessa elever inte får den hjälp och det stöd som de behöver, kan det hämma dem i deras livschanser både på kort och lång sikt. Förebyggande insatser är därför avgörande för att barn, som är i riskzonen, inte ska hamna efter i undervisningen.

Enligt skollagen har alla elever rätt till stöd för att klara kunskapsmålen. Trots det är det idag många som inte får det stöd som de har rätt till i skolan och når därför inte kunskapsmålen. Vi ser det även i Gävle. Det är därför av stor vikt att lärmiljön blir så bra som möjligt utifrån elevens förutsättningar, då en dåligt anpassad omgivning gör att funktionsvariationen blir större. Därutöver ökar risken för att en funktionsvarierad elev drabbas av sänkt självförtroende. Detta kan i sin tur leda till underkända ämnen, hög frånvaro, sänkta betyg och risk för mobbning. Vi vet också att de som misslyckas i skolan oftare hamnar i ett utanförskap senare i livet.

Sverigedemokraterna menar att samhället inte har råd att, vare sig mänskligt, socialt eller ekonomiskt, låta så många elever misslyckas i skolan på grund av avsaknad av rätt stöd. Även elever med funktionsnedsättningar måste ges möjlighet att klara kunskapsmålen, utvecklas efter den egna förmågan och få uppleva glädjen över att lyckas. Det behövs ökade resurser för att stärka kompetensen ute på skolorna med fler elevassistenter och pedagoger. Detta för att alla elever ska få ett tillräckligt stöd. Vidare måste tydligheten och dokumentationen, vid så kallad överlämning av elever, kvalitetsäkras då den idag är eftersatt.

9.6.11 Drogfri skola

Droganvändning bland unga är ett stort problem och existerar även i vår kommun. Unga vittnar om att det är lätt att få tag i droger. Det, kombinerat med en generellt liberal inställning till användande av droger, leder till att problemet växer alltmer. Skolan ska vara en plats fri från droger och det är viktigt med en gedigen åtgärdsplan för att motverka både droganvändning och att fler elever testar droger. Det handlar dels om att upplysa om drogernas verkningar men även att upptäcka droganvändande i ett tidigt stadium och förhindra att droger finns i skolans miljöer. Det är av yttersta vikt att det förebyggande arbetet förstärks. Kontakten mellan skola, hem och socialtjänst måste bli ännu bättre för att kunna ta tag i problemen på ett så tidigt stadium som möjligt.

Tidig upptäckt av droganvändande ökar möjligheterna för att socialtjänst, skola och föräldrar ska kunna bryta det destruktiva beteende som droganvändning innebär. Frivilliga och slumpvisa drogtestar av elever bör enligt oss införas. Vidare att kommunen tar kontakt med polismyndigheten för att utröna om det finns möjlighet och intresse, för att utföra genomsök med narkotikahundar i skolans lokaler, detta i syfte att hålla skolans lokaler fria från droger.

Det senare har man gjort exempelvis i Karlshamns kommun där man med hjälp av polisen och deras narkotikahundar kunnat genomsöka elevs skåp i skolan. Detta möjliggjordes genom det kontrakt till elevskåpen som skrivs under av elev och vårdnadshavare. Där framgår det tydligt att det kan förekomma att hundförare gör genomsökningar av skolan. I slutet av år 2017 rapporterade Sveriges Radio att narkotikahundar eventuellt var tilltänkta i Gävle kommuns gymnasieskolor. Detta vill vi snarast ska bli verkställt både för högstadie- och gymnasieskolor.

Vi tror att ovan nämnda åtgärder kan möjliggöra för vuxenvärlden att upptäcka unga som hamnat i ett riskbeteende, men framför allt kan det ge ungdomarna som inte vågar stå emot gruppträck incitament att säga nej. För att få sommarjobb inom kommunens verksamheter bör det enligt oss krävas att eleverna är beredda på och accepterar att de kan få göra drogtest. Våra förslag

inom detta område ska inarbetas i kommunens olika dokument och handlingsplaner mot droger.

9.6.12 Återförstatligande av skolan

Sverigedemokraterna driver på riksnivå en politik som innebär ett återförstatligande av skolan, vilket framförallt bör betraktas som ett led i att garantera samtliga elevers tillgång till jämbördig skolgång. Däremot betonar vi samtidigt vikten av den pedagogiska valfriheten, och menar att elever och föräldrar ska ges goda möjligheter att välja skola och skolform.

Genom att åter låta staten ansvara för skolan kan vi påbörja vägen mot en rättvis och likvärdig skolgång där lärarnas status en gång för alla kan höjas. Landets 290 kommuner har olika ekonomiska förutsättningar för att bedriva skola. I detta sammanhang anser vi att staten har bättre förutsättningar att kunna fördela öronmärkta resurser efter elevernas och skolornas behov, på ett mycket bättre sätt än vad som sker idag.

Ett av de största problemen med kommunaliseringen är dock att skolan kommit att bli allt mer ojämlig och segregerad. Det går till exempel inte att komma ifrån att den kommunala ekonomin spelar en avgörande roll när det gäller tilldelningen av resurser till skolan. En rik kommun med ett bra skatteunderlag har naturligtvis lättare att satsa på skolan jämfört med en utflyttningskommun som har ett sviktande skatteunderlag. Vi ser idag hur resursfördelningen till skolan skiftar mellan olika kommuner, vilket gör att den blir ojämlig. Ett förstatligande skulle få bort denna problematik.

9.6.13 Fristående skolor - ett positivt komplement

När friskolorna började etableras i Sverige var den vanligaste ägarformen stiftelse eller ekonomisk förening. De senaste åren har det dock blivit allt vanligare att friskolor drivs i aktiebolagsform inom större koncerner, vilka inte alltid har utbildning som sin kärnverksamhet. Det fria skolvalet har kommit att skapa vissa problem, men samtidigt ser vi inte att det är möjligt att gå tillbaka till

det system som rådde före 1990. Då gällde närhetsprincipen vilket innebar att en elev var tvungen att gå i den skola som låg närmast hemmet.

I grund och botten är vi positivt inställda till friskolor, men friskolereformen har ändå gått lite för långt. När den lanserades 1992, var den borgerliga regeringens tanke med reformen att "föräldrakooperativ, speciella ämnesprofiler eller nedläggningshotade glesbygdsskolor" skulle få en chans att bestå, dock under ett nytt huvudmannaskap. Det fanns en vision om att det skulle växa fram fler skolor med särskild pedagogisk inriktning. Riktigt så är det inte idag om man tittar generellt på alla de friskolor som etablerat sig i Sverige. I själva verket har så många som 84 procent av friskolorna en så kallad allmän inriktning, vilket inte var det som var tanken med reformen.

Vi vill gärna se att man verkar för ett system likt Finland, där det måste finnas ett påvisbart behov av den utbildning som en ny privat skola avser att ge. Därför ska kommunen i hög utsträckning motverka etablering av privata alternativ om dess utbildningsutbud är alltför likt det som redan erbjuds idag.

Sverigedemokraternas uppfattning är dock att fristående skolor kan vara ett bra komplement till den kommunala skolan. Det är dock viktigt att understryka att vi vill att den kommunala skolan i Gävle, även fortsättningsvis, utgör basen för utbildningsverksamheten i Gävle kommun. Därigenom undviker vi att hamna i en situation där en överetablering av fristående skolor slår undan benen på den kommunala skolan. Idag är Gävle kommun i stort behov av skolor då vi har ett tilltagande elevunderlag, varför söktrycket på våra skolor är stort och prognostiseras att öka ännu mer de kommande åren. Vi befinner oss således i ett stort behov av fler skolplatser, varför det just nu förekommer både nybyggnationer och utbyggnationer av befintliga skolor runtom i hela vår stad.

9.6.14 Andra sidan av myntet- Fristående skolor

Negativa konsekvenser kan dock uppstå när friskolor etablerar sig i kommuner där det inte råder underetablering av skolor, där den kommunala skolan fungerar

bra och är i jämvikt med elevunderlaget. Detta för att lokaler och organisation redan är kalibrerad för befintligt elevunderlag. Följden kan bli att bra och populära kommunala skolor riskerar att läggas ned, till många föräldrars och elevers stora sorg. För dessa elever och föräldrar minskar då istället valfriheten med en friskoleetablering.

Det är också viktigt att kontrollen vid nyetablering av friskolor är gedigen. De behöver ha rätt kompetens och bedriva skolverksamheten i enighet med svensk lagstiftning.

9.6.15 Ingen utlandsfinansiering för friskolor

På riksnivå verkar Sverigedemokraterna för ett införande av ett förbud för enskilda personer eller organisationer utanför Norden att finansiera friskolor eller fristående förskolor. Detta utifrån att det under de senaste åren framkommit uppgifter om, att friskolor startats och drivits, med lån och bidrag från stater utanför Europa. Det har visserligen skett i ganska ringa omfattning, men är ändå uppseendeväckande. Vi ser det som extremt osannolikt att en utomeuropeisk stat skulle finansiera en friskola i Sverige utan att ha politiska, religiösa eller strategiska skäl för detta. Ett sådant förbud skulle innefatta både lån, räntefria lån samt rena bidrag. Det ska heller inte vara möjligt att sköta finansieringen utanför Norden genom ombud. Undantag ska kunna göras för de skolor som klassas som internationella. Sverige driver skolor utomlands för svenska medborgare som av olika anledningar arbetar runt om i världen. På samma sätt måste ju till exempel utländska diplomater få sätta sina barn i en internationell skola eller en skola som drivs av hemlandet. När det kommer till de skolor som Sverige driver utomlands, så är det den svenska läroplanen som ska vara styrande.

9.6.16 Skolan i ytterområden – för en levande landsbygd

Det är av stor vikt att bevara och utveckla de mindre skolorna i Gävle kommuns ytterområden. De möjliggör att många elever kan gå i en skola nära sitt hem. Dessutom fungerar de små skolorna ofta som en knutpunkt i mindre samhällen, där skolan kan vara den enda kommunala servicen som finns på orten. I

översiktsplanen Gävle kommun år 2030 står det tydligt att viktiga förutsättningar för en levande landsbygd är att underlagen för skolor och förskolor bibehålls. Vidare att det finns möjlighet till lokal sysselsättning och goda kommunikationer för arbetspendling och distansarbete.

Vi anser att kommunen och utbildningsnämnden idag, tvärtemot vad som står i denna översiktsplan, inte stödjer landsbygdsutvecklingen och dess serviceorter. De mindre skolorna i Gävle kommuns ytterområden lever under ett ständigt nedläggningshot. Detta på grund av de övriga partiernas vilja att centralisera alla kommunala verksamheter. Tillexempel har mellanstadiet i Trödje lagts ner. Detta ständigt överhängande hot om nedläggning skapar stor oro, otrygghet och upprördhet hos elever, föräldrar och skolpersonal. Vi ser en överhängande risk att personalen i "förebyggande syfte" ska börja söka sig därifrån.

En nedläggning av en skola på landsbygden kan ofta innebära ett dråpslag för orten. Detta kan i förlängningen leda till en avfolkning, vilket i sin tur resulterar i att delar av kommunen ter sig mindre attraktiv att bo och leva i. Enligt Sverigedemokraterna bör Gävle kommun skifta fokus från att se de mindre skolorna som potentiella besparingsområden, till att se dem som utvecklingsområden. Istället för att centralisera all verksamhet borde vi verka för att fler elever från staden ska vilja välja en skola på landsbygden. Sverigedemokraterna vill stimulera lärare och pedagoger att söka sig till våra byskolor och därigenom stärka kompetensen hos dessa.

Sverigedemokraterna önskar även utreda huruvida det skulle vara möjligt, rent logistikmässigt samt ekonomiskt, att erbjuda elever som idag bor centralt, att gå i en skola i något av våra ytterområden. Det vill säga enligt samma princip som är gällande idag när det kommer till att elever i våra ytterområden, med skolskjuts, skjutsas in till centrala Gävles skolor, eventuellt till följd av en nedlagd skola eller det helt enkelt inte finns plats. Detta skulle kunna sänka trycket på de kommunala skolorna centralt, samtidigt som det kan motverka nedläggning av skolor samt avfolkning i våra ytterområden. Därutöver skulle fler elever kunna få sin undervisning och utbildning bedriven i en skola som är av en mer småskalig karaktär och i ett mindre sammanhang.

9.6.17 Förberedelseskola och modersmålsundervisning

Lärarnas kompetens lyfts allt som oftast fram som en nyckelfaktor. Dock räcker inte alltid detta. Det råder alltför stora skillnader mellan vilka nivåer barnen/eleverna befinner sig på, språkligt och kunskapsmässigt. Det är inte rätt gentemot de barn och elever som är etablerade inom det svenska utbildningssystemet, som behärskar det svenska språket och som befinner sig på relativt jämn nivå kunskapsmässigt. Det är inte heller rätt gentemot de nyanlända barn som varken förstår språk eller hur vårt svenska utbildningssystem fungerar.

Dagens utveckling måste vända och något måste göras nu. Därför vi önskar se över möjligheterna till att skapa en förberedande skola, så kallad introduktionsskola, dit nyinvandrade elever hänvisas. En viktig del i de nyanländas väg mot att bli en del av det svenska samhället är just skolförberedande verksamhet eller så kallade introduktionsklasser. Utifrån dagens ekonomiska läge, som milt uttryckt är mycket ansträngt, ser vi inledningsvis att detta är den bästa lösningen i en övergångsperiod.

På sikt vill Sverigedemokraterna driva frågan om att Gävle kommun ska ansöka hos regeringen att bli försökskommun för slopad modersmålsundervisning. Våra besparingar på aktuellt området kommer i praktiken innebära både större undervisningsgrupper, mindre frekventa undervisningstillfällen och eventuellt användning av digitala undervisningsmetoder. Därutöver kommer det innebära att kommunens generella heltidsbeslut undantas på detta område.

Modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken ska, i så hög utsträckning som möjligt, värnas. Varför effektiviseringen i första hand ska omfatta övriga språk.

Där är det också vår uppfattning att det svenska språket, den svenska kulturen och samhällslära om etik och moral ska utgöra en stor del i undervisningen. Utbildningsformen ska givetvis individanpassas för att främja och utveckla elevens progression i svensk skola, och för en smidig övergång till den ordinarie skolverksamheten.

Skolan ska fungera som en central enhet här i Gävle där legitimerade lärare får arbeta sida vid sida med övrig personal såsom modersmållärare, specialpedagoger samt annan personal som kan assistera lärarna. Detta gynnar respektive elev i form av en mer strukturerad och sammanhängande undervisning som är mer individanpassad. När respektive elev bedöms vara redo för ordinarie klass, slussas de successivt ut.

Elever ska ha möjlighet att, vid behov av extra stöttning i det svenska språket, återkomma till skolan efter undervisningstid för att ta del av sådant stöd. Detta eftersom någon sådan stöttning inte kommer att erbjudas vid de ordinarie skolorna. En del i denna vision om ett inrättande av en förberedande skola är att den även ska vara öppen för elever med annat modersmål än svenska, som idag går i ordinarie skolklasser runt om i Gävle, men som känner att de behöver ytterligare stöttning i det svenska språket. Dessa elever ska i sådana fall erbjudas en sådan möjlighet utanför ordinarie skoltid.

Som en del i detta placeras även Gävle kommuns modersmålsstöd på denna enhet. På så vis slipper dagens modersmålsstöd åka till olika skolor vid behov, istället samlas all denna kompetens under samma tak som möjliggör ett ökat samarbete och ett mer strukturerat och framförallt effektivt arbetssätt. I detta vill vi också att en genomlysning av de riktade statsbidragen för nyanlända genomförs för att utreda hur en större del av denna pott ska kunna täcka kostnader för ett upprättande av en förberedelseskola.

9.6.18 Förhindra mobbning, rasism och skadegörelse

Runtom på Gävle kommuns samtliga skolor pågår en rad förebyggande insatser för att skapa trygghet och studiero samt motverka kränkningar, hot, våld och mobbing. Utbildning Gävle har under många år arbetat aktivt utifrån Gävlemodellen som utgår ifrån svenska forskningsresultat, skolans styrdokument och respektive skolas förutsättningar och aktuella behov. Vid en utvärdering av Gävlemodellen år 2015 kunde det konstateras att mobbningen halverats. Däremot tycks modellen fungera mindre bra när det kommer till det förebyggande arbetet, då antalet nya elever som utsattes för kränkningar ökade.

Under Gävle kommuns deltagande i projektet "En kommun fri från våld" (mellan år 2015-2018) var "Mentorer i Våldsprevention" (MVP) en metod för våldsprevention som kommunen använde och ännu använder sig av. Men vid Skolverkets utvärdering av MVP år 2018 fann man vissa problem med implementeringen av programmet. Detta var framförallt kopplat till resurser och praktiska förutsättningar under lektionerna. Den övergripande slutsatsen är att MVP har en potential att skapa en positiv utveckling, men att de positiva förändringarna kring elevernas attityder och beteenden var relativt små. Vid en uppföljning 3-6 månader efter insatsen noterade forskarna till och med att vissa av deltagarna i allt högre utsträckning tolererade vissa former av våld i vissa sammanhang.

Detta tyder på att mycket mer behöver göras för att komma till rätta med dagens rådande utveckling. Vi måste bli bättre på att arbeta förebyggande, redan hos de yngre barnen i förskolan, där det idag kan råda ett hårdare klimat jämfört med tidigare. Tidiga insatser är ovärderliga, framförallt sett utifrån ett individperspektiv men även sett utifrån ett ekonomiskt perspektiv. Även när de yngre barnen ger uttryck för tillmälen, kränkningar och våld, så måste ett sådant agerande tas på stort allvar och arbetas förebyggande med. Detta för att kunna stävja ett negativt beteende innan det befästs och antar orimliga proportioner.

Det finns situationer när de åtgärder som lärare, rektor och övrig personal gjort i ett förebyggande syfte inte är tillräckliga, och då måste skolan använda sig av de disciplinära åtgärder som är inom ramen för skollagen för att skapa en god studiemiljö.

En trygg elev kan alltid tillgodogöra sig utbildningen bättre än en elev som känner sig otrygg. Det ska råda aktiv nolltolerans mot mobbning, sexuella trakasserier och utanförskap på skolorna i Gävle kommun. Barn och unga måste kunna gå till skolan utan rädsla och oro. Samtidigt måste lärarna ges bättre verktyg för att kunna upprätthålla ordningen i skolan. Otrygghet och mobbning ska motverkas samtidigt som kränkande beteenden och attityder ska lyftas fram och motarbetas.

All form av fientlighet riktad mot en individ eller grupp ska och måste motverkas och förebyggas, inte bara fientlighet riktad mot minoritetsgrupper i Sverige.

Detsamma ska gälla för fientlighet riktad gentemot majoritetsbefolkningen. Varför kränkande beteenden mot svenska barn- och unga ska motarbetas på samma sätt som man idag motverkar negativa attityder som drabbar elever med utländsk bakgrund.

9.6.19 Jourskolor

Kommunen bör även utreda möjligheten att inrätta så kallade jourskolor för elever som mobbar eller stängts av för disciplinära problem. Syftet med dessa jourskolor är inte att straffa berörda elever, utan för att säkerställa att det inte blir den utsatta eleven som, mot sin vilja, tvingas till en förflyttning eller väljer att stanna hemma. Vidare säkras även trygghet och studiero för övriga elever i ordinarie verksamhet samt att den elev som mobbar, kränker eller stör bibehåller kontakt med skolan under den tiden vederbörande befinner sig i jourskola. Ett införande av sådana klasser kan minska risken för fortsatt mobbning och övrig kränkande behandling samt resultera i att fler elever uppnår skolmålen.

Dessa klasser skulle ingå som en del i ett förebyggande åtgärdsprogram för tidiga insatser i ett brotts- och drogförebyggande arbete. Vi vill se ett utökat samarbete mellan elev, vårdnadshavare, lärare, socialtjänst och elevhälsa. Därigenom kan eleven i fråga kan ta del av den stöttning som vederbörande har behov av, för att komma på rätt köl igen.

Vi vill i sammanhanget samtidigt betona föräldrarnas ansvar för sina barns fostran, varför det är av största vikt att även föräldrarna blir delaktiga i detta mycket viktiga arbete, utan att det inkräktar på lärarens roll som förmedlare av kunskap.

9.6.20 Motverka hedersförtryck och hedersrelaterat våld

Idag finns elever med ursprung i länder där hedersförtryck och hedersvåld är utbrett. Detta kan för många barn och unga yttra sig olika sätt. Det kan bland annat handla om fysiskt eller psykiskt våld, tvångsäktenskap, könsstympning eller

attityder om att familjens "heder", normer och värderingar ska prioriteras framför individens egna liv och önskemål. Det är oftast flickor och unga kvinnor som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck, men man får inte glömma att även pojkar kan drabbas.

Enligt Ungdomsstyrelsen (idag "Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor", sedan 1 april, 2014) så uppgav 70 000 unga människor i Sverige år 2009, att de har begränsningar i förhållande till äktenskap, eller lyda under av familjen uppställda villkor för val av partner. Studien "Oskuld och Heder" av Stockholms stad (2009) har också visat att en tredjedel av alla flickor med två utlandsfödda föräldrar kan leva med hedersrelaterade familjenormer. Carin Götblads statliga utredning från 2014 visar på att hedersförtrycket ökar. Så många som 100 000 killar och tjejer under 25 år lever under hedersförtryck och det är lågt räknat, enligt Götblad är mörkertalet gigantiskt.

Sveriges Radio rapporterade år 2019, att 83 elever saknats vid inskrivningen i augusti vid olika skolor runtom i Gävleborg, varav 25 i Gävle. Skolchefen i Gävle uppger att man har försökt få kontakt med samtliga utan resultat. Ytterligare 44 elever saknas sedan tidigare i kommunen och frånvaron rör främst elever med ursprung i Östafrika. Vad som föranlett dessa elevers frånvaro vet vi inte med säkerhet idag, det kan dock misstänkas bero på att ett stort antal av dessa barn förts ut ur Sverige och till familjens hemland. Resor som kan ha som syfte att tvinga in flickor under 18 år i arrangerade äktenskap, "uppfostringsresor" eller könsstympning av flickor. De flesta luras under sommarlovet i väg av sina föräldrar till sitt hemland, eller till ett land där familjen har släktingar. De åker dit med familjen, men sedan återvänder familjen utan det berörda barnet, oftast flickorna.

Officiell statistik för hela landet över antalet barn som förs ut ur landet på detta vis, saknas idag. Riksorganisationen GAPF, "Glöm Aldrig Pela och Fadime", som arbetar mot hedersrelaterat våld och förtryck vill se en obligatorisk registrering av dessa bortförda barn. En nationell statistik är nödvändig för att hålla koll på de bortförda barnen, detta för att öka möjligheterna till att försöka föra dem tillbaka, och för att bli medvetna om problemets omfattning.

Antalet anmälningar som berör hedersförtrycket ökar men även medvetenheten kring fenomenet hedersförtryck har ökat. Det har diskuterats alltmer i media under de senaste åren men samtidigt görs väldigt lite för att få bukt med problemet. Många elever har vittnat om att de övervakas av släktingar och bekanta till och med under skoltid och att de måste komma direkt hem efter skolan för att inte riskera repressalier.

Det vilar ett tungt ansvar på dagens samhälle när det kommer till att upptäcka barn och unga som lever under förtryck i hederns namn. Framförallt vilar ett stort ansvar på skolan när det kommer till att se och motverka denna problematik, eftersom förskola och skola har goda möjligheter till att ha god insyn i respektive barns och elevs vardag. Skolan är även mycket betydelsefull när det kommer till att upplysa, skapa en förtroendeingivande kontakt med berörda elever och när det kommer till att upptäcka orostecken. Personalen i skolan kan vara de enda vuxna personerna som utsatta barn- och unga träffar utanför familjen. Viktigt är även att denna problematik synliggörs redan tidigt i skolan, att man vågar prata om det och framförallt vågar agera. Dessa barn och unga måste våga lita på att de tas på allvar om de berättar, och att den som de anförtrott sig åt agerar.

Detta är inte ett ansvar som skolan själv ska ta, det måste till ett samarbete med andra aktörer, såsom exempelvis Socialtjänsten, genom ett förstärkt samarbete med andra aktörer kan barnets situation förbättras avsevärt. Ytterligare en förutsättning för att skolan ska kunna hjälpa dessa elever är att det finns någon på skolan som ser och förstår elevens livssituation, utsatthet och behov. Det är därför nödvändigt att skolans personal har en grundkunskap om vad hedersrelaterat våld och förtryck innebär och vilka konsekvenserna kan bli för de drabbade. Därutöver är det nödvändigt att varje skola har rutiner för det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet. Varje skola behöver upprätta en handlingsplan med fungerande rutiner för det främjande, förebyggande arbete, akuta insatser och uppföljning. Denna måste medvetandegöras för all personal vid skolan så att alla elever känner att skolan lever upp till de mål man har satt upp.

Sverigedemokraterna anser att samtliga kommuner i Sverige, bör bedriva ett strukturerat arbete mot detta. Arbetet bör vidare följa en nationell handlingsplan för att inte för stora skillnader i tillvägagångssätt och bemötande av våldsutsatta uppstår mellan olika kommuner. Vi vill därför att Gävle kommun bör göra en kartläggning för att få en uppfattning om hur utbrett problemet är. På så vis kan kommunen identifiera och beräkna hur stora insatser som behövs sättas in för att motverka hedersförtryck.

9.6.21 Slöjförbud i skolan

Problemet som vi ser med slöjan är inte kopplat till hur den ser ut eller varifrån bäraren kommer. Det handlar om att den inte passar in i en jämställd skola med barn. Vid myndig ålder kan unga själva välja att uttrycka sin religion genom klädseln, men som minderåriga ska inte föräldrarnas preferenser spela in. Vi vill ge alla flickor möjlighet att vara fria. För alla som är emot sexualisering och könssegrering av flickor/barn, och som är för jämställdhet mellan pojkar och flickor, borde det vara självklart att stödja oss i denna fråga. Med tanke på utvecklingen med hederskulturen är det närmast en skam att denna fråga kommit att bli en juridisk kamp, snarare än en moralisk sådan för ett jämställt samhälle.

9.6.22 Surfplattor och mobiltelefoner i klassrummet

Ett felaktigt användande av mobiltelefon under lektionstid hämmar studieresultaten och arbetsron i klassrummet. Det innebär dels att elever får svårare att rikta sin uppmärksamhet till undervisningen och dels att det försvårar för läraren att, på ett tillfredsställande sätt, kunna utföra sitt arbete. Brittiska studier, som utrett hur mobilfria klassrum påverkat studieresultaten, visar att resultaten hos eleverna förbättrades vid ett mobilförbud under lektionstid. De förbättrade skolresultaten var särskilt påvisbara hos de lågpresterande eleverna.

Sverigedemokraterna ser det därför som önskvärt att rektorerna på skolorna inför tydliga förbud mot surfplattor och mobiltelefoner i klassrummet, så länge

de inte ska användas i undervisningssyfte. Detta skulle direkt ge ökad studiero och en tydligare tvåvägskommunikation mellan lärare och elev.

Sverigedemokraterna i Gävle vill att detta ska vara en allmän rekommendation från politiskt håll. På så vis lyfts diskussionerna kring frågan bort från lärarens ansvar och konflikter kring ämnet undviks i själva klassrummet. Undantagna i denna principiella hållning, är givetvis elever som har en trygghetsaspekt eller en diagnos som gör att de behöver dessa verktyg.

Skolor som har provat mobilförbud under lektionstid, har rapporterat en helt annan stämning, eleverna började istället titta upp och prata med varandra istället för att titta ner i telefonen eller surfplattan. En annan aspekt som är oerhört viktig att lyfta, är att det är just på de sociala medierna som en mängd kränkningar mellan elever förekommer, varför det även kan vara relevant att se över huruvida det bör införas mobilfria zoner även under rasterna. En skola i Uppsala som införde mobilfria raster upplevde att antalet kränkningar på sociala medier minskade drastiskt.

Ett mobilförbud för elever, förutsätter ju att även personalen är med på detta och agerar lika för att se till att förbudet efterlevs.

9.6.23 Analoga läromedel

Om vi ska kunna leva upp till likvärdighet i skolan, måste också tillgången på läromedel vara oberoende av vilken skola man går på. Tillgången på tryckta böcker kan idag variera. En undersökning från Lärarförbundet och Lärarnas riksförbund visar att var femte lärare saknar nödvändiga läromedel. När allt mer digitaliseras vill Sverigedemokraterna slå ett slag för analoga läromedel. De fyller en värdefull funktion, vilket den bristande läsförmågan hos barn vittnar om. Därför behöver mer resurser flyttas till inköp av analoga läromedel.

9.6.24 Viktigt med motionsvanor

Fler har idag blivit upplysta om sambandet mellan kost, motion och dess betydelse för den allmänna hälsan. I ett allt mer stillasittande samhälle är det

viktigt att skolan ska kunna fungera som en garant för att barn och ungdomar får den fysiska aktivitet som kroppen behöver.

Barns inlärningsförmåga och framtida hälsa påverkas starkt av vilka motionsvanor de skaffar sig i unga år. Experter likställer ofta fysisk inaktivitet med rökning när det gäller enskilda orsaker till ohälsa och en för tidig död. Därför är det oerhört problematiskt att andelen elever som regelbundet genomför fysiska aktiviteter, idag minskar. Neddragningar inom skolgymnastiken och försämrade kostvanor riskerar att få förödande effekter för folkhälsan.

Det finns också ekonomiska fördelar med att arbeta med dessa frågor. Detta då framtida vårdbehov, till följd av skadliga levnadsvanor, kan reduceras. Vidare visar studier på att elever som dagligen ägnar sig åt fysisk aktivitet har lättare att koncentrera sig, sitta still och att de är en större ork under dagen. Något som styrks av bland annat Bunkefloprojektet, som visade att om barn/ungdomar får röra på sig en timma per dag så påverkas deras studieresultat positivt. Detta gäller framförallt unga pojkar, som resultatmässigt ligger efter i dagens skola. Andra positiva effekter är en förbättrad koncentrationsförmåga, inlärningsförmåga. Även självförtroendet och den sociala förmågan ökar också.

Sverigedemokraterna vill, på basis av detta, utreda möjligheten för att samtliga barn i årskurserna 0-6 ska kunna ges schemalagd motion varje dag.

9.6.25 En bra kost inom verksamheten

Sverigedemokraternas vision är att samtliga skolelever ska få en näringsrik och välsmakande mat, som är tillagad på svenska råvaror – gärna närproducerade. Det är en viktig grundförutsättning för kunskapsinhämtningen, att kroppen har nödvändigt bränsle. Vi anser att lokala bönder i så stor utsträckning som möjligt ska gynnas av de lokala upphandlingarna. All mat som serveras i Sverige och Gävle behöver givetvis leva upp till svenska bönders standard gällande exempelvis djurhållning.

Elever med så kallad specialkost ska bygga på en dokumenterad diagnos, allergi eller sådant som kan styrkas med intyg från legitimerad sjukvårdspersonal

(exempelvis en läkare eller psykolog). Alla andra varianter av religiös eller kulturell kost innebär en stor kostnad för kommunerna, och saknar samtidigt relevans när det gäller det krav dagens skola har i fråga om näringsrikt innehåll och utbud.

Det kan bli ett problem när elever fastar eftersom det påverkar elevernas mående, studieprestationer och kan medföra ökad frånvaro. Avsaknaden av att tillföra kroppen vätska och näring under dagen samt sömnrubbningar medför att kroppen utsätts för stora påfrestningar. Vilket naturligtvis har en mycket negativ inverkan på elevens möjlighet att tillgodogöra sig och låta sig undervisas. Lärare kan idag signalera och föra en dialog med elevens föräldrar, att barnen måste komma mätta och utvilade till varje skoldag för att på bästa sätt kunna tillgodogöra sig utbildningen. Det är bra men inte tillräckligt då det inte finns någon lagstiftning som garanterar att detta efterlevs,

9.7 Fritidshem

9.7.1 Fritidshemmens betydelse

I Skolverkets statistik står att finna att det i Gävle 2020 gick hela 57 elever per avdelning i snitt på fritidshemmen. För personalen i fritidshemmen för 2020, rapporteras samtidigt att personaltätheten per heltidstjänst är hela 20 elever. Antalet elever har under de senaste tio läsåren ökat med närmare 40 procent. Det är således mycket stora grupper barn som ska inrymmas på våra svenska fritidshem. Skolinspektionen har konstaterat att det finns brister hos många fritidshem när det kommer till storlek på barngrupper, lokaler och lärartäthet.

Från och med den 1 juli 2019 finns det ett behörighetskrav för att få ansvara för undervisning i fritidshem. Detta ser vi som positivt då det avspeglar sig i en förhöjd ambition av verksamhetens kvalitet och läraryrkets attraktivitet.

Läroplanen har slagit fast att undervisningen ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Undervisningen ska ta

sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter. Detta kan möjliggöras i högre utsträckning genom behörighetskraven.

Gävle har, trots den generella lärarbristen, en relativt hög andel legitimerade lärare med inriktning mot fritidshem. Dock har kommunen samtidigt en hög andel barn i Gävle i åldrarna 6-9 år som spenderar många timmar i veckan på fritids. Fritidshemmen fyller således en mycket viktig funktion, och har en stor betydelse för våra elevers utveckling, mående och lärande.

Vi är övertygade om att rollen som lärare med inriktning mot fritidshem går att utveckla, och att vi kan nyttja personalens kompetens på ett smartare och effektivare sätt än idag. Dessa lärare kan erbjuda betydligt mer hjälp när det gäller att få eleverna att nå läroplanens mål trots att det inte får förekomma någon obligatorisk verksamhet. Men för att uppnå detta måste den pedagogiska teorin i fritidshemmens aktiviteter, medvetandegöras i allt högre grad än som fallet är idag. Därmed kan vi på ett naturligt sätt erbjuda våra elever många fler tillfällen till lärande. Vi vill även se att ledning och stimulans anpassade för särbegåvade barn ska kunna erbjudas, så även de ska kunna nå längre i sin kunskapsutveckling och finna fritidsverksamheten meningsfull.

9.7.2 Läxhjälp i fritidshemmen

Utifrån fritidsverksamhetens kompletterande roll, parallellt med ett stort behov av att stärka stödet för de elever som av någon orsak halkar efter i skolarbetet, ter det sig för oss naturligt och effektivt, att verksamheten även ska erbjuda läxhjälp. Vissa fritidshem erbjuder redan idag läxhjälp, men vi föreslår att alla elever som så önskar och behöver, redan från grundskolans lägre årskurser, skall erbjudas läxhjälp på samtliga fritidshem.

Vi är medvetna om att detta innebär ett utökat pedagogiskt ansvar för den pedagogiska personalen, som redan idag har ett stort ansvar med alltför stora barngrupper. Detta kan därför bli en omöjlig uppgift om inte resurserna till fritidshemmen samtidigt utökas. Men i och med våra satsningar på fler vuxna i skolan, så kan dessa även komma fritidsverksamheten till godo. Vilket i

förlängningen även kan antas kunna främja en ökad samverkan mellan skolan och fritidshemmen.

9.7.3 Bredda utbildningen mot fritidshem

På riksnivå verkar Sverigedemokraterna för att utbildningen för lärare med inriktning mot fritidshem ska innehålla kompletterande moment mot jourklasser. Detta för att lärarstudenterna ska få kunskaper om att arbeta i jourklasser, där barn med tillfälliga svårigheter vistas temporärt. Det handlar då om att arbeta med ledarskapsutbildning tillsammans med extra undervisning och specialundervisning för barn som tillfälligt hamnat efter av olika skäl. Likaså bör utbildningen innehålla kunskaper om att vägleda särbegåvade barn vidare i sin, ofta snabba takt, mot ökade kunskaper. I de fall lärare med inriktning mot fritidshem har utbildning i antimobbningsarbete faller det sig naturligt att dessa också har huvudansvaret för antimobbningsarbetet på skolan. Vi är övertygade om att dessa åtgärder kommer att höja statusen och attraktiviteten för arbete på fritidshem ytterligare. Barn i behov av en specialpedagog skall givetvis även fortsättningsvis få hjälp av en sådan. Denna roll är inte tänkt att ersätta deras kompetens.

9.8 Gymnasieskolan

9.8.1 Många lämnas efter

Det finns flera grundskolor i kommunen som inte lever upp till de krav som finns gällande att alla elever ska uppnå en gymnasiebehörighet. På Sätterskolan var det endast 43,7 procent som uppnått målen i samtliga ämnen år 2020, även om detta var en uppgång från föregående år. På Nynässkolan låg siffran på 59,7 procent, också detta en uppgång. Totalt för samtliga kommunala skolor i Gävle kommun var andelen elever som uppnått målen i samtliga ämnen 78,7 procent. En betydande uppgång från föregående år, men fortsatt oacceptabelt lågt. Att det över tid skett en försämring kan utläsas av statistiken sedan år 2010, varpå istället var 10é elev (mot var 5e år 2020) saknade behörighet till gymnasiet. Det

innebär att det är många som faller bort tidigt och hamnar utanför. Avslutat gymnasium är idag närmast ett krav för att kunna konkurrera om jobben på arbetsmarknaden.

Problematiken med denna avsaknad av gymnasiebehörighet och/eller svaga resultat under gymnasietiden, kan bero på en mängd olika faktorer som psykisk ohälsa, avsaknad av stöd från skolan, studieovana som nyanländ eller kognitiva inlärningssvårigheter. I det stora perspektivet innebär detta att, eftersom antalet nyanlända ökat i Gävle och den psykiska ohälsan bland unga i samhället ökar, så påverkas också Gävle kommuns resultat negativt. Det krävs därför motmedel mot detta.

9.8.2 Bättre matchning, fler praktikplatser och en ökad samverkan

Företagare vittnar om att det saknas efterfrågad kompetens på den lokala arbetsmarknaden. Det går därmed att med god fog säga att gymnasieskolans roll för regionen och kommunens näringslivsutveckling är central. För att säkerställa att både kompetensförsörjningen och matchningen på arbetsmarknaden fungerar kommer det att krävas en betydligt bättre och mer frekvent samverkan med näringslivet. De efterfrågade kompetenserna för kommande år måste identifieras och tydliggöras för unga som ska göra sina första val inför gymnasieskolan. Därefter måste skolan tillsammans med kommun och näringsliv hjälpa till att skapa forum för framtidstro och konkreta åtgärder. Detta för att minska glappet mellan gymnasiet och arbetsmarknaden.

Ett annat utvecklingsområde är att hela tiden medvetandegöra för elever vad som står inför dem i nästkommande steg vad det gäller utbildning. Vi tror det gynnar motivationen och gör det hela mer hanterbart för många. Genom samverkan, där elever från gymnasiet träffar studerande på högskolan, får vi elever som i högre grad är förberedda för högre studier och som bättre kan möta framtidens krav på kompetens. Enligt oss är det även av intresse att titta på ökad samverkan mellan grundskolan och gymnasiet.

Sverigedemokraterna ser positivt på de yrkesinriktade utbildningar som faktiskt konkret kan leda till jobb. Att alla ska ha en chans att göra en klassresa mot akademiska yrken är viktigt. Men samtidigt är det också av stor betydelse att de som önskar att rikta in sig på ett praktiskt bristyrke inte motarbetas. Detta av en samhällsstruktur som ibland upplevs se praktiska yrken som ett andrahandsval. Detta är helt fel tänk. Vi är många som upplevt långa väntetider för ventilationstekniker, markentreprenörer eller rörmokare. Vi behöver istället stärka den yrkesinriktade utbildningens roll genom att öka antalet praktikplatser för dessa program. Här har kommunens företagare en viktig roll då de genom detta också samtidigt säkerställer sin egen kompetensförsörjning.

Många elever hoppar av skolan helt och hållet eller lämnar den med stora luckor i betyget. Detta är ett mycket stort problem, inte minst eftersom konkurrensen på arbetsmarknaden är stor. Det krävs också i regel en genomförd gymnasieutbildning för att erhålla ett arbete. En del ungdomar vill snabbt ut på arbetsmarknaden och börja försörja sig själva. Alla ungdomar är däremot inte motiverade att studera teoretiska ämnen på gymnasiet. Genom att i praktiken tvinga dessa ungdomar att läsa 3-åriga program, bidrar det nuvarande systemet till att fler ungdomar hoppar av gymnasiet- och riskerar att hamna i ett utanförskap. De tvååriga praktiska gymnasieprogrammen med minskat teoretiskt innehåll ska därför återinföras. Den som så vill kan sedan bygga på sin 2-åriga utbildning med ett tredje år, och därigenom stärka sin teoretiska profil.

Enligt utredningstjänstens beräkningar skulle en studietid på två år innebära en minskad kostnad för gymnasieskolan med omkring 4,4–5,6 miljarder kronor per år om den blir fullt genomfört. Samtidigt innebär förslaget en snabbare väg in i yrkeslivet för många, vilket på sikt skulle generera ökade skatteintäkter genom fler arbetade timmar.

9.8.3 Högskolan i Gävle

Kommunpolitiken har inte så mycket att säga till om när det kommer till statliga utbildningar såsom Högskolan i Gävle. Men på riksnivå driver Sverigedemokraterna en politik som har som målsättning att återta den ledande

position Sverige en gång hade inom forskning och utveckling. Samhällets resurser är som bekant begränsade, därigenom kommer således även resurserna för högskolesystemet att vara begränsade. Då gäller det att använda befintliga medel på ett bra sätt, men det är också viktigt att dessa resurser samordnas. I denna strävan vill vi betona vikten av att prioritera kvalitet framför ensidig kvantitet. Vi är dessutom öppna för att kurser med påfallande brister i vetenskaplig relevans inte ska tilldelas statsbidrag.

Vi anser dessutom att ett minimum av lärarledd tid ska införas för våra utbildningar och att resurstilldelningssystemet ska förändras för att göra detta möjligt. Den lärarledda tiden blir självfallet olika beroende på vilken utbildning det gäller. Detta eftersom kraven och typen av studier skiljer sig åt på ett markant sätt.

För att forskningsbaserad kunskap ska komma till nytta, anser vi att det är av yttersta vikt att högskolor och universitet samarbetar med det omgivande samhället. Lika viktigt är att lärosätena klarar av att utforma utbildningarna i syfte att säkerställa studenternas anställningsbarhet efter avslutad utbildning. I detta krävs även att lärosätena kan samarbeta och föra dialog med det omgivande samhället och potentiella arbetsgivare, detta för att öka anställningsbarheten hos studenterna efter avslutad utbildning. För enligt oss är det resursslöseri, både sett till individen och till samhället, att bedriva utbildningar där en stor grupp av studenterna blir arbetslösa, eller jobbar under sin kvalifikationsgrad, efter avslutad utbildning.

Vi ska naturligtvis kunna erbjuda ett brett utbud av utbildningar som kan tilltala olika personer- även de som besitter mindre vanliga intressen eller talanger. Samtidigt måste det överlag finnas en balans i utbildningssystemet, där samhällets behov tillfredsställs parallellt med att utbildningarna bygger på vetenskaplig grund. Detta för att de ska vara meningsfulla ur ett samhällsperspektiv. Sverigedemokraterna anser att utbildningar som bygger på tveksam vetenskaplig grund, eller som snarare kan karaktäriseras som ett fritidsintresse, ska avvecklas.

9.8.4 Översyn av Sveriges lärarutbildningar

Lärarkets status och attraktionskraft behöver höjas om vi ska lyckas med att säkerställa att Sveriges skolor bemannas av tillräckligt många legitimerade och kompetenta lärare. Idag råder ett alarmerande behov av kompetenta lärare ute i våra svenska skolor. Sverigedemokraterna vill därför satsa på att fler väljer att utbilda sig till lärare. Vi ser dock också att utbildningarnas kvalitet måste utvärderas och höjas. Enligt OECD behövs en översyn av Sveriges lärarutbildningar, som syftar till att ta reda på hur de olika lärarutbildningarna står sig i jämförelse med varandra, och hur det går för de som tar examen vid respektive läroverk. I Sverige finns lärarutbildningar där intagningspoängen är chockerande låg, vilket väcker frågan om kompetensen hos dem som tar examen. På riksnivå verkar Sverigedemokraterna för att staten ska ställa obligatoriska minimikrav på landets alla lärarutbildningar. Vi vill att kraven ska tydliggöra vilka ämnen som skall vara obligatoriska i utbildningen, samt hur mycket undervisningstid som minst vissa ämnen skall innehålla som minimum. Detta ska främst gälla ämneskunskaper, metodik och ledarutbildning. I detta ska även krav ställas på att all undervisning vilar på vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet. I och med detta får vi en likvärdig lärarutbildning av hög kvalitet över hela landet.

9.9 Sverigedemokraternas uppdrag till utbildningsnämnden:

- Införa förbättrade medarbetarundersökningar om skolpersonalens arbetssituation och arbetsmiljö
- Säkerställa att ett uppvisande av utdrag från belastningsregister sker vid all form av nyanställning av samtlig personal som ska arbeta och verka med och i närheten av barn och unga
- Ansök om att få bli försökskommun för slopad modersmålsundervisning
- Utred ett slopande av karensavdraget för personal inom för- och grundskola samt fritidshem
- Minska barngrupperna i förskolan
- Stimulera utveckling av pedagogisk omsorg samt småskaliga förskolor och "lägenhetsdagis"
- Uppmuntra och öka valfriheten inom barnomsorgen genom ett varierat utbud
- Att det förebyggande arbetet mot hedersförtryck implementeras i handlingsplanerna för förskola
- Verka för ökad tillgängligheten till "nattis"
- Utredda kostnaderna för ett ökat bidrag till arbetskläder inom förskoleverksamheten
- Verka för ökad måluppfyllelse så att alla barn lämnar grundskolan med behörighet att söka till gymnasiet
- Verka för en förbättrad arbetsmiljö för både elever och lärare
- Arbeta för att motverka psykisk ohälsa
- Verka för ökad samverkan mellan skola, elevhälsa och socialtjänst
- Öka vuxentätheten generellt i skolan

- Öka antalet anställda inom Elevhälsan
- Ett införande av att "rastvaktsteam" dagligen håller i strukturerade aktiviteter på rasten för förskoleklass samt låg- och mellanstadieklass
- Verka för en bra mix av privata och offentliga skolor
- Verka för tidig upptäckt av läs- och skrivsvårigheter
- Ökat stöd för elever med vissa diagnoser- alla elever ska erhålla rätt stöd med eller utan diagnos
- Utred möjligheten att använda narkotikahundar på högstadiet och gymnasiet
- Inför frivilliga drogtester på kommunens högstadie- och gymnasieskolor
- Värna och bevara byskolorna och skolorna i ytterområdena
- Motverka mobbning, svenskfientlighet, rasism och skadegörelse
- Uppmuntra rektorer att införa förbud mot mobil och surfplattor för elever och anställda på lektionstid, det vill säga när de ej ska användas i undervisningssyfte
- Satsa på förberedelseskola för nyinvandrade elever
- Arbeta aktivt för att motverka hedersförtryck i skolan
- Inför kartläggningar om förekomsten av hedersförtryck bland elever
- Verka för ökad samverkan mellan gymnasiet och högskolan
- Utred möjligheten att införa schemalagd fysisk aktivitet för årskurs 0-6 varje dag
- Införa krav om drogtester för att elever ska få sommarjobba i kommunens regi
- Utred möjligheten att införa journalskolor
- Verka för mer närproducerade livsmedel i verksamheten

- Elever med så kallad specialkost ska bygga på en dokumenterad diagnos, allergi eller sådant som kan styrkas med intyg från legitimerad sjukvårdspersonal
- Minska kostnaderna kopplade till invandring med 10 miljoner kronor
- Nämnden ska utreda frågan att kunna erbjuda skolskjuts för elever som önskar gå i skolor utanför Gävle, uppdraget ska genomföras gemensamt med samhällsbyggnadsnämnden

Socialnämnden

Gävle
KOMMUN

VÄLFÄRD
GÄVLE

10. Socialnämnden

10.1 Vår politik i nämnden

Sverigedemokraterna vill ha en socialnämnd som ser människor och aktivt arbetar för att minska utanförskap och ohälsa. För att lyckas med det behöver vi tillföra mer resurser och arbeta mer förebyggande. Vi ska bland annat minska personalomsättningen, bekämpa psykisk ohälsa och bli bättre på att sätta in insatser i tid samt öka samverkan med utbildningsnämnden. Staden ska verka för ett välfungerande samarbete mellan socialtjänst, skola och polis för att tidigt kunna fånga upp riskpersoner och förebygga kriminalitet. Alla personer som kan fångas upp i tid leder till lägre utgifter för samhället, men främst innebär det ett minskat lidande för de drabbade och anhöriga.

Sverigedemokraterna vill se ett förstärkt förebyggande arbete som gynnar hela samhället. Vi måste börja med roten om vi ska komma åt de stora samhällsproblemen. Kommunen ska därför än mer aktivt arbeta med frågor som hemlöshet, missbruk och drogprevention i skolan. Många missbrukare har så kallad dubbeldiagnos, vilket betyder att personen både innehar missbruk och någon form av psykisk problematik. Därför ska behandling av missbruk alltid följas upp med hjälp och stöd av psykisk problematik. Gävle ska också erbjuda individanpassat stöd till personer med missbruksproblematik och till personer med risk att falla in i missbruksproblematik.

Gällande skolan och droginnehav och användning- detta vill vi möta upp med full kraft. Även här behöver de förebyggande insatserna stärkas så att fler får hjälp i tid. Sverigedemokraterna vill också, i samarbete med kultur och fritidsnämnden, undersöka hur det ser ut på våra fritidsgårdar- detta eftersom andra kommuner ibland vittnat om att dessa blivit tillhåll för droghandel.

Det finns ett ökat behov av att arbeta mot våld i nära relationer. Inte sällan har detta en korrelation till så kallat hedersvåld. I och med den stora ökningen av hedersrelaterade ärenden ser vi ett stort behov av att tillföra resurser och kompetens till detta område. Även här måste arbetet för att ändra de bakomliggande orsakerna till hedersproblematik intensifieras.

Sammantaget vill vi ha en politik som värnar våra mest sköra och arbetar förebyggande så att inte fler far illa i framtiden. Det är en politik för social jämlikhet.

10.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden

Våra satsningar ska vara preventiva och samtidigt täcka upp för de ekonomiska luckor som finns i verksamheten. Därför blir vår stora satsning en generell resursförstärkning till nämnden på hela 40 miljoner per år. Vidare lägger vi till mer pengar för bland annat Grinden och motverkande av fattigdom i barnfamiljer. Dessutom vill vi se en helt drogfri skola, varför detta också prioriteras. Det är också viktigare än någonsin att stärka arbetet mot våld i nära relationer.

Socialnämnd satsningar (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Generell resursförstärkning – inklusive motverka och förebygga hedervåld, en drogfri skola och övriga förebyggande åtgärder	40,0	40,0	40,0	40,0
Totala Satsningar Socialnämnd	40,0	40,0	40,0	40,0

10.3 Socialnämnden i korthet

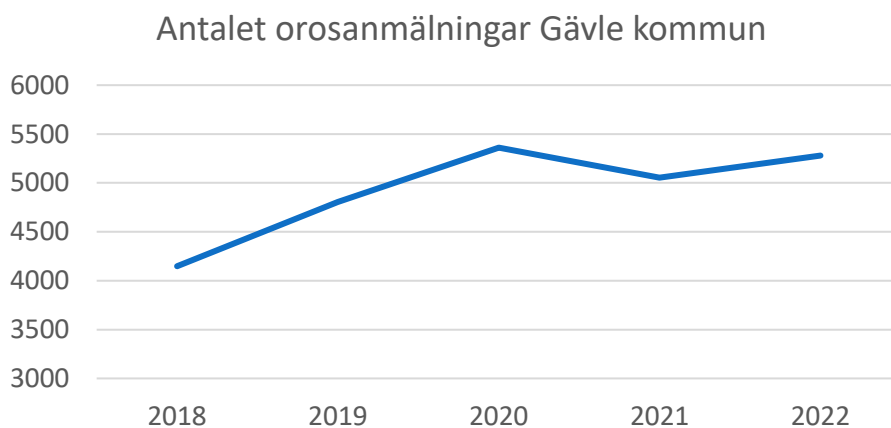
Socialnämnden har det politiska ansvaret för kommunens verksamheter inom socialtjänst, vilket omfattar bland annat;

- Budget- och skuldrådgivning
- Uppgifter och uppdrag enligt socialtjänstlagen
- Familjerätt
- Familjerådgivning
- Serveringstillstånd för restauranger
- Lotteritillstånd

10.4 Socialnämnden och vår politik

10.4.1 Orosanmälningar på barn

Varje år inkommer tusentals orosanmälningar om att barn har problem i skolan eller far illa i sina hemmiljöer inte sällan på grund av missbruk och/eller våld i nära relationer. Antalet orosanmälningar har på senare år ökat kraftigt i hela Sverige. I Gävle har antalet anmälningar ökat kraftigt sedan 2018 (ca 30 procent). Prognosen pekar på nära 5300 anmälningar för 2022. Detta kan givetvis också betyda att kunskapen om att anmäla barn som far illa eller riskerar att fara illa, har ökat både hos allmänheten och bland organisationer och offentliga verksamheter.

*Siffror för 2022 bygger på prognos från den 27 oktober 2022

Med det sagt, både staten och Socialstyrelsen har ett stort ansvar i att försöka hitta orsakerna till att anmälningarna ökat. Lokalt i Gävle kommun anser vi att nämnden ska göra årliga uppföljningar kring vad det stora antalet orosanmälningar faktiskt beror på.

I en nationell kartläggning om våld mot barn, som Stiftelsen Allmänna Barnhuset släppte år 2017, uppgav hela 44 procent av barnen att de någon gång varit utsatta för någon typ av misshandel av en vuxen, inom eller utanför familjen.

Många gånger väljer socialtjänsten att inte polisanmäla, i syfte att skydda barnet från den jobbiga process som en polisutredning många gånger kan innebära. Sverigedemokraterna anser dock att alla övergrepp mot barn, där det finns tecken på lagbrott, ska överlag alltid leda till en polisanmälan och utredas grundligt.

10.4.2 Sätt in relevanta insatser i tid

När det handlar om barn som far illa får vi inte låta dem bli svikna av samhället på grund av att hjälp försenas eller rentav uteblir. En oroväckande mängd utredningar avslutas utan insats, detta på grund av att vårdnadshavare avböjt vidare stöd. Det får inte ske lättvindigt men tyvärr är det många gånger en fråga om att en lagskärpning måste till.

Det finns även saker vi kan göra på kommunal nivå för att förstärka arbetet gentemot våra utsatta barn och unga. Här ser vi att även om kommuner lägger mycket resurser på att utreda ärenden, så är den viktiga uppföljningen av insatserna mycket mer begränsad. Saknas uppföljning och utvärdering av olika insatser, frivilliga likväl som tvingande, minskar chanserna dramatiskt inför att kunna säkerställa att det är relevanta och adekvata stödinsatser som vi faktiskt sätter in.

Vi vill därför att socialtjänsten regelbundet börjar utvärdera de stödinsatser som sätts in, för att kunna säkerställa, att de metoder och insatser som vi idag erbjuder, håller hög kvalitet och är relevanta och tillräckliga för de individer som behöver ta del av dessa. Därigenom kan en kostnadseffektivitet uppstå på sikt. Vi

vill därför att en konsekvensanalys av vad insatser faktiskt genererat ska utföras, och att en sådan återkommande presenteras inför nämnden.

Vi vill även se att socialtjänsten utreder hur många familjer och individer som faktiskt genomför och slutför de frivilliga insatserna som erbjuds. För de familjer som avböjer frivilliga insatser ser vi ett stort värde av förstärkta motivationsamtal till att faktiskt ta del av insatserna. Vilket blir än mer viktigt i de fall då nämnden avstått från att polisanmäla, detta för att säkerställa att berörd individ får erforderligt stöd för att i sinom tid kunna genomföra önskvärd förändring i sitt livs- och agerandemönster.

Sverigedemokraterna vill också minska personalomsättningen inom socialtjänsten. De drabbade ska i så hög utsträckning som möjligt ha kontakt med en och samma socialsekreterare. Det ger en ökad trygghet och kvalitet.

10.4.3 Familjerådgivning

Många drabbas någon gång av problematik orsakad av separation, skilsmässa eller något annat problematiskt. Sverigedemokraterna anser att Familjerådgivning då innebär ett nödvändigt stöd för många familjer. Det kan förebygga eventuella separationer/skilsmässor, bryta destruktiva/negativa familjemönster eller hjälpa till att förbättra familjens interna kommunikation. Sådana frivilliga och tidiga insatser är grundläggande i det förebyggande arbetet.

Ibland fungerar det inte som man har tänkt i en relation och människor kan tvingas sära på sig. Därför är det idag vanligt att många föräldrar lever ensamstående med sina barn. I dessa lägen är det viktigt att barnets bästa sätts i fokus. Även om det kan innebära upprivna känslor för de vuxna skall därför, utifrån barnets bästa, familjerådgivningen kunna fungera som ett stöd. Utifrån ett barnperspektiv kan också kontakten med barnets båda vårdnadshavarna, vid separationer, främjas. De kan även stötta vårdnadshavare så att de etablerar en så god kontakt med varandra som möjligt, trots att de separerat.

Sverigedemokraterna vill verka för att den som behöver kommunens råd och stöd ska få det. Detta för att hjälpa familjer i krissituationer och därmed minska

deras risker för intern splittring. En väl utbyggd familjerådgivning och familjestöd, utan långa väntetider, ska finnas tillgänglig för de som behöver det.

10.4.4 HVB hem

De externa HVB-placeringarna, som ökar kraftigt i kommunen, bör minimeras så gott det går. De utgör en orimligt hög kostnad för kommunen idag. Istället bör vi erbjuda likvärdig professionell och givande vård och på "hemmaplan". Men för att kunna lyckas med det, så måste vi först säkerställa att vi har en fungerande organisation på hemmaplan, innan vi utför hemtagningar. Hemtagningar får aldrig ske förhastat och/eller på bekostnad av det förebyggande arbetet.

Sverigedemokraterna värnar om samtliga barn och ungas mående. De förebyggande insatserna är precis lika viktiga som de mest akuta, åtminstone för de individer som är i behov av insatser. I ett längre perspektiv ser vi att det är det förebyggande arbetet som är avgörande, dels sett utifrån ett ekonomiskt perspektiv men framförallt sett utifrån omsorg för individen och dennes livskvalité. HVB-placeringar är som sagt enormt kostnadsdrivande, och utifrån dagens ekonomiska läge behöver nämnden effektivisera, men inte så till den grad att barn och unga går under.

10.4.5 Gör det attraktivt att vara familjehem igen

Gävle kommun står inför ett ökat behov av familjehem till barn. Detsamma gäller behovet av jourhem. Samtidigt finns svårigheter med att rekrytera personal till dessa. Detta medför en problematik- dels för individen, dels den ekonomiska aspekten när barn och unga, som är i behov, istället tvingas befinna sig på ett HVB hem. Det måste bli mer attraktivt att vara ett familjehem och jourhem i Gävle kommun.

Det är inte bara Gävle kommun som har brist på familjehem, detta har lett till att det idag råder en stor konkurrens om hemmen mellan kommunerna. Detta får i

effekt att kommuner budar över varandra och priserna har på så sätt drivits upp. Sverigedemokraterna vill därför tillsätta en utredning för att se om vi kan få till ett samarbete mellan kommuner, för att på så vis undvika "budkrig" och för att generera fler familjehem och personal.

10.4.6 Samverkan mellan socialnämnd och utbildningsnämnd

I Gävle kommun är utbildning och socialtjänst uppdelat i två olika nämnder, vilket innebär att man är två helt skilda förvaltningar. I mindre kommuner kan båda dessa verksamheter finnas inom samma nämnd, vilket underlättar samverkan dem emellan. Både socialtjänsten och skolan har ofta kontakt med samma kommuninvånare. Vår uppfattning är därför att en tätare kontakt och ett närmare samarbete mellan dessa instanser skulle kunna resultera i att vidareutveckla det förebyggande arbetet. Skolledare upplever idag att de överlag har ett gott samarbete med socialtjänsten, men att det alltför ofta tar för lång tid innan det händer något. Det visar på nödvändigheten med en förändring.

All personal som arbetar med barn och unga, bör delges aktuell och icke sekretessbelagd information om vilka varningstecken och beteenden som bör uppmärksammas hos barn och unga. Detta för att möjliggöra att rätt insatser sätts in i tid. Sverigedemokraterna kan inte nog betona betydelsen av lagstiftningen om anmälningsplikt gentemot socialtjänsten, vid oro för barn- och unga. Inom verksamheten måste även stöd finnas tillgänglig för de anställda så att de verkligen tar steget att anmäla, om grund till misstankar och oro finns. Därigenom säkerställs också att de anställda följer lagstiftningen.

10.4.7 Utred fritidsgårdarna

Fritidsgårdarna drivs av kultur och fritidsnämnden. Dock behöver vi peka på en problematik som kommer kräva en samverkan för att lösa problemet. Det handlar om att polisen från andra delar av Sverige vittnat om att fritidsgårdarna (som brukar förespråkas som brottsförebyggande åtgärd) ibland blir föremål för

droghandel och/eller rekrytering av unga kriminella. Vidare finns exempel där kriminella individer tagit anställning på fritidsgårdar.

Utifrån detta behöver vi granska personalen på våra fritidsgårdar genom utdrag från belastningsregistret. Dessutom måste vi undersöka i vilken utsträckning de som vistas på fritidsgårdarna själva är föremål för droghandel eller kriminalitet. Det är otroligt viktigt att fritidsgårdarna inte blir ett tillhåll för kriminalitet utan istället fyller sin funktion att motverka att unga dras in i detta.

10.4.8 Internutbildning för socialtjänstpersonal

Personalen inom socialtjänsten är det viktigaste vi har inom organisationen. Sverigedemokraterna anser att det är av stor vikt att dessa hålls uppdaterade om de senaste kunskaperna och behandlings- och utredningsmetoderna. Detta är viktigt, inte bara för att klienterna får bättre hjälp av personal som håller sig uppdaterade, utan också för att i längden blir arbetet mer kostnadseffektivt då hjälpen kan riktas rätt från början.

Att kontinuerligt få vidareutbildning och kunskapslyft bidrar också till, att personalen kan känna mer kraft och energi till att ta nya tag vilket, leder till en mer inspirerande arbetsplats. Budgeten för utbildning inom verksamheten har länge varit eftersatt och på en alltför låg nivå under flera år på grund av en alltför snäv budget.

10.4.9 Minskad ohälsa bland personalen

Pedagoger, lärare och annan personal som idag jobbar och kommer i kontakt med barn och unga som är i behov av extra stöd och insatser, är ofta både stressade och psykiskt utmattade. Många ur personalstyrkan vittnar även om kulturkrockar och språksvårigheter som upplevs som oerhört betungande för dem. Inte minst eftersom detta ofta försvårar kontakten med föräldrar eller annan vårdnadshavare.

Inom många av socialtjänstens verksamheter är det idag svårrekryterat, varför de många gånger tvingas ta in konsulter för att kunna, nätt och jämnt, utföra sina lagstadgade arbetsuppgifter. Genom ett generellt resurstillskott på 20 miljoner vill Sverigedemokraterna bland annat skapa förutsättningar till att förbättra arbetsmiljön för de anställda inom socialnämnden. Det kommer att bli en vinst för kommunen med en lägre prognostiserad sjukfrånvaro.

10.4.10 Säkra Grindens verksamhet

Sverigedemokraterna i Gävle värdesätter Grindens verksamhet som drivs inom Socialnämndens regi. Den utgör en oerhört viktig plats för många barn och unga. Verksamheten är enligt oss en av de viktigaste som kommunen bedriver idag. De bedriver stödverksamhet för 6-20-åringar som lever i familjer med missbruksproblematik. Även barn och unga som lever i miljöer med psykiska sjukdomar, våld eller konfliktfyllda separationer kan få hjälp där.

Vi anser därför att det är viktigt att Grindens verksamhet får vara kvar. Vi avser också att utveckla den ytterligare. För att det fortsatt ska finnas plats för berörda barn och unga, att få stöd genom Grinden, avsätter vi 2 miljoner kronor extra i vår budget. Dessa pengar ska inte öronmärkas för driften. De skall även hjälpa till att utveckla verksamheten ytterligare och minska de köer som tyvärr finns idag på området.

10.4.11 Tidiga insatser mot missbruk

Det finns stora vinster med att upptäcka och åtgärda missbruksproblem i ett så tidigt stadium som möjligt. Vilket även ingår i socialtjänstens uppdrag. Det blir därför viktigt att ett eventuellt riskbruk och missbruk uppmärksammas hos den enskilde som söker hjälp hos socialtjänsten av andra orsaker. Ett alkohol- eller narkotikaproblem kan många gånger vara en del av grundproblemet när den enskilde eller en familj tar kontakt med socialtjänsten på grund av exempelvis parrelaterade problem och våld i familjen, försummelse av barnen, kriminalitet och/eller upprepade och långvariga ekonomiska problem.

Sverigedemokraterna ser ett stort behov och värde av att screening, av ett riskbruk eller missbruk av alkohol och/eller narkotika, ingår i socialtjänstens grundutredning. Detta oavsett vilken enhet eller avdelning den hjälpsökande vänder sig till. Målet är att då i god tid upptäcka eventuell risk- eller missbruksproblematik hos människor. Screeninginstrument kan användas för att undersöka förekomsten av riskbruk, missbruk eller beroende av alkohol och/eller andra droger. Det måste även finnas ett bra och fungerande samarbete mellan de olika enheterna inom socialtjänsten.

Den som hamnat i ett missbruk klarar nästan aldrig att bryta det på egen hand. Effektiv och kompetent hjälp är avgörande för att bryta missbruk och för att återföra den drabbade till ett värdigt liv. Missbruk innebär ett stort personligt lidande för den drabbade och vederbörandes anhöriga. Dessutom medför ett fortlöpande missbruk enorma kostnader för samhället. Socialnämndens utmaning är därför att i tid hitta ungdomar som befinner sig i riskzonen att utveckla missbruk och för att motverka social utslagning, familjetragedier, sjukdom och självmord.

Socialtjänsten bör ha ett brett samarbete med skola och skolhälsovård - inte minst när det gäller arbetet med drogtester i skolan. Genom att öppna upp för nya samarbeten med skolorna möjliggöra att fler gränsöverskridande processer stimuleras. Ett konkret handlingsprogram bör enligt oss tas fram där socialtjänsten, tillsammans med skolorna, utarbetar rutiner och aktiviteter för tidig upptäckt av barn i riskzonen för utslagning. Detta skulle innebära en vinst både för barnen och deras familjer, men också en samhällsvinst ekonomiskt. Socialtjänsten skulle, i förlängningen, genom detta kunna undgå dyra kostnader för exempelvis behandlingshem, stödprojekt och framtida försörjningsstöd.

10.4.12 En effektivare och mer human missbrukarvård

Enligt Folkhälsomyndigheten dör alltför i Sverige till följd av narkotikamissbruk, men att få hjälp med att lämna missbruket kan vara svårt. När det kommer till missbruk oavsett karaktär, vill Gävle kommun numera främst erbjuda vård på hemmaplan- exempelvis genom öppenvården. Dock fungerar inte vård på

hemmaplan optimalt för alla, vilket medför att många individer avbryter sådana vårdinsatser i förväg. Många upplever att de är i stort behov av att komma bort från sin hemkommun till ett behandlingshem i en annan kommun. Detta för att kunna genomföra en behandling som ger resultat, och som kan bidra till ett liv fritt från missbruk. Individen måste i dessa fall höras.

Statistik från Socialstyrelsen visar på att Gävle kommun placerar allt färre missbrukare på behandlingshem. Något som från sektor Vårdförvaltning försvaras med att ett medvetet arbete med att bygga upp Gävle kommuns egen öppenvård. Därutöver har antalet frivilligt placerade på behandlingshem, för missbruk, mer än halverats på tio år.

Många av de som beviljas insatser för att bli fria från missbruk, hänvisas ofta till exempelvis Hemstugården. Sedan 2015 bedrivs ingen behandling där, utan deras verksamhet är snarare en förvaring, berörda individer kan bo där. Aktuell vård bedrivs således inte där på plats, utan är förlagd på öppenvården.

10.4.13 En förstärkt eftervård vid missbruk i Gävle kommun

Andelen LVM placeringar ökar och kostnaderna skenar iväg. Här måste vi ha ett efterarbete som ser till att stötta de personer som kommit hem ifrån behandling. Vi behöver jobba för att de hittar en trivsamt tillvaro och ett meningsfullt liv i nykterhet. De insatser som erbjuds idag för de som behöver missbruksvård ska vara sammanhängande. En brukare som beviljas avgiftning måste ha en färdigställd behandlingsplan så att dessa insatser sker sammanhängande. I dessa fall bör en plan för eftervård på hemmaplan vara färdig, innan vederbörande lämnar den behandlande instansen.

Efter en avgiftning och/eller en behandling, skickas idag många hem till sin lägenhet (eller ordnat boende). Individen hänvisas till diverse olika sammankomster som är motivationshöjande för att upprätthålla sin nykterhet, det föreligger dock inget krav på närvaro. Det absolut sämsta man kan göra i denna situation, är att lämna en människa i det tillståndet, i sin ensamhet i en lägenhet. I och med det tar det sällan lång tid innan vederbörande fallit tillbaka i

sitt missbruk. Det innebär att stora resurser måste läggas på samma individ igen senare, och främst innebär det ett stort lidande för dessa individer.

Det är en enormt lång väg att komma ur ett missbruk men trots det, finns det ofta en föreställning om att det räcker med ett par veckor på ett behandlingshem och sen är individen fri från missbruk. Men så är inte fallet. Det stöd som brukare kan få efter tiden på ett behandlingshem, exempelvis samtalsgrupper och olika typer av stödboenden, brister ofta, menar flera organisationer inom missbruksvården, bland annat Verdandi och Kris. De som drabbas hårdast är ofta hemlösa som saknar trygga nätverk och/eller ett stort socialt nätverk. Dessa är viktiga faktorer för en lyckad eftervård.

Sverigedemokraterna menar att här behövs en stor förändring. Lika viktigt som det är att fatta beslut om avgiftning, precis lika viktigt är att det finns en färdig och tydlig plan för själva behandlingen (och för vad som ska ske efter behandlingsvistelsen). Dessa insatser måste framförallt vara koordinerade utan glapp som ökar risken för återfall.

10.4.14 En drogfri skola

Samhället har ett ansvar att ta tag i den "drogkultur" som finns hos de stora grupperna av ungdomarna i Gävle kommun idag. Det har visat sig att drogdebuten, även för tunga droger såsom kokain, kan ske redan vid 11-13 års ålder.

Cannabis är fortfarande den största ungdomsdrogen, men kokainet ökar snabbt, och droganvändandet sjunker i åldrarna. Från att det för några år sedan hörde till ovanligheterna att en skolelev i högstadiet eller på gymnasiet, testades positivt för droger, är det idag nästan normaliserat. Vissa av dagens fältassistenter menar att detta är en konsekvens av att Polisen regionaliserades 2015, eftersom polisens knarkspanare och Gävles ungdomspoliser då kom att försvinna.

Utifrån larmrapporter från socialtjänstens fältassistenter, och andra viktiga aktörer som kommer i kontakt med dessa ungdomar har det skett en tydlig

normalisering av bland annat kokainmissbruk. Bland annat upplever många att kokainet är en ”vanlig” partydrog på Gävles nöjesställen idag.

Drogfri Skola Gävle är en verksamhet som arbetar för att narkotikaanvändning och missbruk, inom grundskolan och gymnasiet, ska upptäckas i ett så tidigt skede som möjligt. Verksamheten består av tre delar: samtal med elever som misstänks bruka droger, att utbilda lärare och annan skolpersonal i hur de ska hantera elever som de misstänker nyttjar droger och att informera och stötta vårdnadshavare. Bland annat kring hur de kan identifiera huruvida deras ungdom tar droger, och vidare hur de kan föra lämpliga samtal med densamma kring detta.

Sverigedemokraterna anser att anslaget i budget måste höjas så att verksamheten kan stärkas upp. Detta är oerhört viktigt så att man vid misstanke om missbruk hos elever har möjlighet att ingripa i ett sådant tidigt skede som möjligt. Denna satsning ser vi som en naturlig följd av att unga enligt undersökningar har en allt mer liberal inställning till droger samt att användandet också sjunker ner i åldrarna. Vi anser att, om man i ett tidigt skede, kan få hjälp så gynnar det inte bara individen utan även hela samhället. Mot bakgrund av detta väljer vi att satsa extra medel på området.

10.4.15 De viktiga fältassistenterna

Fältassistenterna är en oerhört viktig personalgrupp inom socialtjänsten. Det är ofta de som först möter ungdomar som hamnat snett, eller som märker av nya orosmoment och destruktiva trender som finns hos den yngre generationen. Därför har de möjlighet att i ett tidigt skede slå larm, och därmed se till att frågorna hanteras vid ett inledande stadium

Det råder ingen tvekan om att knarkhandeln runtom i Gävle kommun är utbredd och organiserad. Många gånger är det de äldre ungdomarna som styr de väldigt mycket yngre, icke straffmyndiga barn att utföra dessa kriminella handlingar. Men faktum är att det idag är allt fler som debuterar allt tidigare i drogmissbruk eller i lättare brottslighet.

Som en viktig del i det förebyggande arbetet mot detta har vi fältassistenter. De finns närvarande i våra mest utsatta områden, där en stor del av ungdomarna med problematik kring brott och/eller missbruk befinner sig. I dialog med polisen jobbar de förebyggande och har öron och ögon på plats. De kan även skapa en kontakt med dessa berörda ungdomar på ett helt annat sätt än polisen, varför deras insatser förtjänar all uppskattning.

10.4.16 De akut hemlösas situation måste lösas

Under många år har de akut hemlösas situation i Gävle kommun varit under all kritik. Under slutet av år 2017 uppmättes denna grupp av människor, exkluderat ett icke mätbart mörkertal, till att vara drygt 70 stycken. Med "akut hemlösa" menas de som sover utomhus, i trappuppgångar, tågstationer med mera.

Under många år stod Gävle kommun utan ett härbärke, varför de hemlösas möjlighet till övernattnings inomhus varit oerhört begränsade, inte ens under den bitande kylan vintertid har något härbärke funnits att tillgå. Vilket har resulterat i att våra hemlösa många gånger har, med en överhängande risk för att utsättas för våld och/eller drabbas av livshotande sjukdomar, tvingats till att tillbringa sina nätter på platser som är både otrygga och oacceptabla.

År 2019 slog dock äntligen dörrarna upp till ett härbärke, denna gång i regi av Hedvigslundskyrkan. Sverigedemokraterna Gävle var på plats vid invigningen. Härbärgeligger i samma lokaler som RIA (Råd och Information i Alkoholfrågor) och har totalt 13 sovplatser att erbjuda, ett rum för kvinnor och ett rum för män. Här erbjuds de hemlösa en säng, en dusch och kvällsfika. Konceptet är en natt – en säng. Vilket innebär att personer som har sovit en natt får lämna företräde till nya nästa natt. Om det däremot finns lediga sängar efter klockan 22, kan vederbörande få komma in och sova ännu en natt till.

Sverigedemokraterna är mycket positivt inställda till det oerhört viktiga arbetet som bedrivs i Gävle kommuns enda härbärke. Detta arbete och insatser för våra mest utsatta i samhället är otroligt viktigt, vi ser dock att dagens behov av denna verksamhet överstiger tillgången. Vi är helt införstådda med att ett härbärke inte

är att betrakta som ett hem, utan en tillfällig lösning. Men när andra alternativ saknas så blir tillgången till ett härbärke den enda lösningen.

Antalet människor som är akut hemlösa har ökat stort under de senaste åren, vi ser därför ett starkt behov att utreda hur fler av dessa människor som befinner sig i akut hemlöshet, kan få tillgång till en riktig säng så att de kan sova tryggt om natten inomhus. Vi måste verka för att fler får tillgång till ett eget hem. I den mån detta inte går att tillgodose måste vi åtminstone säkerställa att dessa människor kan få en plats på ett härbärke eller i liknande verksamhet. Detta kan ske i egen kommunal regi eller i samarbete med frivilligorganisationer och ska gälla för de mest utsatta medborgarna i vår kommun. Sverigedemokraterna vill att frågan om möjliga samarbeten för detta ska utredas skyndsamt.

10.4.17 Bostad först – en möjlig väg ur hemlöshet

Sverigedemokraterna ställer sig mycket positiva till införandet av ”Bostad först”, som är en evidensbaserad modell som rekommenderas av SKL. Det innebär att hemlösa, som ofta även har en missbruksproblematik och/eller psykisk sjukdom, erbjuds en bostad. Därefter erhåller de stöd och hjälp, anpassat för den enskilda individen. Vad som skiljer denna modell från andra, när det kommer till hemlösa, är avsaknaden av det initiala kravet om att individen skall vara fri från missbruk från dag ett. Det vanliga är att ett fortsatt missbruk leder till att personen blir sanktionerad genom att bli av med sin bostad, och då blir hemlös på nytt.

Genom ”Bostad först” erbjuds hemlösa en trygghet i ett nytt boende. Detta utgör samtidigt grunden för möjligheterna att långsiktigt kunna förändra sin livssituation och motiveras till att arbeta med och aktivt göra något åt sina livsproblem. Hemlösheten avhjälpas direkt genom att de hemlösa erbjuds ett förstahandskontrakt. Kombinerat med individuellt anpassade hjälpinsatser finns goda förutsättningar att kunna bryta hemlösheten. Det finns goda exempel från bland annat USA och Finland som stöder detta.

Studier har visat att om bostaden går från att vara en del av ett belöningsystem till en mänsklig rättighet ökar det sannolikheten för att deltagarna långsiktigt bor kvar i sina lägenheter. Upp till 85 procent har genom ”Bostad först” varit

kvarboende i sina boenden. Så kallade trappstegsmodeller har visat sig mindre effektiva (runt 30-45 procent kvarboende i boenden). Sverigedemokraterna anser att något som är såpass beprövat och kostnadseffektivt, och samtidigt visat sig vara framgångsrikt, bör införas snarast i Gävle kommun.

Det är en investering som kräver resurser på kort sikt men på lång sikt är detta en investering som framförallt minskar mänskligt lidande och bidrar till högre livskvalité för individen. På längre sikt är detta även ekonomiskt lönsamt för samhället. En person som kommer bort från hemlöshet reducerar avsevärt kostnader för akut vård, behandlingsprogram, psykiatri, polisingripanden och insatser från socialtjänsten med mera. Istället ökar chanserna drastiskt till att denne individ så småningom blir självförsörjande genom förvärvsarbete, och kommer därigenom att generera skatteintäkter till kommunen.

10.4.18 Stöd mot umgängessabotage

Vid vårdnads- och umgängestvister är det inte ovanligt att en förälder, medvetet eller omedvetet, negativt påverkar barnets inställning till den andra föräldern, och att barn i sin tur säger sådant som de tror den ena eller båda föräldrarna önskar eller förväntar sig.

Ett sådant förfarande, när en av föräldrarna använder påverkan för att nå framgång i en vårdnadstvist eller efter att en dom avgjorts, förskjuter den andra föräldern från barnen. Det drabbas naturligtvis både mammor och pappor, men framför allt barnen.

Enligt forskning tar barn skada på olika sätt av att avskiljas från en eller båda sina föräldrar. Dessa barn riskerar att, i högre utsträckning, utveckla depression och psykisk sjukdom. Ett barn som avskiljs från en förälder innebär ett trauma som inte bara påverkar barnets psykiska hälsa utan även den fysiska. Som en följd av detta trauma, löper de även en ökad risk för att prestera sämre i skolan och/eller hamna i kriminalitet och drogberoende. De har dessutom visat sig vara mer självmordsbenägna.

Ett underliggande problem i vårdnads- och umgängestvister, är att utredningar i vårdnadskonflikter ofta är undermåligt utförda och framhastade. En allvarlig konsekvens av detta är en överhängande risk, att barn skiljs från bra och lämpliga föräldrar, eller tvingas bo med föräldrar de inte bör träffa.

Sverigedemokraterna anser att Familjerätt och annan rådgivning inom socialtjänsten, ska få ökade befogenheter att aktivt verka mot barns utsatthet i form av umgängessabotage vid separationer. Då Socialtjänst Gävle strävar efter jämlikhet ska hjälpsökande föräldrar, oavsett kön, erhålla samma upplevelse av respekt och service utifrån sin föräldraroll. Detta är viktigt ur både föräldrarnas och barnens perspektiv.

10.4.19 Våld i nära relationer

Våld i nära relationer är ett stort samhälls- och folkhälsoproblem. Det omfattar alla personer som är utsatta för hot och våld av någon närstående, direkt eller indirekt.

Män och kvinnor ska ha samma möjligheter och rättigheter och därmed också ha lika stor rätt till ett tryggt liv. Våldet i vårt land är inte könsneutralt utan drabbar (och begås av) de båda könen i olika utsträckning. Just kvinnor drabbas dock i högre grad, framförallt gällande dödligt våld. Därför utgör kvinnovåld ett betydande jämställdhetsproblem som måste tas på största allvar.

I debatten om våld i nära relationer förläggs ofta fokus på repressiva åtgärder, det vill säga åtgärder som träder i kraft först när ett brott har begåtts.

Naturligtvis ska samhället, konsekvent och tydligt, markera mot alla former av våld även i efterhand. Men lika viktigt det förebyggande arbetet.

Sverigedemokraterna anser att det våldsförebyggande arbetet behöver drivas på flera nivåer, inte bara när våldet är ett faktum. Framförallt genom ett allomfattande våldspreventivt arbete med fokus på jämställdhet.

Riktade insatser mot förövare som önskar bryta det egna våldsutövandet är nödvändiga, och ett viktigt led i att förebygga och motverka våld i nära relationer. Det handlar om insatser som syftar till ett förändrat beteende och ett

upphörande av våldsagerande hos förövaren, vilket kan minska risken för att ytterligare individer kommer att utsättas i framtiden. Viktigt dock att sådana insatser genomförs med beaktande av behovet av trygghet och säkerhet hos den/de våldsutsatta. Sverigedemokraterna ser därför att insatser riktade till våldsutövare är en viktig del av arbetet med att förebygga och motverka.

10.4.20 Hedersvåld och tvångsgifte-en överblick

Hedersvåld har funnits under lång tid i Sverige, inte minst med anledning av att vi länge haft en hög invandring från länder där dessa typer av kulturer och seder är betydligt mer vanliga än i västvärlden. I förhållande till svenska lagar och existerande rutiner är dock hedersproblematiken något nytt. Detta har tidigare inte behövt beaktats, varför en hantering av hedersproblematik utifrån socialtjänstens standardrutiner kan medföra stora konsekvenser för den drabbade.

En grundläggande förutsättning för att Socialnämnden ska kunna arbeta stödjande, hjälpa och skydda de som är utsatta för hedersrelaterat våld, är att samtlig yrkesverksam personal besitter goda kunskaper och insyn kring denna typ av våld, och vilka uttryck denna problematik kan yttra sig i.

Vår kommun tillhandahåller viktig information om var de utsatta kan vända sig om man lever under hot i hederns namn, eller om man misstänker att det planeras ett tvångs gifte. Detta är framförallt viktigt inom de verksamheter som kommer i kontakt med dessa barn och unga. Vid hedersvåld kan man få hjälp via "Våld i nära relationer", men där är det ofta långa köer. När en individ är i akut behov av hjälp, så ska efterfrågad hjälp erbjudas snarast, inte med flera veckors väntetid.

10.4.21 Hedersvåld och tvångs gifte- en ökad problematik

Det har skett en kraftig ökning av hedersrelaterat våld som mottas av socialjouren. Eftersom denna typ av våld nästan uteslutande kan ses i en kulturell kontext, och ofta utgörs av flera samverkande individer går mot en annan,

behöver kunskapen för detta öka. Det gäller även socialtjänstens medarbetare. Problematiken kring hedersvåld kan även spåras till att kostnaderna för skyddsplaceringar ökat. Vi ser positivt på att människor vågar anmäla, men utesluter inte att det rör sig om en faktisk ökning av antalet fall. Det är snarare troligt.

Så länge vi har parallella samhällen i Sverige, utan krav på egen försörjning eller integration, kommer troligtvis problemen att fortgå eller till och med öka. Därför behöver både stödinsatser som förebyggande insatser för att motverka hedersvåld att prioriteras. Om vi kan minska problemens omfattning kommer både utgifterna minska och mänskligt lidande att kunna undvikas.

10.4.22 Slutsats om hedersproblematiken

Med anledning av ovanstående anser Sverigedemokraterna att information, angående problematiken och kontaktmöjligheter till socialtjänstens handläggare på detta område, måste vara tydlig och göras än mer lättillgänglig. Vi måste så effektivt som möjligt nå ut till framförallt de berörda, men även till allmänheten i stort så att det finns en bred kunskap om detta. Utifrån det stora antalet migranter som flytta till Gävle kommun de senaste åren, och utifrån det faktum att hedersproblematiken fått fäste och ökar, föreslår Sverigedemokraterna även att information om vilka lagar och värderingar som ligger till grund för det svenska samhället, och som vi har att förhålla oss till, ska tydliggöras och tillgängliggöras än mer. Framförallt inom samtliga verksamheter som kan tänkas komma i kontakt med hedersproblematik.

10.4.23 Medborgarprov

För att minska utanförskapet och bättre integrera invandrare i samhället bör kommunen erbjuda ett medborgarprov till de som vill bli svenska medborgare (och även till de som redan hunnit bli medborgare). Provet kan stärka identiteten och känslan gentemot samhället, vilket kan motverka utanförskap. Det ökar också sannolikheten för gruppen att komma in på arbetsmarknaden.

10.4.24 Medarbetare

För att hålla ihop arbetet, och komma tillrätta med samhällets nya utmaningar - ska chefs- och medarbetarskapet tillhandahållas genom rena ledarskapsutbildningar av bra kvalitet. Gävle kommun brottas med hög personalomsättning. Bristen på socionomer över hela landet har resulterat i att kommuner, för att locka till sig kompetensen, ofta "budar" över varandra. Detta genererar i en ohållbar löneutveckling på lång sikt. Gävle kommun måste därför arbeta med annat än monetära löneökningar för att få personal att uppleva kommunen som en bra och attraktiv arbetsplats, och genom detta stanna kvar.

10.4.25 Ekonomi

Bemanning av socialsekreterare på högstadieskolorna, med ingripande roll, kan medföra ökade kostnader. Dock beräknas de långsiktiga kostnaderna sjunka för Socialnämnden under en fyraårsperiod. Det är billigare att arbeta förebyggande jämfört med de, i efterhand uppstådda, ekonomiska konsekvenserna för barn som hamnat fel i livet.

10.5 Sverigedemokraternas uppdrag till socialnämnden:

- Genomföra årliga uppföljningar kring vad det ökande antalet orosanmälningar gällande barn beror på
- Fler utredningar som påvisar missförhållanden ska leda till insatser
- Regelbunden uppföljning av hur många berörda som tar emot och slutför de frivilliga stödinsatser som erbjuds, ska återkommande redovisas för nämnden
- Utvärdera socialtjänstens stödinsatser till berörda familjer och individer, resultat ska återkommande redovisas för nämnden
- Förstärkta motivationssamtal för de familjer som uppvisat missförhållanden, men som ändå avböjer frivilliga stödinsatser, framförallt i de fall där nämnden avstått från att polisanmäla
- Socialtjänst Gävle ska uppmuntra till nya arbetssätt för att säkra barnperspektivet
- Screening av ett risk- eller missbruk av alkohol och/eller narkotika, ska ingå i socialtjänstens grundutredning.
- Verka för att barn lyckas fullfölja sin skolgång med godkända resultat genom ett utökat samarbete med Gävle kommuns skolor
- Ökat fokus på det förebyggande arbetet
- Socialtjänst Gävle ska vara en föregångare i landet vad gäller drogförebyggande verksamheter och därmed minska utslagning, fattigdom och kriminalitet i samhället
- Kommunen skall erbjuda kvalificerad rådgivning i svåra livssituationer
- Socialtjänsten arbetar utifrån ett likabehandlingsperspektiv
- Genomföra en omfattande utvärdering och uppföljning av socialtjänstens samtliga verksamhetsområden
- Öka satsningar på framgångsrika koncept för en god kvalitetssäkring
- Satsa på "hemmalösningar" vid externa placeringar för att minimera kostnaderna för externa placeringar, men inte på bekostnad av det förebyggande arbetet

- Minska konkurrensen om personal och öka tillgången till familjehem
- Initiera en utredning om orsakerna till det höga antalet orosanmälningar rörande barn
- Motverka, informera, ingripa och stödja utsatta vid upptäckt av hedersrelaterat förtryck och våld samt tvångsgifte
- Att för alla utrikesfödda klienter tydliggöra och öka tillgängligheten av information om vilka lagar och värderingar som ligger till grund för det svenska samhället. Verksamheter som kan tänkas komma i kontakt med hedersproblematik är prioriterat.
- Arbetet ska präglas av långsiktighet, det förebyggande perspektivet ska finnas med i både planering och i arbete med klienten
- Öka stödet till Grindens verksamhet
- Stärk det drogförebyggande arbetet i skolan

Omvårdnads- nämnden

11. Omvårdnadsnämnden

11.1 Vår politik i nämnden

Sverigedemokraterna ser alla som sliter för att få våra mest sköra ska få en fungerande vardag. Därför vill vi ha fler händer i vården, vilket frigör tid för omvårdnad och minskar stressen för de anställda. Vi vill också att personalen ska få kompetensutveckling för en mer personcentrerad vård, bland annat gällande olika mer komplexa sjukdomstillstånd och multisjuka. Dessutom behöver arbetet med att förebygga undernäring fortsätta i oförminskad styrka. Här spelar även kosten en viktig roll.

Vi måste vidare möjliggöra ett gott socialt liv för våra äldre. Den sociala samvaron är i sig ett sätt att må bättre. Med fördel ska befintliga lokaler och personal kunna nyttjas till detta ändamål. Vidare ska vi arbeta för att förebygga brott mot våra äldre, varför en sådan sak som ett utdrag från belastningsregistret vid nyanställning är en självklarhet.

Hemtjänsten ska präglas av kontinuitet, trygghet och god kommunikation. Alla anställda ska kunna kommunicera på svenska obehindrat. Språkkravstest ska därför vara obligatoriskt före anställning. Kompetensutvecklingen ska prioriteras, för att på så sätt stärka befintlig personal men också kunna attrahera fler medarbetare.

Sverigedemokraterna vill sammantaget ha en trygg och värdig omsorg för våra invånare. Något som vi kan vara stolta över.

11.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden

Som nämnt kommer kompetensutveckling och fler anställda att vara de stora satsningarna från Sverigedemokraterna. Vi vill även ge vissa medel för att anställa äldreкураторer och stärka arbetet mot undernäring bland äldre. Detta är satsningar som kommer att leda till en ökad kvalitet men också minska andra kostnadsposter, som kostnader för undernäring, sjukskrivningar och/eller vårdrelaterade skador. Med andra ord rör det sig om kloka investeringar.

Omvårdnadsnämnd satsningar (mkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Fler händer i vården	10,0	10,0	10,0	10,0
Avskaffa delade turer	5,0	5,0	5,0	5,0
Totala Satsningar Omvårdnadsnämnd	15,0	15,0	15,0	15,0

11.3 Omvårdnadsnämnden i korthet

Omvårdnadsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter som omfattar bland annat:

- Stöd och omsorg till äldre
- Förebyggande verksamhet
- Hemtjänst
- Vård och omsorgsboende

11.4 Omvårdnadsnämnden och vår politik

11.4.1 Inledning: En personanpassad hemtjänst

Enligt Sverigedemokraterna är det en angelägen uppgift för kommunen att höja kundernas egenvärde. Det möjliggörs genom att låta dem vara delaktiga i upplägget kring den egna hemtjänsten. Detta skulle kunna bidra till ett ökat förtroende, en ökad trygghet och förbättrade valmöjlighet. Det i sin tur skulle kunna göra Gävle kommun till en förebild för landets övriga kommuner.

Samtidigt kan kommunen då visa konkurrenskraft gentemot de privata aktörerna på marknaden. Kundernas behov av en god kommunikation med de anställda bör tillfredsställas, detta för att vi ska kunna nå en optimal patientsäkerhet med

tillhörande trygghet och kvalité.

11.4.2 Kvalitetsförbättring nödvändig

Våra politiska företrädare får ofta återberättat av personal inom hemtjänsten om orimligt tidspressade dagsscheman. Exempel kan vara att kunder får sin dusch uppskjuten på grund av att personalen måste bistå en kollega vid en incident hos annan kund. Utifrån ett värdighetsperspektiv känner sig många kunder nödgade att avsäga sig möjligheten till dusch för att de känner obehag av att bli tvättade av en anställd av det motsatta könet, eller för att den personal som kommer för att duscha dem är helt främmande för dem. Vi politiker har ett stort ansvar för att lösa denna situation. Sverigedemokraterna anser att det är av yttersta vikt att våra kunders integritet och värdighet upprätthålls. Vi anser inte att de styrande och ansvariga partierna har tagit sitt ansvar gentemot sina väljare i detta hänseende.

Sverigedemokraterna ser det som angeläget att inhämta åtgärdsförslag, i syfte att den generella upplevelsen av kommunens hemtjänst ska förbättras. Större valfrihet bör också erbjudas för att kunderna själva ska kunna välja (eller välja bort) vissa tjänster inom hemtjänsten - utifrån det egna upplevda behovet.

11.5 Personalen- våra vardagshjältar

11.5.1 Påfrestande läge för personalen

Efter flera år av besparingar och nedskärningar inom omvårdnad är organisationen nu på gränsen till vad den kan hantera. Personal lider av stress och en känsla av att inte räcka till samtidigt som man jobbar under pressade tidscheman. När verksamheten tvingas förlita sig på vikarier är läget än mer sårbart. Vikarier är många gånger nya och är då inte lika förtrogna med verksamhetens rutiner och har heller inte kundkännedom. De kan därför av naturliga skäl inte arbeta i samma tempo som den ordinarie personalen. Det största behovet inom omvårdnad idag är mer utbildad vårdpersonal i våra verksamheter.

När en incident av tidskrävande karaktär inträffar måste något annat bortprioriteras eller skjutas på framtiden. Detta gör att personalen känner sig otillräcklig, många är de som önskar göra mer, de ser och hör kundernas behov, men den hårt pressade situationen tvingar dem till svåra prioriteringar då fler kunder väntar och en uppsjö av många andra måsten som måste hinnas med innan arbetspasset är slut för dagen. Långt ifrån all personal hinner ta ut sina raster och vissa arbetsdagar hinner vissa ur personalen inte ens gå på toaletten på grund av den stressfyllda arbetssituationen.

Sverigedemokraterna anser att det är yttersta vikt att arbetsmiljön förbättras avsevärt. Inte bara utifrån ett personal- eller kundperspektiv utan framförallt för att kvalitetssäkra hela organisationen. Vi ser att med en större personalstyrka så kan vi minska stressen för vår personal och samtidigt möjliggöra en utökad tid till respektive kund.

11.5.2 Timbanken behöver göras mer rättvis

Idag är timbanken uppbyggd olika beroende på om du är sjuksköterska eller undersköterska. Det innebär bland annat att, som undersköterska, får du avdrag på lönen om tiden inte uppnås och det ges heller inte någon OB vid utbeordning. Detta anser vi vara orättvist och skapa mer stress och press. Vi kommer inte att kunna fylla på med personal i den takt som krävs om vi inte förbättrar villkoren kring timbanken. Vi behöver mer rättvisa avtal mellan olika yrken.

11.5.3 Delade turer – inte ett krav men en möjlighet

Vi ser det som positivt att tvingande delade turer tas bort. Med ett sådant förslag till förbättrad arbetsmiljön ökar trivseln samt omsorgen för respektive kund. Personal ska vara delaktig i schemat för att undvika sjukskrivningar som kommit med det skallade hälsoschemat. I praktiken innebär detta därför kostnadsminskningar. Dock så vill vi att det fortfarande ska vara möjligt att ha delade turer, om den anställde själv så önskar. De individer som klarar och vill detta ska inte dras med av ett generellt förbud.

11.5.4 Medarbetare

Det kan inte påstås att den generella arbetsmiljön inom den offentliga sektorn har utvecklats åt rätt håll under senare tid. Arbetsbelastningen har ökat och tar sig uttryck i tunga lyft, ständig tidsbrist, stress och en konstant känsla av att inte kunna ge kunden den uppmärksamhet som de behöver och förtjänar.

Sverigedemokraternas grundrecept för att förbättra denna situation är att tillföra fler händer inom omsorgen. Med fler anställda förbättras inte bara kvaliteten och servicen för vårdtagarna utan kommer även bidra till att reducera den stressfyllda arbetsplatsen. Detta kan i sin tur leda till färre tillbud, medicinavvikelser, arbetsrelaterade skador och sjukskrivningar.

Vi vill att Omvårdnad Gävle ska vara en ansvarsfull arbetsgivare som värnar om de anställdas arbetsmiljö och kreativitet. Detta genom en ökad lyhördhet där ansvar tas för att minska de anställdas utsatthet i form av hot, våld och stress inom hemtjänsten. För att vidareutveckla en god arbetsmiljö bör teknikbaserade hjälpmedel uppmuntras, något vi ser som gynnsamt både i fråga om tidsbesparing och trygghet för de äldre. Stor vikt bör enligt Sverigedemokraterna läggas vid personalvård vad gäller friskvårdsaktiviteter, stödsamtal och kompetensutbildning.

Decentralisering av arbetsuppgifter inom verksamheten samt uppmuntran till personalens egna förslag till schemaläggning inom verksamheten underlättar för många anställda så att de kan få livspusslet att gå ihop. Omvårdnad Gävle kan i och med dylika förändringar i organisationsstrukturen bygga bort mycket av de sjukskrivningar som är kopplade till stress och ohälsa som blivit en effekt av att som anställd inte lyckats förena livspusslet med arbete.

För att höja intresset och statusen i yrket vill vi öka incitamenten för att locka fler att söka sig till verksamheten och för att fler ska vilja stanna kvar i verksamheten. Sverigedemokraterna ser att Omvårdnad Gävle måste arbeta för en förbättring av anställningsformerna genom att minska behovs- och timanställningar till förmån för fler fasta anställningar.

11.5.5 Arbetstidsförkortning med bibehållen lön

Sverigedemokraterna är intresserade av att diskutera frågan om arbetstidsförkortning med bibehållen lön vidare. Det finns forskning som pekar på att detta kan ha en positiv inverkan på personalens hälsa, och att det i praktiken kan bekosta sig själv genom minskade ohälsotal. Vi ser gärna att detta kan prövas i liten skala, för att sedan utvärderas innan det blir en allmän rekommendation till verksamheten.

11.5.6 Genomförandeplaner

Att aktuella, och kontinuerligt uppdaterade, genomförandeplaner finns är av största vikt. Detta för att kunden ska kunna få den absolut bästa omsorgen utifrån sitt individuella behov. På grund av den många gånger stressiga arbetsmiljö som råder, på flertalet av omvårdnads verksamheter idag, så måste kundens basala behov gå före sådana administrativa uppgifter. Därför skulle en personalökning även i detta avseende vara en stor kvalitetshöjande åtgärd för kund.

11.5.7 Kuratorer för de äldre

Många äldre mår av olika anledningar dåligt vid tillfällena och kan behöva extra stöd. Pandemin har gjort gruppen äldre särskilt utsatta. Social isolation, förlust av anhöriga och oro är områden där vissa upplever svårigheter. Det finns idag en så kallad samtalskontakt, men den är inte fullt specialiserad mot de äldre primärt. Gävle kommun bör därför, bättre än idag, kunna fånga upp äldre som mår psykiskt dåligt. Många äldre är även ensamma och oroliga vilket kan leda till depression. Genom stöttande och vägledande samtal kan en äldreкуратор motverka den psykiska ohälsan bland dem som bor på äldreboenden eller har hemtjänst/hemsjukvård. På så vis kommer det att leda till att fler äldre i vår kommun upplever en hög livskvalitet. Sverigedemokraterna vill anställa äldreкураторer, för 2022 och 2023. Därefter skall en utvärdering göras av satsningen för att se om den skall permanentas.

11.5.8 Sjukskrivningstalen i omsorgen måste ner på sikt

Mellan 2012-2014 ökade antalet pågående sjukfall med psykiatriska diagnoser med 48 procent. Samtidigt utgörs nästan hälften av alla sjukskrivningar idag av någon form av psykiska besvär. Forskningsrådet Forte fick, år 2013, i uppdrag av regeringen att undersöka vad arbetet har för betydelse för den psykiska hälsan. De kunde då peka på ett starkt samband mellan arbete, psykisk ohälsa och sjukskrivning. De riskfaktorer som nämndes var bland annat psykiskt ansträngande eller spänt arbete, upplevd obalans mellan arbete och belöning, upplevd orättvisa på arbetsplatsen, konflikter på jobbet och otydlighet inom roller.

Enligt försäkringskassans rapport från 22/4 2020 så ökade sjukfrånvaron kopplade till psykiatriska diagnoser kraftigt mellan år 2010 och år 2016. Sedan dess har dessa diagnoser stått för nästan en tredjedel av alla nya sjukdomsfall. Framförallt är det kvinnor med ångest- och stressyndrom som drivit ökningen. Den sociala och organisatoriska arbetsmiljön har stor betydelse för psykiska ohälsa och stressrelaterade sjukskrivningar. Arbetsgivare har således en viktig roll i det förebyggande arbetet.

Det behövs därför en ordentlig genomlysning av orsakerna, vid sidan om Coronavirusets påverkan, till de höga sjukskrivningstalen inom omsorgen i Gävle. Detta för att vi på ett tydligt sätt ska kunna se vilka insatser kommunen kan göra för att påverka situationen åt en positiv riktning. Vi ser givetvis svårigheterna vi står inför i och med pandemin men ambitionen om att förbättra arbetsmiljön för våra medarbetare måste, trots detta, fortgå.

11.5.9 Minskad ohälsa bland personalen genom satsningar

Genom att anställa fler händer i vården vill vi minska stressen för våra medarbetare, som är hårt arbetande och ofta överbelastade. Det går inte att bortse från att stressrelaterade sjukdomar har blivit så pass utbredda som de är. Läget har också givetvis förvärrats av hög arbetsbelastning på grund av Covid-19. Ofta kan stress också kopplas till psykiska åkommor som leder till sjukskrivningar.

För att motverka detta måste arbetsmiljön förbättras avsevärt, detta gör vi framförallt genom att minska trycket på varje medarbetare. Vidare måste kommunen säkerställa att det finns goda möjligheter och informationskanaler till ett nyttjande av friskvård. Sverigedemokraterna ser att fler händer i vården, tillsammans med att se över och förbättra organisationen samt att friskvården i verksamheten ses över, är en investering för en friskare och nöjdare personal. Detta är en investering vi inte har råd att vara utan.

Sverigedemokraterna verkar för att trygga vården för alla våra medborgare i Gävle kommun. För oss är det därför en självklarhet att våra kommunalt anställda medarbetare inom vård- och omsorgsyrsken, ska erbjudas frivillig och kostnadsfri säsongsinfluensavaccinering likt Region Gävleborg erbjuder sina anställda.

11.5.10 Vikariehantering och vikten av god kommunikation

Vikarieanskaffningen är idag en stor utmaning inom Gävle kommun. I vissa fall uppstår kulturkrockar och språksvårigheter. Som ordinarie personal, likväl som för vikarier, inom verksamheten är det grundläggande att behärska det svenska språket. Detta för att obehindrat kunna kommunicera med kunden eller närstående. Språkkunskaperna ska inte enbart innefatta "vårdsvenska" utan personalen ska kunna föra vardagliga konversationer med kunderna något som bidrar till en stimulerad trivsel och en positiv och trygg miljö. Det är även en fråga om säkerhet och respekt.

För att få till en förändring menar Sverigedemokraterna att attraktionskraften för att jobba inom Gävle kommuns omsorg måste öka. Därigenom kan vi förbättra arbetsmiljön och möjliggöra för verksamheterna att ha fasta vikarier - som verkar på en och samma enhet eller avdelning. Detta ger en trygghet och en kontinuitet både för kunder och för personal. En annan slags problematik inom omvårdnad har på senare år uppdagats. Den utgörs av att viss personal anser sig hindrade, på grund av kulturella eller religiösa skäl, att vårda en person av det motsatta könet. Sverigedemokraterna anser att det ska vara en självklarhet att en anställd inom omvårdnad ska kunna duscha, klä på, klä av och sköta den allmänna hygien å alla kunder oavsett kön. Den typen av sysslor är grundläggande inom

omsorgsyrket. För att motverka denna problematik måste Gävle kommun informera arbetssökande om detta före eventuell anställning eller vikarierekrytering.

11.5.11 Fria arbetskor

Det är allmänt känt att det är viktigt att ha bra skor när man jobbar inom omvårdnadssektorn. Lämpliga skor förhindrar belastningsskador och kan generera en mer välmående personal samtidigt som vi på sikt kan få ned sjukskrivningarna. Sverigedemokraterna anser att en satsning inom detta område behövs då vi ser att det högst troligt blir kostnadseffektivt och i förlängningen skulle en sådan satsning innebära en besparing.

Sverigedemokraterna vill att sektor välfärd får i uppdrag att se över möjligheten att erbjuda fria arbetskor.

11.6 Kunden i fokus

11.6.1 Trygghetsboenden - ett viktigt komplement

Sverigedemokraterna vill att Omvårdnadsnämnden ska arbeta för ett brett utbud av omvårdnad, med hänsyn till kundens individuella önsningar och behov. Det tillhör nämndens uppgift att ständigt vara lyhörd för kunden och dess anhöriga. Både gällande inflytande, behov och delaktighet som för ökad trivsel och trygghet. Då varje kund är unik vad gäller personlighet, livserfarenhet och intressen ska individen i möjligaste mån erbjudas en boendemiljö som speglar detta. Mot bakgrund av detta anser vi att Gävle kommun bör uppmuntra initiativ till etablering av trygghets- och seniorboenden. Dessa boenden bör rikta sig till de äldre som lider av otrygghet och social isolering, men som ändå inte anses tillräckligt fysiskt sjuka för att erhålla en plats på ett särskilt boende. En god tillgång till trygghetsboenden kan utgöra ett "mellanting" mellan det egna boendet och särskilda boenden. Det innebär samtidigt ett lägre tryck på nya handläggningsärenden och kan förskjuta tiden, från när en person klarar sig själv, tills denne är i behov av andra omsorgsformer.

11.6.2 Kategoriboende med djur

Det finns mycket forskning som visar på att djur kan medföra goda hälsoeffekter för de äldres livskvalitet. Djurens närhet har visat sig positivt påverka psykiska, fysiska och sociala funktioner positivt. Undersökningar visar också på att äldre personer som har djur i sin närhet äter mindre läkemedel.

Djur inom omvårdnad hör inte till vanligheten i Gävle kommun och när djur väl figurerar inom omvårdnad är det ofta på initiativ och engagemang från eldsjälar. Det är betydligt vanligare i andra länder att man tar fasta på djurens positiva inverkan på människan. Utomlands förekommer att olika frivilligorganisationer kommer med terapidjur till de äldre och funktionsnedsatta.

Sverigedemokraterna i Gävle kommun önskar utreda möjligheterna att på längre sikt införa kategoriboende, där kunder som har husdjur kan fortsätta ha dem och personal som vill och kan ta med lämpliga djur kan få göra det. Vi ser detta som en viktig del i omvårdnaden av våra kunder, där nedstämdhet och ofta ensamhet är en stor del av deras vardag. Därtill vill vi utreda möjligheten att börja använda terapidjur även inom övriga verksamheter inom omvårdnad, även detta på längre sikt.

För oss är det viktigt att personer som får ett omvårdnadsbehov kan ha kvar sina husdjur och därmed ska slippa avliva friska djur i onödan. För att visa att Gävle kommun bryr sig om kunderna, och värnar om djuren, vill vi att våra egna digitala kanaler kan användas som ett sätt för omplacering av dessa djur. Detta skulle sannolikt också leda till att personerna med omvårdnadsbehov inte behöver lida psykiskt i onödan.

11.6.3 Näringsrik och god mat

Måltiderna inom äldreomsorgen har stor betydelse för de äldres livskvalité, dels genom näring och energi men dessa stunder kan även vara ett positivt avbrott i

vardagen och kan bidra till glädje, gemenskap och meningsfullhet. Maten är också en av de centrala beståndsdelarna i motverkandet av undernäring.

Sverigedemokraterna anser att alla ska ha rätt till god, näringsrik och vällagad mat. Den ska smaka bra, se aptitlig ut och om så önskas ska den serveras med grönsaker, valfri dryck och någon form av efterrätt. I den mån tillgång till kök finns, anser vi att maten bör tillagas på plats. Studier har visat att dofter från matlagning signalerar till hjärnan att det snart är dags att äta, vilket i sin tur ökar aptiten och även skänker en känsla av hemtrevnad. På de enheter, där kök idag saknas, önskar vi tillsätta en utredning för att se över hur stora kostnaderna skulle bli för att bygga till eller bygga om befintliga kök, så att matlagningen kan utföras på plats.

Inom hemtjänsten är det i dagsläget svårt att komma ifrån systemet med matlådor. Vi anser att dagens mathantering inte håller önskvärd kvalitet. Matlådor ska levereras direkt från leverantör minst 3 ggr i veckan. Detta för att maten ej ska behöva förvaras i kylskåp/kyllrum för länge, utan istället alltid vara nylagad och fräsch. Färska grönsaker bör vara en naturlig del av den dagliga kosten.

11.6.4 Minskning av undernäring och mätning av nattfasta

Kommunens ambitioner vad gäller måltidens näring, miljö, hållbarhet och personal med relevant utbildning, ska vara hög. Idag mäts äldres nattfasta i kommunens särskilda boenden. Detta för att kontrollera om den ligger i nivå med Socialstyrelsens rekommendationer om max 11 timmars fasta. Dessa mätningar görs dock inte inom hemtjänsten, vilket är vanskligt, eftersom denna verksamhet omfattas av samma rekommendationer om max antal fastande timmar. Om mätinstrument saknas kan heller aldrig problem uppdagas. Det är oerhört allvarligt eftersom undernäring hos de äldre samtidigt tenderar att öka i hela landet. Vi vill därför att Gävle kommun initierar sitt arbete med att möjliggöra mätningar av nattfasta inom hemtjänsten.

Med den nya regeringen har det också kommit nya föreskrifter via

socialstyrelsen. Där ställs krav om att näringsintaget hos människor med hemtjänst, till viss del, ska kontrolleras. Exempelvis genom att personal, vid ny matleverans, undersöker om brukaren ätit upp tidigare given måltid. Detta är positivt och ett steg i rätt riktning - men inte tillräckligt. Omvårdnadsnämnden får ett ramtillskott för att kunna genomföra satsningen.

11.6.5 Dietisthjälp och provtagningar

På många äldre syns det inte utanpå att de lider av näringsbrist. Enligt Socialstyrelsens siffror från 2017 lider omkring 40 000 äldre idag, som vårdas inom kommunernas äldreomsorg, av undernäring. Det innebär att i genomsnitt 15,6 procent av de 253 000 äldre över 65 år som har hemtjänst, korttidsboende eller särskilt boende, är undernärda. Gävle jobbar aktivt med frågan idag men vi anser att kommunen, för att ytterligare stärka sitt förebyggande arbete, bör utreda möjligheten att erbjuda alla äldre inom omsorgen kontinuerlig dietisthjälp med tillhörande provtagningar. Genom detta skulle vi bättre kunna anpassa kosten till dem och därmed minimera undernäringen i gruppen.

11.6.6 Kompetensutveckling om funktionsvariationer

Sverigedemokraterna ser ökad kunskap som A och O om vi ska kunna ha en god kvalitet inom omsorgen. När det kommer till funktionsvariationer är många ovana och osäkra kring hur detta kan komma att påverka vården och mötet med invånaren. Därför vill vi implementera en ny strategi som har ökat fokus på kompetensutveckling hos personalen kring olika funktionsvariationer. Vi tror och hoppas att det gör personalen mer trygg i sitt arbete, kunden mer nöjd med omsorgen och att det förebygger missförstånd och/eller missöden.

11.6.7 Fysisk miljö

Som de allra flesta vet påverkas människors välmående positivt av en vacker, välanpassad och rogivande fysisk miljö. Detta blir mer märkbart när vi blir äldre

eller drabbas av sjukdom. Då man blir äldre eller av annan orsak får en nedsättning av syn och tankeförmågan kan miljön bli ett hjälpmedel för att göra omgivningen mer tydlig. Belysning, färgsättning och planteringar blir därför viktigt för att kunderna lättare ska kunna lokalisera sig, känna hemtrivsel och uppleva en ökad trygghet.

Sverigedemokraternas uppfattning är att den yttre fysiska miljön är lika viktig som den inre - inte minst då den faktiskt har en direkt påverkan på individens mående. Vi vill därför verka, långsiktigt, för att alla inom omvårdnad ska ges möjlighet till utevistelse i en trädgård som är anpassad efter de boendes respektives behov. I detta ingår rullstolsanpassade gångar och blomlådor i upphöjt läge.

11.6.8 Stimulera det sociala livet

Att få möjlighet att leva ett aktivt socialt liv är hälsofrämjande och förbättrar kundernas välbefinnande. Under Covid-19 har mycket av den sociala interaktionen försvunnit, men börjar komma tillbaka alltmer i takt med vaccinationer. Social samvaro och sociala aktiviteter är två områden som de äldre ofta är missnöjda med av olika anledningar. Detta är inte något specifikt för Gävle kommun utan är något generellt för Sveriges kommuner.

Sverigedemokraternas uppfattning är därför att de sociala behoven måste uppmärksammas i allt större utsträckning än idag. Social samvaro människor emellan höjer livskvaliteten och är samtidigt ett viktigt sätt att upprätthålla och förbättra funktionsförmågan på. Samtidigt motverkas nedstämdhet och isolering, vilket i sin tur kan minska sömnproblem och därmed behovet av läkemedel. Neddragningar inom den sociala verksamheten, vid sidan om motiverade utifrån smittspridningssynpunkt, innebär i praktiken en isoleringspolitik vilket vi Sverigedemokrater aldrig kommer ställa upp på. Vi vill också ha som målsättning att öka utomhusvistelsen för kunderna inom verksamheten.

Vi ser med stor oro på olika förslag som uppkommer om skräddarsydda språkutbildningar för nyanlända invandrare med inriktning på vård och omsorg där dessa framför allt får lära sig "sjukvårdssvenska". Begrepp som gäller den

basala verksamheten i omsorgen är dock bara en del av den konversation man har med sina kunder. De språkliga kraven som ställs på personal inom omsorgen bör inte vara lägre än att man kan tala det vardagliga svenska språket väl. Kunder inom den kommunala omsorgen är ingen instans för integration utan är medmänniskor som enligt oss bör ha möjlighet att prata med sin vårdpersonal om vädret, barnbarn, aktuella samhällshändelser och andra vardagliga ting. Det finns således inget som motiverar "genvägar" i detta läge. Det är viktigt att lära sig svenska språket fullt ut, detta inkluderar en vardaglig kontext.

Sverigedemokraterna vill därför att det inom Gävle kommun ställs högre språkkrav på kommunpersonal inom omsorgen så att dessa inte endast förväntas kunna ge hjälp med basala och grundläggande behov - utan ska också betraktas som en social insats från samhället.

11.6.9 Förebygga brott mot äldre

Ett förebyggande arbete kring äldres utsatthet för brott bör inledas. Ett sätt är att från omsorgens sida delge kunderna information om deras rätt till olika former av stöd och hjälp. Ett annat sätt är att öka kunskapen om brott mot våra kunder genom riktade personalutbildningar. De som inte har kontakt med äldreomsorgen eller annan verksamhet kan behöva få tillgång till informationen från annat håll. Detta skulle då kunna ske i samband med besök i PRO-grupperna eller hos liknande organisationer. Idag riktar sig omvårdnadssektorn endast till kunder med beviljad insats. För att i en högre grad lyckas öka tryggheten, och förebygga våld och hot mot våra äldre, vill Sverigedemokraterna att kommunen ska ta fram en strategi för att upptäcka och hantera dessa problem. Därutöver vill vi att ett utdrag ur belastningsregistret ska vara obligatoriskt för samtlig personal som arbetar med kunder inom nämndens verksamhet.

11.7 Planering för framtiden

11.7.1 Människovärdet och beredskap för kommande platsbehov

Åldersdemografin kommer i framtiden innebära ett behov av fler platser inom vården. Gävle kommun är inte förskonade från denna utveckling. Detta kommer innebära ökade kostnader, varför kommunen redan nu bör ta fram en handlingsplan för hur vi ska kunna möta behoven utan att samtidigt behöva sänka kvaliteten.

11.7.2 En omsorg i kris

Sverigedemokraterna anser, till skillnad från övriga partier i fullmäktige, att det inte alls är självklart att det är ambitionerna för omsorgen som ska behöva sänkas i sämre ekonomiska tider. Vi vill i så stor utsträckning som möjligt skona välfärdens kärnverksamheter från besparingar. Detta eftersom vi ser dessa som det mest basala området där skattebetalarna alltid bör kunna förvänta sig likvärdighet och god kvalitet. Vi Sverigedemokrater kommer inte att gå med på förslaget om en höjning av maxtaxan, om det skulle bli aktuellt i Gävle kommun.

11.7.3 Ekonomi

Vi vill att verksamhetens ekonomiska planering ska utgå från ett långsiktigt tänkande. Inte minst mot bakgrund av att fler och fler kommuninvånare blir äldre. Därför behöver alternativa boenden upprättas, i enlighet med invånarnas önskemål. Sammantaget innebär denna utmaning att nämnden måste ha god framförhållning och att verksamhetens kvalitet, långsiktighet och dess ekonomi är i balans.

Utmaningen ligger även i att upprätthålla intresset för människor att vilja jobba inom Omvårdnad Gävle. Detta ställer krav på seriösa anställningsformer, en riktad kompetenshöjning och en löneutveckling som svarar upp till yrkenas utbildningsnivå och ansvar. Samtidigt krävs ett aktivt arbete för att minska

sjukfrånvaron. Bland annat ser vi omvärldsspaning som ett självklart tillvägagångssätt för att få en ekonomi i balans.

11.8 Sverigedemokraternas uppdrag till omvårdnadsnämnden:

- Mäta nattfastan även inom hemtjänsten
- Mer fokus på förebyggande arbete tillsammans med de äldre
- Se över hur man kan arbeta mer personcentrerat, för att de äldre ska nå sin optimalt möjliga hälsa och öka sin livskvalitet (inte bara överlevnad)
- Uppmuntra initiativ kring byggande av trygghetsboenden/seniorboenden
- Planera för att på längre sikt skapa nya trädgårdar intill boenden
- Verka för en lugn boendemiljö med möjlighet till promenader med hjälp av trygg och välkänd personal
- Verka för ökad status för arbete inom omvårdnadssektorn
- Genomföra ett matlyft för de alla beviljade med insatser inom omvårdnad
- Värna den sociala stimulansen hos våra kunder
- Verka för att andelen läkemedelsavvikelser minskar kraftigt
- Anpassa den fysiska miljön vid särskilda boenden för ökad trivsel
- Stimulera mer utomhusvistelser för de äldre
- Utredda hur ökad dietisthjälp och provtagningar kan minska undernäringen hos äldre
- Löpande utvärderingar kring verksamheten ska redovisas på Gävle kommuns hemsida
- Utredda möjligheten att starta kategoriboenden med husdjursprofil samt införande av terapidjur i större utsträckning än det görs idag
- Möjliggöra, men inte tvinga på, delade turer

- Verka för ett större utbud av boendemiljö med inriktning på sinnesupplevelser och trädgårdar vid äldreboenden
- Alla kunder ska garanteras god kommunikation och all personal ska tala god svenska
- Utdrag från belastningsregister vid nyanställning skall vara ett obligatoriskt krav
- Ta fram handlingsplan för hur vi ska möta framtidens behov av omvårdnad
- Vid nyanställning skall krav på adekvat utbildning eller minst 3 års arbetserfarenhet inom aktuellt område ställas
- Verka för större kontinuitet bland personal inom hemtjänsten för att främja kundernas integritet, trygghet och säkerhet
- I större utsträckning tillgodose behovet på mer personal för att få ned stressnivån på våra boenden och inom hemtjänsten
- Erbjuder gratis influensavaccinering på frivillig basis till kommunalt anställda inom omvårdnadsyrkena
- Verka för vällagad och näringsrik mat tillagad på plats, med fördel tillagad av närproducerade råvaror
- En god munhälsa ska ses som en självklar rättighet för våra äldre medborgare
- Nuvarande maxtaxa i hemtjänsten kvarstår
- Öka kunskapsnivån hos personal- och gymnasieelever i omvårdnadsprogrammet kring geriatrik och socialt bemötande (Detta i samverkan med region och privata aktörer)
- Införa krav på utbildning vid delegering av medicinering
- Införa riktad information till berörda om brottslighet mot äldre personer
- Fokusera på decentralisering av schemalaggningen för personalen
- Utredda slopande av karensdagen för personal med daglig kundkontakt

- Genomföra en analys med tillhörande åtgärdsplan för att utreda varför Gävle kommun ligger lägre än riksnittet när det gäller äldres bedömningar om särskilda boenden i sin helhet
- Utreda möjlighet till fria arbetsskor
- Inhämta åtgärdsförslag från kunder inom kommunens hemtjänst kring hur omsorgen ska kunna förbättras
- Anställa två äldrekuratorer under perioden 2023 - 2024 och sedan återkomma till nämnden med en utvärdering av anställningarnas påverkan i verksamheten
- Öppna upp ett korttidsboende igen, för kundernas och de anhörigas skull

Samhällsbyggnads- nämnden

12. Samhällsbyggnadsnämnden

12.1 Vår politik i nämnden

Vi vill ha en attraktiv stad för alla olika typer av människor i olika livssituationer. Det ska byggas attraktiva bostäder som smälter in i stadsmiljöerna. Vi ska ha en fungerande stadsplanering som är anpassad för allt från transporter, översvämningar och social hållbarhet- till företagande, rekreation och miljö. Det är ett brett fält som kräver många olika perspektiv och intressen för att staden ska fungera och upplevas attraktiv för både människor och företag. Det behövs boende och service för alla åldersgrupper, plånböcker och familjekonstellationer.

En av de viktigaste frågorna är hur segregationen ska kunna brytas. Vi ska bygga blandade boendeformer som kan möjliggöra bostadskarriär och nyinflyttning till alla kommunens delar. För de områden som är segregerade och upplevs otrygga ska även fokus vara att bevara öppna gröna ytor och undvika för stor förtätning om den skapar nya mörka gränder.

Sverigedemokraterna vill vidare effektivisera bygglovsprocesserna. På detta sätt ska det bli ännu smidigare än idag när, till exempel, någon vill bygga ut eller bygga nytt. Vi vill också att parkeringssituationen i centrum förbättras. Det gäller att vi får en stad som kan möta människors behov och stadens tillväxt, utan att förlora sin identitet. Vi ska inte göra det svårare för människor utan lättare. Alla fordon ska jämföras i stadsplaneringen och deras behov tillgodoses.

Vi vill ha en levande stadskärna och uppmuntrar vacker arkitektur som knyter an till stadens historia och kulturarv. Vidare behöver motverkande av otrygghet och kriminalitet vara en del av planeringen, med tanke på hur situationen ser ut.

Avslutningsvis ska vi värna och stärka det lokala jordbruket och öka andelen närproducerat. Det är en hållbar lösning som även är bra för miljön.

12.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden

Sverigedemokraterna vill effektivisera bygglovsprocessen vilket kommer ge en något lägre kostnad än idag, men bättre service gentemot medborgarna. I övrigt vill Sverigedemokraterna satsa på fler laddstolpar i centrum- i takt med att laddhybrider eller rena elbilar blir allt vanligare.

Samhällsbyggnadsnämnd Satsning (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Upprustning av vägar	5,0	5,0	5,0	5,0
Total satsning Samhällsbyggnadsnämnd	5,0	5,0	5,0	5,0

12.3 Samhällsbyggnadsnämnden i korthet

Samhällsbyggnadsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter inom samhällsbyggnad. Sådana verksamheter kan till exempel vara;

- Lantmäteri- och bygglov
- Översikts- och detaljplanering
- Tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet
- Allmänna platser, såsom parker och torg
- Vägar och trafiksäkerhet
- Fastigheter och bostadsförsörjning

12.4 Samhällsbyggnadsnämnden och vår politik

12.4.1 Bostadsbyggande och minskad byråkrati

Utbyggnad och utveckling av bostäder ska fortsätta i den takt som behövs för en hållbart växande och välmående stad. Tillväxten ska dock ske med förnuft. En ökning av antalet bostäder ska också speglas i motsvarande utbyggnader av barnomsorg, skolverksamhet, sjukvård och omsorg. Trygghet och

familjeperspektiv ska genomsyra byggandet och boendemiljön, där olika träffpunkter kan öppna upp för gemenskap, integration och kontakt mellan generationer.

För Sverigedemokraterna är det viktigt att Gävle är en levande stad där öppna, trygga och gröna ytor skapas. Det allmänna rummet ska vara stort och berikande ur flera perspektiv – inte minst bör det stimulera till harmoni, glädje och stolthet. Vi ser vikten av att det byggs blandade boendeformer i kommunen där vi också kan skapa möjligheter för personer med varierande betalningsförmåga och preferenser att bo. Privatpersoner bör enligt oss ha större frihet att anpassa sina bostäder efter moderna behov, vilket innebär att viss byråkrati måste förändras. Vi vill därför påbörja dessa diskussioner, och uppdra åt tjänstemännen, att se över de stadsplaneringar som finns och anpassa dessa för att utöka flexibiliteten.

Närheten till Mälardalen är ett centralt område eftersom Gävle som kommun har goda möjligheter att vara ett viktigt nav norrut. Sverigedemokraterna ser därför att transportnod Gävle inarbetas och förverkligas. Vi ställer oss därmed positiva till Gävle västra station, elektrifiering och komplettering av spårutbyggnad mot Gävle hamn, utbyggnad av Gävle central och att vi ska undersöka möjligheterna till omledningsspår österut (och där samordna med möjlig spårbunden lokal kollektivtrafik). Vi avser också att verka för att Gävle kommun, i så stor utsträckning som är lämpligt, ingår i Movingo och Mälardalen som aktiv part.

12.4.2 Bostadsförsörjningen

Gävle lider idag av en enorm bostadsbrist vilken till stor del beror på den ansvarslösa invandringspolitiken som förts och till stor del fortfarande förs. Man har i praktiken haft öppna gränser utan att kunna garantera bostäder till den stora mängd migranter som sökt sig till Sverige- och Gävle. Tiotusentals personer står idag i bostadskö till det allmännyttiga bostadsbolaget Gavlegårdarna. Vi kan konstatera att även med en Sverigedemokratisk politik, där invandringen kraftigt begränsas, så kommer bostadsbristen bestå under överskådlig tid. Till detta

problem kan vi också lägga segregeringen och den sociala uppdelning av "vi och dem" som skapats.

Sverigedemokraterna anser att det är viktigt att bostadsbyggandet fortsätter så länge det finns ett behov av nya bostäder. Vi är dock medvetna om att många av de som idag är i behov av bostad, inte minst nyanlända, inte har de ekonomiska möjligheterna att hyra en nybyggd lägenhet. Därför måste man noggrant se över vilken typ av byggnation som krävs för att få till så kallade flyttkedjor, där personer som har råd med dyrare boende flyttar från bostäder med lägre hyra till de nybyggda bostäderna. Det är en process som tar tid men som måste starta omgående och ske i kombination med arbete mot att få fler i arbete.

12.4.3 God fiberanslutning är essentiell för Gävles utveckling

Fiberanslutning sker genom grävda eller borrhade ledningar i vägar och gator. Även ibland i befintliga eller nya kanalisationer i luftledningar. Bredband via fiberanslutning är den i särklass snabbaste internetanslutningen idag. Den är också den lösning som är mest långsiktigt hållbar, framtidssäker och mest driftsäker jämfört med de andra lösningar som finns tillgängliga.

Att utveckla och snabba på anslutningen av hushåll och företag till fiberoptiskt bredband är samhällsekonomiskt lönsamt. Möjligheten att jobba hemifrån, eller driva företag på ett bättre och enklare sätt, ökar tillsammans med graden av fiberanslutningar. Om transporter kan ersättas av fler möten via video-telefoni, leder även detta till en samhällsekonomisk vinst.

Vår uppfattning är att fiberanslutningar stimulerar antalet nystartade företag och ger nya arbetstillfällen. Bland annat genom utveckling av nya affärsmodeller, fler och nya e-tjänster, ökat e-lärande och ökad kompetensutveckling. Även kommunala välfärdsverksamheter, såsom hemtjänsten, gynnas av bättre uppkoppling via fiber.

Pengar kan sparas i att ett ökat fibernät ger fler möjligheter till distansövervakning på nätter och dagtid, för de brukare som föredrar detta. I förlängningen kan det leda till färre transporter och snabbare insatstider för de

som verkligen vill ha fysisk tillsyn nattetid. Fiberfrågans vikt bör inte underskattas, då den mycket väl kan påverka till vilken grad privatpersoner väljer att flytta till kommunen.

Sverigedemokraterna ser en god fibertäckning som essentiell för utvecklingen på landsbygden. Det innebär att företag och privatpersoner kan leva och verka oavsett geografisk belägenhet. För att stimulera en levande landsbygd behövs idag fiberanslutning i mycket högre grad än tidigare. Fiberoptik bör så snabbt som möjligt byggas ut, givetvis med hänsyn till kostnad och kvalitet både för slutkunden och för Gävle Energi.

12.4.4 Tillgänglig stadskärna - se över parkeringsfrågan

Ett vanligt problem, för den traditionella handelns överlevnad runt om i landet, är alla större så kallade "köplador" som etablerats. Konkurrenssituationen leder i värsta fall till att mindre butiker stänger ner eller går i konkurs. Mot bakgrund av detta är det enligt oss behövligt att stadskärnan anpassas för att möjliggöra och stimulera ett levande affärsliv. Samtidigt för att kunna stabilisera den ibland snedvrida konkurrensen som finns gentemot de stora köpcentrumen. Kopplat till detta är bil- och parkeringsfrågan oerhört viktig. Det är ett problem som måste lösas för att vi ska kunna skapa goda förutsättningar för en ökad handel i centrum. Den parkeringsfientliga politik som den sittande majoriteten driver leder till sämre förutsättningar för kommunens företag och attraktivitet som bostadsort.

Sverigedemokraterna vill med anledning av detta se över sänkta parkeringsavgifter i zon 1 på kortare sikt, och även utreda investeringsvolymen för ett nytt parkeringsgarage på medellång sikt. Detta kommer att gynna våra lokala företagare. Vi vill dessutom fortsätta satsningen på fler laddstolpar i parkeringshusen.

12.4.5 En fysiskt tilltalande miljö

En miljö som är anpassad efter människors behov är en viktig och god investering för tillväxt och hälsa. Ny- och ombyggnationer sker, med fördel enligt oss, i en estetisk stil och en samklang med de vackra äldre byggnader som finns.

Historiska byggnader bör bevaras och renoveras för att bibehålla stadens kulturella och estetiska identitet samt atmosfär. Detta kan ske på ett sådant sätt att man inte underminerar modern teknik, utan ger bättre förutsättningar när det kommer till exempelvis miljö och bulleranpassning. Detta för ett effektivare och bättre nyttjande av dessa äldre byggnader.

Ett trygghetsskapande och brottsförebyggande perspektiv är för oss en självklar del av samhällsplaneringen. Likaså värnar vi gemensamma trivselytor, såsom idag eftersatt parkmark. Vi vill därför se över hur vi återigen ska kunna få parkerna vackra och välskötta.

12.4.6 Elsparkcyklar

Populariteten för elsparkcyklar har exploderat. Detta medför inte bara positiva konsekvenser eftersom de inte sällan framförs med utan respekt för fotgängare. Särskilt är utsatta grupper just utsatta av att en ny typ av fordon börjat bli ett vanligt inslag i stadsbilden. Ett annat problem är att de parkeras på alla möjliga platser och kan slängas på cykelbanor eller på gatan utan att det leder till några konsekvenser. Därför vill vi att man ska införa särskilda parkeringszoner för elsparkcyklarna. Detta innebär att om du inte parkerar på dessa zoner så fortsätter debiteringen. På så sätt kommer vi tillrätta med detta problem.

12.4.7 Jordbruk och egenförsörjning

Jordbruksmark bör enligt Sverigedemokraterna bevaras i största möjliga mån. Gävle kommun behöver aktivt arbeta med att bygga ett samhälle som, inom kommunen och i samarbete med närliggande kommuner, har en hög självförsörjningsgrad som långsiktigt mål och där vi säkerställer god djurhållning och tillgång till högkvalitativa produkter för våra invånare. Utbyggnad av boende

och infrastruktur bör anpassas för att möjliggöra detta samtidigt som upphandlingskrav i så stor utsträckning som möjligt bör anpassas för att stimulera det lokala näringslivet.

Sverigedemokraterna vill att Gävle kommun ska fortsätta att utveckla och utöka biogasanläggningar och annan kraftproduktion som innebär egenförsörjning av energi till kommunens fordon, under förutsättning att det är ekonomiskt försvarbart och att det skapar fördelaktiga lösningar för Gävle kommun.

12.4.8 Värna lokalt jordbruk och närproducerat

Sverigedemokraterna anser att det lokala jordbruket inom kommunen skall värnas. Genom att stimulera denna verksamhet får vi så oerhört mycket tillbaka, exempelvis närodlat mat samt färre onödiga och långa transporter. I Skaraborgs län har fjorton kommuner gått ihop och tillsammans lyckats utforma upphandlingskrav. Bland annat när det gäller djurskydd för kött- och charkprodukter, vilka i praktiken innebär att endast svenskt fläsk-, fågel-, och nötkött serveras från och med år 2015. Det är alltså fullt möjligt även för Gävle kommun att ta liknande initiativ och kommunen bör därför snarast utreda vilket handlingsutrymme som finns idag inom detta område.

Den politik som i dag förs mot lokalproducerade produkter och svenskt jordbruk motverkar bra miljö istället för att gynna densamma. Detta är naturligtvis helt fel. Det svenska jordbruket har idag så hårda krav på sig att de, i sin verksamhet, har svårt att uppnå lönsamhet. Därför riskerar de att konkurreras ut av importerade produkter. I praktiken innebär detta att man för en politik som motarbetar ett av världens mest miljömedvetna jordbruk. Istället ges mindre miljömedvetna jordbruk konkurrensfördelar.

Vi från Sverigedemokraterna vill föra en miljöpolitik som är på riktigt och som gynnar den lokala produktionen. Det är viktigt att en långsiktig och hög självförsörjningsgrad eftersträvas. Viktigt i sammanhanget är att kommunen arbetar för att ge indirekta fördelar i upphandlingar till lokala producenter och det småskaliga jordbruket, exempelvis genom återförsel av skatt och skapande

av arbetstillfällen. Fokus bör i så hög grad som möjligt ligga på att minimera långa transporter - särskilt då levande djur är involverade.

12.4.9 Strategiskt riktig infrastruktur

Sverigedemokraterna anser att Gävle som stad behöver återta karaktären av en hamnstad och öppna upp boende, grönområden och verksamhet i stadens havsnära områden. Vi vill skapa ett levande Gävle där alla invånare har goda förutsättningar för arbete och hög livskvalitet. I detta behöver Gävle kommun samverka med övriga ingående kommuner i regionen så att vi kan utveckla infrastrukturen och anpassa centrum för den utveckling och expansion som pågår i Mälarenregionen.

Vi ser också ett behov av att kollektivtrafiken anpassas och används för att knyta ihop olika kommun- och stadsdelar vilket stimulerar ett miljösmart resande i en trygg miljö. I detta krävs strategiska anslutningar för kollektivtrafik i hela kommunen då det underlättar arbetspendling samtidigt som det ökar attraktiviteten att bo även utanför Gävles stadskärna.

Investeringar behöver göras i kostnadseffektiva alternativ för att motverka ogynnsamma hinder för näringslivet och ekonomin. Miljömålen bör löpande utvärderas för att synliggöra dess effektivitet, även utifrån ekonomiska aspekter. En hållbar utveckling är möjlig utifrån långsiktiga prioriteringar med människans behov i centrum. En miljö som är anpassad till människors behov är en viktig och god investering för tillväxt och hälsa. I Gävle anser vi att man bör satsa på utökad samverkan mellan kommun och näringsliv, där etableringar underlättas genom tillgängliggörande av etableringsmark i attraktiva lägen i enlighet med respektive branschstrategi.

12.4.10 Medarbetare

Medarbetare ska uppleva tanke- och åsiktsfrihet för att främja trygghet och ett öppet arbetsklimat. Nämnden bör därför verka för god kommunikation samt uppmuntra till utveckling och kvalitet för bästa resultat av en god arbetsmiljö.

12.4.11 Trygga gång och cykelvägar i kommunen

Sverigedemokraterna ser det som viktigt att säkerheten på flera av kommunens cykel- och gångvägar ses över. Det rör främst utebliven belysning vid korsningar för cykel, gång och bilvägar. Åtgärder är nödvändiga för att kunna minska olycksrisken och säkerställa att trafikanter- både cyklister, fotgängare och bilister- tillsammans kan samsas på övergångar. Ofta förekommande är att belysningen avtar strax före överfarter vilket ökar olycksriskerna drastiskt, oavsett vem som har väjningsplikt. Det borde tvärtom vara förstärkt belysning för att kunna särskilja gångvägar, cykelvägar och bilväg.

Det finns ingen lag på reflex för fotgängare, vilket ytterligare ökar behovet av att kommunen ser över riskområden som, i värsta fall, kan kosta människor livet. Sverigedemokraterna vill att de platser som varit drabbade av olyckor genast åtgärdas genom adekvata åtgärder så som belysning. Övriga cykel- och gångöverfarter, och andra möjliga riskområden i kommunens transportnät, bör ses över och analyseras för att sedan sätta in rätt insatser. Kommunens fotgängare, cyklister likväl som bilister måste kunna känna sig trygga i sina förflyttningar. Om fler ska välja miljövänliga resealternativ måste detta prioriteras. Sverigedemokraterna vill göra en översyn skyndsamt för att kunna identifiera och åtgärda problemen.

12.5 Sverigedemokraternas uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden:

- Öka flexibiliteten och handlingsfrihet vid bygglov genom att anpassa och modernisera våra stadsplaner för detta
- Fokusera på snabb service för privatpersoner som vill anpassa sina bostäder
- Sträva efter blandade boendeformer
- Ny- och ombyggnationer ska i så stor utsträckning som möjligt ske i stil och samklang med vackra äldre byggnader
- Verka för att historiska byggnader bevaras och renoveras för att bibehålla stadens identitet och atmosfär
- Verka för en levande stadskärna med en vital centrumhandel
- Motverka klotter
- Ett trygghetsskapande och brottsförebyggande perspektiv ska vara en stor del av samhällsplaneringen
- Verka för att de lokala producenter som finns ska konkurrera på samma villkor som externa
- Anpassa kollektivtrafiken för att möjliggöra att hela Gävle kan leva
- Förbättra vägunderhållet samt minska underhållsskulden
- Upphandlingar inom kommunens verksamhet, ska där det är lämpligt och ekonomiskt försvarbart, gynna fossilfritt bränsle, inklusive kärnkraft.
- Utveckling av rutiner och system ska ge kortare handläggningstider och mindre administration
- Identifiera farliga gång och cykelöverfarter för korsande bilvägar gällande sikt, informationsskyltar, belysning med mera. Efter genomförda riskanalyser skall adekvata åtgärder för att öka säkerheten sättas in.

VÄLKOMMEN
TILL
GAVLEHOV

Kultur och fritids- nämnden

13. Kultur och fritidsnämnden

13.1 Vår politik i nämnden

Ett av kulturpolitikens främsta syften ska vara att stärka intresset för kunskapen om svensk och lokal kultur, men även att slå vakt om de djupa värden som det kulturella arvet innehåller. Detta bidrar till att återskapa en gemensam identitet i vårt samhälle och underlättar dessutom assimilering av nytilkomna. Genom att vara tydliga med vår kultur och vad vi värderar här inom vår kommun, erhåller således alla våra nyinflyttade något konkret att sträva mot och sedermera bli en del av.

Sverigedemokraterna vill att Gävle kommun i första hand ska inrikta sig på att, med skattemedel, stödja verksamheter som bevarar, främjar och vidareutvecklar det svenska och det lokala kulturarvet, samt ökar sammanhållningen i kommunen. Ekonomiskt stöd ska därför inte utdelas till föreningar med segregande effekt.

Stadens arbete mot att främja vårt kulturarv har stor utvecklingspotential. Därför vill vi anställa en kultursamordnare som genom olika insatser ska verka för att stadens identitet och kulturella särdrag kommer till uttryck, och kommer medborgarna till del. Vi vill ha en vacker stad med karaktär som bidrar till harmoni och välbehag där färg och form skapar trevnad och trivsel. Tillsammans lyfter vi Gävles lokala historia, för att göra den mer intressant för invånare och turismnärings. Det är en stolthet att värna om.

13.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden

Sverigedemokraterna vill genomföra satsningar på att lyfta fram vårt kulturarv genom att anställa en kulturarvssamordnare, satsa på en levande kulturhistoria och digital kultur. I övrigt kommer vi även frigöra resurser som kan komma skola och omsorg till del. Därför kommer en avveckling av symfoniorkestern och konstcentrum, tillsammans med en generell besparing för nämnden, möjliggöra att över 40 miljoner kronor istället går till välfärden.

Kultur och fritidsnämnd satsningar (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Kultursamordnare	1,0	1,0	1,0	1,0
Digital kultur	1,0	1,0	1,0	1,0
Utvecklingsstöd idrottsföreningar barn och unga	1,0	3,0	3,0	3,0
Totala Satsningar Kultur och fritidsnämnd	3,0	5,0	5,0	5,0

13.3 Kultur och fritidsnämnden i korthet

Kultur- och fritidsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter inom kultur och fritid. Sådana verksamheter kan till exempel vara;

- Att ansvara för kommunens bibliotek
- Att driva och organisera symfoniorkester och konserthus
- Att ansvara för bidrag till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom området
- Att för kommunens räkning införskaffa, förvalta och vårda konstverk och samlingar
- Att verka för att bevara och vårda byggnader, miljöer och anläggningar av kulturhistoriskt och/eller estetiskt värde
- Att bedriva kulturskoleverksamhet

13.4 Kultur och fritidsnämnden och vår politik

13.4.1 Kulturpolitik för stärkt samhällsgemenskap

Gävle kommun har ett brett utbud av kulturella slag och fritidsverksamheter som alla medborgare kan ta del av. Sverigedemokraterna ser detta som viktigt då vi vill att människorna som bor här ska kunna utöva och ta till sig av sina intressen,

men även att erbjudas möjligheten att få vidga sina vyer genom att inspireras till nya aktiviteter och intressen. På så sätt kan traditioner och kunskaper förmedlas vidare mellan olika grupper och generationer. Det är våra gemensamma normer och traditioner som binder oss Gävlebor samman, och det utgör styrkan och förutsättningen för att vår kommun ska kunna vara välmående, trygg och harmonisk. Vi måste kunna se tillbaka för att kunna blicka framåt dit vi ska och därför måste utbudet vara rikt på spridning och innehåll.

Gävles stolta historia har präglats av föreningsliv och idrott, vi anser att det är av stor vikt att detta tas tillvara vid sidan av kulturhistoriska, moderna och inflytelserika aspekter i kultur och fritidsverksamhet. Principen är att alla Gävlebor, oavsett bakgrund, sociala omständigheter och var man än är bosatt, ska ha samma tillgång till kommunens utbud. Därutöver ska kvalitén stå i samklang med individens behov att koppla samman dåtid, nutid och framtid.

I ett land som länge präglats av självförnekelse och självförakt och där såväl splittring som segregation breder ut sig allt snabbare, kan positiv patriotism och stolthet för Sverige hamna i skymundan. Många kommuner har exempelvis ägnat det kommunala nationaldagsfirandet åt att hylla mångkulturalismen som ideologi, och i vissa fall har erbjudna aktiviteter inte riktat sig ändamålsenligt. Nationaldagen har i flera fall kidnappats av förespråkarna för massinvandringen, och därigenom förnekat existensen av svensk kultur och identitet. Sverigedemokraterna ser Sveriges nationaldag som en dag som Gävle bör ägna åt att stärka den nationella gemenskapen för alla invånare, där nya och gamla svenskar tillsammans kan mötas för att hylla och glädjas åt den svenska flaggan, vår kultur och våra traditioner.

13.4.2 Offentlig konst ska stimulera trivseln

En viktig faktor i arbetet för ökad trivsel är den offentliga konsten, enligt Sverigedemokraterna ska sådan konst, i så stor utsträckning det är möjligt, ha en folklig förankring och på ett tydligt sätt lyfta fram det nationella och lokala kulturarvet. All konst som köps in måste dock inte vara skapad för längesen, givetvis måste det även finnas utrymme för inköp av samtidskonst. Oavsett

vilken typ av konst som köps in och när den skapats, är målet att det offentliga rummet ska präglas av vackra konstupplevelser som skänker lugn och harmoni till skattebetalarna. Utöver de 260 000 kronor som varje år finns avsatta för inköp av konst till kommunala anläggningar och lokaler, tillämpas också en enprocentsregel vid investering i konst. Denna innebär att en procent av de investeringar som görs där byggkostnaden överstiger fem miljoner kronor, avsätts för köp av offentlig konst. Detta kan innebära upp till två miljoner kronor i investeringar. Detta förhållningssätt anser vi vara strategiskt oriktigt då alla nyinvesteringar i konst måste ses och motiveras från fall till fall och måste vägas mot behovet av andra investeringar.

Vår uppfattning är också att kommuninvånarna ska tillåtas ha större makt över hur det offentliga rummet ska smyckas ut. Faktum är att idag har inte kommunen en aning om hur stort värdet är på den konst som de faktiskt äger. Det finns heller inte någon fullständig förteckning över hur många verk vi äger eller vilka de är. När det gäller lös konst som lånas ut till kommunens egna lokaler finns idag en katalogiserad förteckning i ett digitalt arkiv, men den senaste trycksak som gjordes, och som även beskriver annan konst i Gävle kommun, gjordes senast år 2008. Sverigedemokraterna anser därför att det är viktigt att en konstinventering utförs samt att kommunen utreder möjligheten att sälja av en del av konsttillgångarna. Vi ser också ett behov av att se över placeringen av offentlig konst, där bland annat installationen i cirkulationsplatsen vid Teknikparken bör byta plats för att ge plats åt ett verk som upplevs mer välkomnande av våra besökare och som säger mer om vår kommun Gävle.

13.4.3 Minskat intresse för föreningsliv är en utmaning

Fritidsaktiviteter är viktiga för barn- och ungas hälsa, stimulans och livskvalité. I media har det dock tidvis rapporterats om ett föreningsliv i kris då ett kraftigt sjunkande intresse hos barn- och unga att organisera sig uppstått. Vi kan konstatera att detta är en trend som tycks vara gällande för i princip hela landet.

Att många barn- och unga inte vill vara med i organiserade idrottsföreningar med allt vad det innebär kan ha flera orsaker, dock innebär inte detta per automatik

negativa konsekvenser för den enskilde. Exempelvis kan det vara så att många barn och ungdomar föredrar att spela fotboll spontant med bästa kompisarna på skolans eller områdets fotbollsplan framför att engagera sig i en förening. Fenomenet kan även förklaras med en ökad användning av data- och TV-spel, mer stressade föräldrar och ett mer individualiserat samhälle generellt där människor inte vill "låsa upp sig".

I takt med att intresset för föreningslivet minskar behöver kommunen anpassa sig. Givetvis ska föreningsengagemang uppmuntras men samtidigt måste förutsättningar för de unga att välja andra typer av aktiviteter finnas. Kommunen bör därför satsa på att skapa många spontanidrottsplatser där ett återanvändande av konstgräs som ska bytas används på ytor som exempelvis grusplaner och skolgårdar.

13.4.4 Digital kultur

Gävle har ett stort utbud av föreningsliv och därigenom kan tillgodose många unga individers intresse för sport. Idag har begreppet sport utvecklats allt mer och inbegriper även e-sport i viss mån där den fysiska prestandan byts ut mot mer psykiska aspekter. Denna grupp av ungdomar som inte deltar i det traditionella föreningslivet i samma utsträckning finner inte dagens kultur och fritidsutbud lika lockande. Sverigedemokraterna anser att en satsning på digital kultur som e-sport skulle kunna fånga upp denna grupp och samtidigt bidra till ett ökat positivt anseende för Gävles som stad, en stad som satsar på bredare grupper. En miljon kronor per år avsätts till att främja digital kultur och e-sport.

13.4.5 Saklig bibliotekskultur

Oavsett vilken bibliotekets arkitektoniska utformning har så är det viktigt att förståelsen för bibliotekens funktion och uppgift vidmakthålls på bibliotek runt om i hela kommunen. Bibliotekens funktion som kunskapsförmedlare och plats för kunskapsinhämtning är lika viktig idag som vid inrättandet av biblioteksväsendet. Biblioteken är en bärande pelare i det demokratiska

systemet, och därför får inte bibliotekens syfte och funktion slarvas bort i samtidens tillfälliga nycker och trender.

På senare år har det återkommande rapporterats om oroligheter på bibliotek runt om i landet. Dessa bibliotek upplevs inte längre som en trygg miljö för studier och inhämtning av kunskap såsom det var en gång i tiden. Utöver det så påverkar dessa oroligheter arbetsmiljön för dem som arbetar inom biblioteksväsendet. Det är oerhört viktigt att bibliotekens roll i Gävle inte tillåts sättas ur spel på grund av personer som saknar förståelsen att visa vördnad inför dess funktion, som i stället använder biblioteken för egna syften. ’

Bibliotekslagen specificerar att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt några prioriterade grupper. Dessa grupper är personer med funktionsnedsättning, personer som tillhör någon av de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska utöver de nationella minoritetsspråken. Hur resurser ska fördelas är en prioriteringsfråga, så även inom biblioteksväsendet. Sverigedemokraterna stödjer till fullo att särskild uppmärksamhet riktas mot de nationella minoritetsspråken och till personer med funktionsnedsättning. Däremot anser vi inte att gruppen personer med annat modersmål än svenska utöver de nationella minoritetsspråken bör vara en prioritet för det svenska biblioteksväsendet. Vi kan konstatera att denna grupp är mycket omfattande och det kan således bli oerhört kostsamt och ansträngande för biblioteken att på ett trovärdigt sätt, uppnå målsättningen att även ägna särskild uppmärksamhet åt personer som tillhör de övriga två nämnda grupperna. Vi ser att det kan bli en övermäktig uppgift framförallt för de små biblioteken och filialerna.

I vårt samhälle är det även viktigt att hålla jämna steg med omvärldens influenser varför biblioteken ska hålla god service och brett utbud av litteratur. En viktig princip för all utbildning bör vara att den ska sträva efter största möjliga objektivitet, saklighet och allsidighet. Verksamhet med inslag av ensidig politisk eller religiös påverkan bör således inte kunna uppbära statligt stöd inom ramen för folkbildningen.

13.4.6 Avveckla konstcentrum

Konstcentrums verksamhet består av en konsthall och har cirka fem tillfälliga utställningar per år. Utöver det erbjuder man både en omfattande konstpedagogik och programverksamhet. Det är välkänt att Gävles konstcentrum intresserar en sparsam del av kommunens invånare vilket innebär att kostnaden per besök, i form av kommunala subventioner, är hög. Den konst som visas inom konstcentrums verksamhet är av sådan smal karaktär att det generellt inte bör ses som särskilt folkligt.

Intäkterna för konstcentrum år 2016 var cirka 6,7 miljoner kronor per år, varav 6 miljoner kronor var kommunbidrag. Personalkostnaderna ligger på cirka 3,8 miljoner kronor och hyran på cirka 1,5 miljoner kronor. Sverigedemokraterna anser att Konstcentrums verksamhet redan år 2023 ska avvecklas.

13.4.7 Barn- och familjekulturen prioriteras

Att vi har ett folkligt och levande kulturliv i kommunen är viktigt för Sverigedemokraterna. Bland annat behövs bibliotek, sevärdheter och upplevelser, för framförallt barn och deras familjer, samt allmänna samlingsplatser för exempelvis dans och musik. Genom att utsätta en större del av kulturlivet för en marknadsmässig konkurrens ökar samtidigt medborgarnas inflytande över kulturlivets inriktning. För oss är det av stor vikt att kommunens grill- och samlingsplatser underhålls löpande för att familjeaktiviteter ska stimuleras. Värdet av gemensamma upplevelser i utomhusmiljö har särskilt visat sig under perioder av Coronarestriktioner.

13.4.8 Fritidsgårdsverksamheten fyller en viktig funktion

Sverigedemokraterna lägger stor vikt vid att fritidsgårdsverksamheten fungerar optimalt, därigenom kan unga i Gävle få tillgång till en drogfri plats där de tillsammans med andra ungdomar kan umgås och ägna sig åt diverse olika aktiviteter. Fritidsgårdarna utgör en mycket bra plattform för unga att själva skapa sin egen vardag på, efter sina egna intressen. Det är viktigt att unga i Gävle

får möjlighet att känna att de har inflytande över verksamheten på ungdomsgårdarna och att de får känna att de har en medskapande funktion.

Genom personalen på fritidsgårdarna kan samhället också lättare få en bild av vilka ungdomar det är som riskerar att hamna i kriminalitet och/eller missbruk. Genom att identifiera dessa individer i tid så ökar också möjligheten att de ska kunna få adekvat hjälp.

13.4.9 En levande lokalhistoria

Sverigedemokraterna anser att det lokalhistoriska intresset bör stimuleras hos allmänheten och lägga vinn om att göra den intressant även för inflyttade från andra länder. Då rotlösheten är stor i takt med att dagens befolkning historiskt är mer flyttbenägen än tidigare, finns många gånger ett sug efter en fast förankring och identitet, vilket det allt växande intresset för bland annat släktforskning visar. Det finns förvisso en hel del litteratur om Gävles lokalhistoria men tyvärr pekar tendenserna på att färre är bokläsande idag. Det finns således en överhängande risk att de inflyttade från andra länder väljer bort detta utbud till förmån för att värna om den egna kulturen, därför anser vi att man bör hitta nya och spännande sätt att förmedla vår historia på. Ett steg i rätt riktning är att i större grad vända sig mot skolor och högskolan samt att använda sig av exempelvis gatuteater under sommarmånaderna, film som fiction, statskonst som pekar på de historiska platserna och så vidare. Att erbjuda upplevelser som komplement till faktaspäckade historiska skrifter kan förhoppningsvis komma att utgöra en grund för ett växande intresse hos våra medborgare.

Sverigedemokraterna vill instifta ett centrum för lokalhistoria här i kommunen, detta kan agera som en centrumbildning knuten till historiska händelser i Gävletrakten. Centret är tänkt att driva lokalhistoria i skolan samt ha en databas för kyrkböcker. Vår vision är att locka fram intresset hos lokalinvånarna med utställningar om folkkonst och textilier, hantverk, mode, hemmets vardag och bevarade dagböcker som gestaltat tidens åsikter och tankesätt. Att lära ska vara lustfyllt och nya trender kommer oftast tillbaka från äldre tankar. Ett centrum för lokalhistoria kan ge en inblick i vad rika och fattiga hade det serverat på

matbordet, hur butikerna var inredda, soldatlivet, jakt, räkenskaper från affärsliv, fotografier, brev, arkitekturen, hur språkbruket var, folktro och samhällets styre. För detta avsätter vi 2 miljoner kronor per år.

13.4.10 Generell effektivisering av kulturbudgeten

När sämre ekonomiska tider kan förutspås i en kommun gäller det att politiken prioriterar rätt för att förhindra att kärnverksamheterna såsom exempelvis skola, barnomsorg och äldreomsorg skadas så lite som möjligt. Vi anser inte att ett effektiviseringskrav generellt behöver vara lika stort i alla nämnder då besparingar måste ses från fall till fall. Därför är vi beredda att, till skillnad från övriga partier i kommunfullmäktige, minska kulturbudgeten i högre grad än annan verksamhet.

Precis som föregående år har kultur- och fritidsnämnden ett generellt effektiviseringskrav på 2 procent under nästkommande år. De största besparingarna är från verksamhetens håll främst tänkt att tas in på avdelningen fritid- och verksamhetsstöd. Kulturhuset och symfoniorkestern har också en beräknad besparing men inte en lika stor i förhållandet till hur mycket det redan omsätter.

Sverigedemokraterna väljer i vår budget däremot att göra en generell besparing i kulturbudgeten på 30 procent vilket innebär 22,5 miljoner kronor varje år för 2022–2025. I detta är nedläggning av konstcentrum medräknat.

13.4.11 Avyttra eller avveckla symfoniorkestern

Sverigedemokraterna i Gävle har länge problematiserat det faktum att kommunen årligen lägger tiotals miljoner på en symfoniorkester som idag intresserar en mycket liten del av kommunmedborgarna. Vår uppfattning är att symfoniorkestern hos övriga partier i fullmäktige ständigt undantas från att vara ämne för de besparingar som ställs på annan verksamhet. Detta anser vi vara anmärkningsvärt då välfärden - som är kommunens kärnuppdrag - alltid bör

prioriteras först. Samtidigt som nämnderna tvingas vända på varenda krona för att nå dagens effektiviseringsmål skulle en avveckling eller avyttring av symfoniorkesterns verksamhet och stödverksamheter innebära en kommunal besparing på drygt 50 miljoner kronor per år under 2024-2026, under 2023 räknar vi på en besparing på ca 25 miljoner kronor.

I kommunallagen framgår att kommuner inte får fatta beslut med tillbakaverkande kraft som är till nackdel för medlemmarna, om det inte finns synnerliga skäl för det. Att göra besparingar i välfärden för att kunna finansiera en symfoniorkester bör enligt oss tolkas strida mot denna lag.

13.4.12 Verksamhetens inriktning

Renodlade verksamheter ska bringa ekonomisk balans till att i första hand verka inom områden med brett folkligt stöd och efterfrågan. Grönområden för spontanidrott och lekplatser bör planeras, anskaffas och underhållas till att gynna barn och ungdomar som saknar inkomst men ändå vill roa sig. Sverigedemokraterna ser också gärna att familjevänliga aktiviteter uppmuntras och att nämnden ska se det som en positiv utmaning att väcka intresse och marknadsföra Gävle med dess unika historia. Detta i syfte att skapa gemenskap och väcka en historisk nyfikenhet bland invånarna.

13.4.13 Minskad ohälsa

Medarbetare ska uppleva tanke- och åsiktsfrihet för att främja trygghet och ett öppet arbetsklimat. Nämnden ska verka för god kommunikation samt uppmuntra till utveckling och kvalitet för bästa resultat av god arbetsmiljö.

Kultur och fritidsnämnden får i uppdrag att se över sina rutiner och sitt arbete kring friskvård och preventivt arbete mot ohälsa. Detta för att sjukskrivningstalen ska kunna sänkas.

13.4.14 Hållbart samhälle

Avdelningen friluftsliv uppmuntras fortsätta utveckla arbetet med besöksmål och möjlighet till friluftsliv längs kusten. Enkäter, stickprov och andra frågeformulär kan enligt Sverigedemokraterna verka som grund för allmänhetens önsknings av den offentliga miljöns utsmyckning. Konstnärlig kreativitet är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle. Detta innebär dock inte att all typ av konst ska finansieras med skattemedel. Politisk hemvist ska varken gynna eller missgynna konstnärer utan kommunen ska verka för upphandling som står i samklang med kommuninvånarnas önsknings.

13.4.15 Anställ en kultursamordnare

Sverigedemokraterna ser ett stort värde i att människor får ta del av Gävles mångfacetterade kulturarv. Det kan stärka gemenskapen och identiteten mellan generationer och människor födda i Sverige gentemot de som är utlandsfödda. Vi vill därför anställa en kultursamordnare som ska planera och utveckla en öppen och aktiv kulturverksamhet. Det tror vi kommer att stärka den kulturella identiteten i Gävle, och på sikt därför främja turismen.

13.2.16 Ekonomi

Löpande utvärderingar syftar till kvalitetsutveckling eller nytänkande i enlighet med måluppfyllelsen. Medel ska även investeras till familjevänliga aktiviteter i syfte att höja allmänbildning, gemenskap och sammanhållningen i samhället.

13.5 Sverigedemokraternas uppdrag till kultur- och fritidsnämnden:

- Kommuninvånare ska tillåtas större inflytande över det offentliga rummet
- Utveckla kommunens kulturarbete genom att anställa en kultursamordnare
- Föreningsbidrag som motverkar anpassning till det svenska samhället ska tas bort
- Nämnden ska, i integrationsfrämjande syfte, lyfta kommunens kulturhistoria
- Alla verksamheter ska genomgå en konsekvensanalys för beslut om avveckling eller kvalitetsutveckling
- Symfoniorkestern avvecklas eller avyttras
- Konstcentrum avvecklas
- Biblioteken ska främja fri och öppen tillgång till information
- Biblioteken ska främja fri åsiktsbildning och demokratiska principer
- Nämnden ska inte bedriva affärsverksamhet som konkurrerar med näringsidkare
- På sikt verka för ökade föreningsbidrag
- Öka möjligheter till spontanidrott
- Konstutsmynkningskravet ska slopas
- Öka stödet till digital kultur
- Barnkultur ska prioriteras framför vuxenkultur
- Samtliga föreningar ska begära begränsat utdrag ur belastningsregistret från samtliga som anställs, tilldelas ett uppdrag eller andra uppgifter i föreningar som innebär direkt och regelbunden kontakt med barn
- Dialogen med fritidsgårdarna ska stärkas

- Konstgräs som ska bytas ska i största möjliga mån återanvändas för att stimulera spontanidrott och på skolgårdar
- Gävle kommun ska arrangera ett nationaldagsfirande som utgår från den svenska nationens kulturarv
- Instifta ett centrum för lokalhistoria

**Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden**

14. Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

14.1 Vår politik i nämnden

Sverigedemokraterna vill se människors möjligheter framför deras hinder. Vi tror att stöd och hjälp, tillsammans med motivationshöjande åtgärder, kan göra att fler når sin fulla potential. Insatser ska inte göras för insatsens skull- målet måste alltid vara positiva utfall som motiverar kostanden för insatsen. Därför vill vi kvalitetssäkra de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna som finns. Det ska ske genom en tydlig utvärdering av resultat.

Vi tror generellt på att även utbildning ska bli en del av nämndens fokus- inte bara matchning och coachning. Vi har idag en hög arbetsbrist inom vissa yrkesområden och samtidigt hög arbetslöshet i socialt utsatta grupper. Här vill vi lyfta fram utbildningsinsatser som knyter ihop dessa. Jobb först är ett gott ledord men bör gälla utifrån vilka möjligheter som finns på arbetsmarknaden utifrån vederbörandes kompetens. Aktiveringsprogram som motverkar passivisering är positivt- men Sverigedemokraterna ser det inte som en enskild lösning på sikt. Fler personer som har funktionsvariationer måste också inkluderas i arbetslivet- och deras styrkor ska tas omhand bättre än vad som är fallet idag. Därför vill vi ytterligare stärka banden mot de lokala företagen och se om fler arbetsgivare är villiga att vidga sina vyer kring funktionsvariationer.

En koppling mellan nämndens arbete och näringslivsutvecklingen i Gävle behöver införas. Vi vill att arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden också bör samverka med både utbildningsnämnden och socialnämnden - detta eftersom avhopp från skolan är starkt korrelerat med arbetslöshet hos unga. Att följa upp stödja våra inaktiva unga är en åtgärd som kan minska den sociala utsattheten hos vissa grupper.

Avslutningsvis ser vi också att vårt välfärdssystem missbrukas. Det kan röra sig om slarv men också om mer omfattande kriminalitet. Därför måste vi bättre skydda oss och samtidigt minska de felaktiga utgifterna, genom att anställa kompetens som arbetar med att förebygga felaktiga utbetalningar inom välfärden. Vidare behöver arbetet inom nämnden, när det kommer till försörjningsstöd, även innefatta enklare ekonomisk rådgivning till medborgarna. Allt detta är en politik som minskar utanförskapet, ser alla olika människors behov och skyddar vår gemensamma välfärd.

14.2 Ekonomiska prioriteringar för nämnden

Vi vill öka stödet till LSS. Vi bedömer att det behöver tillföras mer resurser till detta. Samtidigt vill vi ta krafttag mot bidragsfusket, varför nämnden ska anställa handläggare som arbetar med felaktiga utbetalningar av försörjningsstödet. Detta kommer att ge en nettovinst till nämnden, i och med att dessa beräknas motverka mer fusk än deras kostnad för anställning uppgår till. Vi vill också effektivisera områden kopplade till invandring. Vi tycker att varje åtgärds nytta behöver ställas i relation till dess kostnad. Vi ska hitta effektivare sätt att öka sysselsättningen bland utrikes födda- detta då uppenbarligen dagens system inte fungerar tillräckligt bra.

Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd satsningar (mnkr)	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Ökat stöd LSS	2,0	2,0	2,0	2,0
Anställning av handläggare mot felaktiga utbetalningar (FUT)	2,0	2,0	2,0	2,0
Totala satsningar Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd	4,0	4,0	4,0	4,0

14.3 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden i korthet

Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter inom;

- Arbetsmarknad
- Vuxenutbildning
- Försörjningsstöd
- LSS- Lag om stöd och service till personer med vissa funktionsnedsättningar
- Daglig verksamhet (EDV=enheten för daglig verksamhet)

14.3.1 Verksamhetens inriktning

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden (AFN) är en del av Sektor Välfärd där även socialnämnden och omvårdnadsnämnden ingår. Sverigedemokraternas målsättning i AFN är att med vår politik få igenom så mycket som möjligt av de lagda förslagen. Vi vill ge den enskilda individen det bästa möjliga omhändertagandet genom att använda de kommunala medlen på ett kostnadseffektivt vis. Tillsammans värnar vi om människan genom att erbjuda högkvalitativt stöd efter bästa förmåga, till de personer som är berättigade till exempel vuxenutbildning, försörjningsstöd, daglig verksamhet och stödinsatser inom LSS (Lagen om Service och Stöd till vissa funktionshindrade).

Arbetsmarknads och funktionsrättsnämndens strävar efter att människor ska ha ett arbete där de trivs och har möjlighet att utvecklas inom. Att alla människor är viktiga och bidrar efter bästa förmåga till Gävles utveckling. En annan viktig del i arbetet är att Gävle kommun ska erbjuda en attraktiv miljö att starta och driva företag i. Bemötande och service är otroligt viktigt för att vi som kommun skall ha möjlighet att locka till oss företag och entreprenörer som skapar arbetstillfällen. Vi ska även bidra med förutsättningar för att möjliggöra integration i det svenska samhället. Det är därför viktigt att vi ställer krav på anpassning och egen försörjning, samtidigt som vi erbjuder rätt verktyg för att ha möjlighet att uppnå detta.

Sverigedemokraterna anser att all verksamhet inom Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden måste vara anpassade efter individens behov, och att

den alltid ska kvalitetssäkras utifrån uppnådd effekt av ekonomiska medel. Alla genomförda arbetsmarknadsåtgärder måste vara kostnadseffektiva. Principen "varje förslösad skattekrona är en stöld från folket" måste gälla.

14.4 Arbetsmarknaden

Samhällsutvecklingen går allt fortare och teknikutvecklingen ställer allt högre krav på befolkningen. Utifrån detta är det av största vikt att nämndens utbud håller en hög kvalitet, samt har god kontakt med högskola och näringsliv. Det är också oerhört viktigt att de individer som deltar i nämndens aktiviteter för jobbsökande, kan uppleva en meningsfull hjälp på vägen till arbetsmarknaden. Därför måste Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden alltid sträva efter en bättre matchning mellan arbetskraft och arbetstillfällen.

Sverigedemokraterna föreslår därför individanpassade arbetsmarknadsåtgärder efter arbetsmarknadens behov. Vi vill se en välfungerande kontinuerlig uppföljning av vilka krav arbetsmarknaden ställer, för att kunna erbjuda verksamheter rätt kompetens. Vid praktik som sker i verksamheter där utsatta människor berörs, och det vanligtvis skulle krävas BRU för anställning skall motsvarande krav ställas. Vi vill även införa lärlingsanställningar tillsammans med utbildning för bästa resultat och anpassning till arbetslivet.

Sverigedemokraterna ser det även som prioriterat att aktivt arbeta med att utbilda och förstärka de områden på lokala arbetsmarknaden som upplever brist på utbildad personal. Kommunikationen med det privata näringslivet är en viktig faktor och måste utökas och förbättras avsevärt, därigenom får vi en tydligare bild om vad som efterfrågas. Samarbetet mellan vuxenutbildningen och högskolan är en viktig länk som bör öka för att förbättra möjligheterna till fortsatt vidareutbildning, vilket gynnar områden där det är en brist på kompetens.

14.4.1 Effekter av Covid-19

Till följd av Covid-19 pandemin tvingades många verksamheter göra anpassningar och förändringar i hur man driver sina verksamheter. För vuxenutbildningen i Gävle kommuns del innebar detta en förflyttning från den klassiska skolbänksundervisningen till digital distansundervisning. Sverigedemokraterna anser att det i grunden var en bra förändring och vill gärna se en utveckling av distansundervisningen ytterligare- även när pandemins effekter avtagit. Vi ser stor potential i en utökad undervisning denna typ av, dels för att effektivisera verksamheten och öka antalet utbildningsplatser, dels för att frigöra arbetstid hos den enskilde läraren.

14.4.2 Försörjningsstöd - en överblick

Försörjningsstöd är att betrakta som ett viktigt skydd. Men understrykas bör, detta ekonomiska bidrag ska vara en tillfällig lösning när inga andra möjligheter finns. Vidare har varje enskild individ ett eget ansvar att försöka bryta sitt bidragsberoende. Försörjningsstöd ska alltid ses som en tillfällig lösning på ett akut problem. Det är inte värdigt, att människor tillåts passiviseras och fastna i ett bidragsberoende.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ska besitta rätt kompetens och ha en hög beredskap. Detta för att kunna möta den enskilde, på ett professionellt sätt när hjälpbehov uppstår. Allt arbete inom nämnden ska genomsyras av respekt och empati i relation till klienten. Den som behöver akut hjälp, ska ha rätt att träffa en socialsekreterare inom två arbetsdagar efter första kontakt.

Ska vi lyckas bryta dagens utanförskap där alltför många medborgare står långt utanför arbetsmarknaden, så måste vi ha en tydlig arbetslinje i försörjningssystemet. Försörjningsstödet ska kopplas till krav på klienten, att aktivt medverka till att komma ur sin problemsituation. Försörjningsstödet är inte tänkt för arbetsföra personer. En viktig del i detta arbete blir att se över vilka möjligheter som finns, för att på ett så effektivt sätt som möjligt, minska antalet

nyanlända som hamnar i kommunens försörjningsstöd efter att etableringsfasen avslutats.

När det kommer till utbetalning av försörjningsstöd i Gävle kommun, betalas det oftast ut till ett konto. Även när det gäller hushåll där flera parter som uppbär stödet, och trots att det är till för hela hushållet. Detta anser vi vara ett förlegat förfaringsätt. Visserligen tillfrågas varje hushåll om till vilket konto bidraget ska sättas in på, dock ser vi stora risker med att kvinnan hamnar i en beroendeposition till sin partner genom ett sådant förfarande. För den som är utsatt för psykisk misshandel, våld eller hedersförtryck kan bidraget dessutom bli ett maktmedel.

Utifrån ett jämställdhetsperspektiv, vill Sverigedemokraterna därför ge nämnden i uppdrag, att återuppta den utredningen om att av jämställdhetsskäl inleda ett arbete mot delad utbetalning av försörjningsstöd. Ett uppdrag som initierades av försörjningsstödsenheten under 2018, men som tvingades avbrytas då verksamheten blev nödgad att prioritera andra utvecklingsfrågor.

Sverigedemokraterna vill att denna utredning inleds i början av 2023, och nämnden uppdras att återkomma med en redovisning av utredningen senast i april 2024.

14.4.3 Utvärdera och utveckla arbetet kring försörjningsstöd

Genom statistikdatabasen Kolada kan Gävle jämföras med andra kommuner, gällande variabler kopplade till bland annat försörjningsstöd. Det är ingen rolig läsning för Gävle när vi tittar på ett antal områden. Till att börja med saknas det samordning mellan ekonomisk bistånd och socialpsykiatri. Det går inte heller att få enklare ekonomisk rådgivning (utan väntetid eller remiss) av socialsekreterare idag. Samtidigt har nettokostnaden per invånare för ekonomiskt bistånd ökat de senaste åren. Till detta har det så kallade kvalitetsindexet för arbetet med ekonomiskt bistånd legat klart under Gävleborgs läns kommuners snitt under ett flertal år.

När det kommer till resursindex för ekonomiskt bistånd har Gävle otroligt svaga resultat 2019 och 2020. Detta kan inte fortsätta utan att ansvar utkrävs och förbättringar möjliggörs. Sverigedemokraterna ser det som otroligt viktigt att frågan kring arbetet med försörjningsstöd i kommunen tas på allvar. Det är enorma resurser det rör sig om och vi har inte råd att vara så ineffektiva som idag.

14.4.4 Villkora försörjningsstödet och motverka fusk

Att fusk med försörjningsstöd förekommer i varierande utsträckning vet vi om, det ser vi tydligt i övriga landet med. För att komma till rätta med detta i Gävle vill Sverigedemokraterna undersöka möjligheten att anställa handläggare (FUT) som exempelvis följer upp felaktiga utbetalningar för försörjningsstöd. Dessa arbetar med kontroller och hembesök eller liknande för att säkerställa att felaktiga utbetalningar återbetalas. Försäkringskassan slog rekord i återkrav under 2020 vilket visar på att en kontrollfunktion fyller sitt syfte. Andra jämförbara kommuner har infört detta med stora ekonomiska framgångar, och även med effekten att försörjningsstödet har minskat. Minst lika viktiga är signalerna om att man otillbörligen inte kan tillförsäkra sig skattemedel genom fusk som i grunden är till för att hjälpa människor.

Danmark för en politik som strävar efter att människor inte passiviseras i ett bidragsberoende. Med detta menas att man vill villkora rätten till försörjningsstöd. Sverigedemokraterna tror också att det är bättre att göra aktiv nytta i vardagen än att inte bidra efter sin förmåga till det allmännas bästa. Aktiviteter kopplade till sitt försörjningsstöd, olika typer av parkskötsel eller andra enklare sysslor, kan främja integrationen och höja känslan av att få bidra till samhället och höja sin självkänsla. Kommunen bör arbeta mot ett nationellt paradigmskifte där synen på vad människor, som uppbär försörjningsstöd, kan och inte kan göra utmanas. Alla människor kan bidra på olika sätt.

14.4.5 Kräv tillbaka dubbel ersättning

Med dagens ersättningssystem till nyanlända kan det uppstå ett glapp, från det att en nyanländ kommer till kommunen, tills personen får etableringsersättningen utbetald. I detta skede går kommunen in med ekonomiskt bistånd för att täcka upp glappet däremellan. Sverigedemokraterna anser att det viktigt att kommunen i dessa fall kräver tillbaka ersättningen efter att etableringsersättningen börjat betalas ut - detta då den även betalas ut retroaktivt. Problemet med dagens system är alltså att den nyanlände i praktiken får dubbel ersättning eftersom inget krav på återbetalning finns. Detta är givetvis fullständigt oacceptabelt.

Det finns ingen annan ersättning inom socialtjänst eller annan myndighet som inte krävs tillbaka vid dubbel utbetalning. Utifrån ett likabehandlingsperspektiv, och med tanke på den ansträngda ekonomin som råder, ser Sverigedemokraterna inte något som talar för ett undantag gällande denna ersättning för nyanlända

14.4.6 Erbjud ekonomisk rådgivning

Sverigedemokraterna ser det inte som rimligt att det saknas möjlighet att få enklare ekonomisk rådgivning genom nämnden. Det innebär att socialsekreterare ska kunna erbjuda denna tjänst utan remittering eller väntetid. En enklare rådgivning för att lägga upp en budget eller få en överblick över ekonomin kan minska risken för framtida problem med att få budgeten att räcka. Vi tror således att insatsen kan öka kvaliteten och effektiviteten i nämnden.

14.4.7 Minskad ohälsa bland personalen

Sverigedemokraterna strävar efter att säkerställa den trygghet man som anställd har rätt att känna i sitt arbete, som att man hinner ha sina raster, inte påtvingas delade turer eller har otrygga anställningsvillkor. Detta sammantaget är en del av att ha en bra arbetets miljö på sitt arbete som i sin tur ger friskare, gladare och mer motiverad personal i alla olika verksamheter. Kompetensutveckling är ännu

en komponent som en viktig del för personalen och lyfter kvalitén på arbetet samt höjer fokus på de uppdrag personalen utför samt ger en kvalificerad kompetent arbetsgrupp.

Att ha en frisk, trygg och framåtsträvande personal är ett vinnande koncept för både arbetstagaren och arbetsgivaren, och är ett mål Sverigedemokraterna vill uppnå i största möjligaste mån.

14.4.8 Rekvisition för barnfamiljer i fattigdom

Barnfamiljer som är tvungna att ha försörjningsstöd lever i vad som är att betrakta som fattigdom. Många av dessa familjer har sällan det utrymme som krävs för något extra såsom skridskor, badkläder, nya gympaskor, skidor, matsäck vid utflykter eller cykel när någon sådan aktivitet stundar. Tyvärr har faktiskt inte alla skolor utlåningsutrustning eller så saknas rätt storlekar för familjens behov. Utrymmet för fritidsaktiviteter för dessa familjer blir därav kraftigt begränsad eller tom utesluten sedan försörjningsstödet tog bort möjligheten att erhålla det extrabidrag som tidigare bistått fritidsaktiviteter för barn. Sverigedemokraterna anser att detta extrabidrag behöver återinföras för barnens skull.

Tyvärr kan vi konstatera att det råder ett extremt hårt klimat i många skolor bland elever, även långt ned i åldrarna uppmärksammas detta problem som inte är helt lätt att stävja med den vuxentäthet man har i dagens skola. Detta kan drabba barn i familjer med mindre ekonomiska förutsättningar som inte kan delta vid aktiviteter i skolan och på fritiden i samma utsträckning, dels av den ekonomiska aspekten, dels på grund av skam eller rädsla. Sverigedemokraterna anser att inget barn ska hamna i utanförskap på grund av familjens ekonomi. Därför bör det finnas möjlighet för barnfamiljer som lever under dessa omständigheter att erhålla rekvisition på dessa grundläggande nödvändigheter.

14.4.9 LSS

Rätten till assistans är central för att personer med särskilda funktionsvariationer ska ha möjlighet att leva fullvärdiga liv. Vi Sverigedemokrater anser att LSS-

reformen var en otroligt viktig reform som vi vill värna, upprätthålla och förbättra. Det finns många tecken som tyder på att en begränsande rättspraxis har urholkat LSS-reformen, det vill säga att personer som enligt reformens ursprungliga intentioner skulle ha fått stöd numera inte anses berättigade till det till följd av en begränsande tolkning av gällande lagstiftning i praxis. Detta är något som Sverigedemokraterna är emot.

Verksamheten ska enligt lag främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för dessa personer. Dock som det ser ut i dagsläget så har personalen inte den tid till aktiviteter med kunderna man skulle önska. Denna verksamhet har under en längre tid varit underbemannad, Sverigedemokraterna ser därför ett stort och viktigt rekryteringsbehov så att det finns tillräckligt med personal så att alla kunder får den möjlighet till levnadsvillkor man som individ bör ha.

Många gånger kan en förväntan finnas att de anhöriga ska täcka upp för denna personal- och resursbrist, men långt ifrån alla har anhöriga med den möjligheten att komma på regelbundna besök på det viset. När assistansen skärs ner på eller dras in drabbar det många parter, många föräldrar till barn och ungdomar som är i behov av LSS verksamhet tvingas ofta ta ett övermäktigt anhörigansvar. Vilket kan leda till ett väldigt påfrestande och slitsamt livspussel där vårdnadshavare och anhöriga riskerar att bränna ut sig själva, och det är inte gynnsamt för någon part.

Inom LSS har det varit mycket nedskärningar under de senaste åren. Dessutom har kommunens kostnader för LSS ökat kraftigt efter att staten tagit sin hand ifrån ett flertal behövande områden. Sverigedemokraterna ser ett stort behov av förstärkningar inom LSS då varje enskild insats ofta är mycket resurskrävande, alla ska ha rätt till ett fullvärdigt liv.

För att ta ett gemensamt ansvar och effektivt hitta lösningar, som gynnar både kund och kommun, föreslår Sverigedemokraterna att undersöka möjligheten till att (tillsammans med omkringliggande kommuner) samarbeta och samordna planer för att skapa egna boenden i kommunal regi. Detta för personer med funktionsnedsättning inom socialpsykiatri som idag har externa placeringar.

Därmed skulle vi kunna erhålla en större kontroll på verksamheten och kvalitativt uppföljningsarbete.

I dessa tider är det sannerligen en utmaning att säkerställa en högkvalitativ verksamhet som kommer medborgarna till godo i tillräcklig omfattning, inom ramen för de resurser vi har att tillgå idag. Vi måste således få en kostnadseffektivare verksamhet, men utgångsläget ska alltid vara- kunden i fokus.

14.4.10 Boendestöd

Boendestöd är en oerhört viktig verksamhet och en många gånger helt avgörande roll i deras vardag för våra kunder med psykisk funktionsnedsättning. Deras funktion är att stödja, upprätthålla och utveckla individens egna förmågor. Detta för att de ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt och aktivt kunna vara delaktiga i samhället. Utan boendestöd skulle många inte ha den möjligheten med allt klara av allt man behöver i sin vardag.

Alla har vi rätt till en trygg plats där man kan få kontakt och social träning utifrån varje enskild individs behov. Den sociala biten är något som ofta kan upplevas svårt och utmanande för dessa individer, därför bör det få ske i deras egen takt, egna intressen och med en tillhörande känsla av kravlöshet. Rädslan är ofta att "tvingas in i sysselsättning" även om de inte är redo för detta. Detta efter en eventuell långvarig kamp med försäkringskassan med mera.

Tyvärr hamnar många kunder inom den psykiskt funktionsnedsatta delen ofta i skymundan och blir bortglömda. Sverigedemokraterna anser att verksamheten utför ett väldigt viktigt arbete och vill lyfta den ytterligare. Eftersom deras kunder är i stort behov av kontinuitet, och svårt med stressiga situationer, är det av stor vikt att det satsas på boendestöd. Som läget är idag är de i behov av mer resurser om personalen ska kunna utföra ett fullgott jobb.

Sverigedemokraterna önskar även undersöka möjligheterna till etablering av ett Fontänhus, detta som haft stora framgångar på andra håll i landet borde uppmärksammas och tas tillvara på för att se vilken effekt det skulle få i vår

kommun med. Meningen med det är att ge människor med psykisk ohälsa en paus i vardagen med olika typ av aktiviteter, att hitta mening och självförtroende genom nya relationer och samarbete med andra människor i liknande situationer.

14.4.11 LOV inom EDV

Denna verksamhet går ut på att skapa en meningsfull vardag för människor med olika funktionsvariationer. EDV i Gävle kommun är idag ett framgångsprojekt som hyllas av andra kommuner likväl som brukare, anhöriga, anställda och gode män. Här ser Sverigedemokraterna att en privatisering skulle innebära en betydande risk för att brukarunderlaget i kommunens verksamhet kan urholkas, och att den stabilitet och trygghet som många känner idag kommer att rivas upp genom både nedläggningar och sammanslagningar.

Människor som berörs av daglig verksamhet inom EDV är ofta särskilt känsliga för förändringar och nya miljöer, varför dessa inte alltid går att likställa med brukare inom annan verksamhet.

Lagen om valfrihet (LOV) är en kommunalt politiskt laddad fråga, som ofta fungerar som en vattendelare mellan de numera gamla traditionella höger- och vänsterblocken. Vi anser att verksamheter måste anpassas efter hur verkligheten ser ut, och inte tvärtom. Därför har vi generellt en pragmatisk inställning till LOV, vilket blev tydligt 2017 då privatiseringen av Enheten för daglig verksamhet (EDV), kom upp på den politiska dagordningen. Vår grundidé bygger på ett värnande av valfrihet och ser konkurrens som något positivt. Däremot är vi medvetna om att privatisering inte alltid är det bästa utan en balans mellan kommunala och det privata bidrar med sund konkurrens.

14.5 Sverigedemokraternas uppdrag till Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden:

- Arbetsmarknadsenhetens verksamheter ska innefatta olika delar som verkar kompetenshöjande utifrån arbetsmarknadens krav
- Införa lärlingsanställningar tillsammans med utbildning för bästa effekt att komma in på arbetsmarknaden
- Människors möjlighet till integration och assimilation i det svenska samhället ska öka genom tydliga krav på anpassning och egen försörjning
- Genomför aktiva insatser och individuellt anpassat stöd som skapar vägar in i arbetslivet via kommunala eller offentliga verksamheter
- Kontinuerligt följa upp de krav som ställs av arbetsmarknaden, för att erbjuda verksamheterna rätt kompetens
- Försörjningsstöd ska alltid ses som en tillfällig lösning och kommer med förutsättningen att klienten aktivt medverkar till att komma ur sitt beroende av försörjningsstöd till egen försörjning.
- Försörjningsstödet bör villkoras med någon form av syssla som ska stärka den enskildes självkänsla och/eller möjlighet till att bättre integreras och bli en del av det svenska samhället
- Utifrån ett jämställdhetsperspektiv, inleda en utredning i början av år 2023 av möjligheterna om delad utbetalning av försörjningsstöd i hushåll med flera vuxna parter. Nämnden uppdras att återkomma med en redovisning av utredningen senast i april 2024.
- Minska kostnaderna kopplade till invandring med 5 miljoner kronor
- Inför möjlighet till inköp av fritidsutrustning på rekvisition för barnfamiljer med väldigt liten budget
- Värna om samt upprätthålla och förbättra LSS-reformen
- Verka för ökad social kontakt och social träning för de med psykisk funktionsnedsättning

- Utred möjligheten att utvidga verksamheterna inom socialpsykiatri och boendestödet
- Enheten för daglig verksamhet (EDV) ska kvarstå i kommunens regi i sin helhet även framöver

15. Valnämnd

Valnämnden utser valförrättare och är vald av kommunfullmäktige.

Valnämndens uppgift är att informera om valen i enlighet med gällande lagstiftning och leda genomförandet av folkomröstningar och allmänna val. Det är av yttersta vikt att valen genomförs på ett rättssäkert sätt med hög tillgänglighet, service och information för att värna demokratins kärna.

Valnämnden ska förbereda och genomföra de val som ska hållas och i enlighet med vallagen utföra de uppgifter som krävs. Till detta bistår administrativ personal från kommunledningskontoret samt särskilt förordnade valförrättare före och under valdagar. Det administrativa förberedelsearbetet inför ett val påbörjas drygt ett halvår innan valdagen och även efter val krävs administrativt arbete. Valnämnden ska sträva efter att öka valdeltagandet.

16. Jävsnämnd

16.1 Verksamhetens inriktning

Jävsnämndens uppdrag är de fall där intressekonflikter och jäv uppstår inom samhällsbyggnadsnämnden. Besluten är myndighetsbeslut gentemot kommunens egna verksamheter, exempelvis då kommunen söker bygglov eller vid miljötillsyn av kommunens verksamheter.

För att det inte ska uppstå intressekonflikter och jäv får nämndens ledamöter och ersättare inte samtidigt ha förtroendeuppdrag i kommunstyrelsen eller övriga nämnder.

Myndighetsutövning där ärendena riktar sig mot kommunens egna verksamheter och objekt. Nämndens uppgifter omfattar inte verksamheter som utövas av kommunens bolag.

17. Överförmyndarnämnd

17.1 Viktigt med föredömlig verksamhet

Överförmyndarnämnden ska utöva tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns förvaltning. Personer som på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande har rätt till hjälp med att bevaka sin rätt och förvalta sin egendom. Den som har en god man förordnad till sig behåller sin rättsliga handlingsförmåga till skillnad från den som har förvaltare förordnad till sig. Förvaltare får inte förordnas om det bedöms tillräckligt med god man.

I lagen står att person med ovanstående uppdrag ska vara ”rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig”. Sverigedemokraterna i Gävle ser det som av yttersta vikt att Överförmyndarnämndens intresseanmälningar noga bereds där personer ska bedömas ha goda kunskaper om det svenska samhället samt i flera andra avseenden uppvisat gott föredöme för att komma ifråga för uppdrag.

Överförmyndarnämndens uppgift är att utöva tillsyn över ställföreträdare och förvaltare i syfte att kontrollera att dessa tar tillvara huvudmannens bästa på ett sätt som överensstämmer med uppdraget om tillämpliga lagregler. I övrigt ska nämnden ansvara för att den administrativa delen fungerar tillfredsställande i det att huvudmannen därmed inte ska riskera att komma i kläm utifrån eventuella byten av förvaltare med mera.

17.2 Verksamhetens inriktning

Kommunledningskontoret betalar kostnaderna för personal och administration. Kostnader för utbildning, arvoden och kostnadsersättningar till ställföreträdare betalas av nämnden. Det är viktigt att nämnden hela tiden anpassar verksamheten till de lagändringar som kan komma träda i kraft och att man fortsätter samarbetet kring överförmyndarfrågor inom Gästrikerådets ram. Kontinuerliga utvärderingar behöver också göras av verksamheten i syfte att

effektivisera och korta väntetider. Vi vill att Överförmyndarnämnden i Gävle ska främja en hög kvalitet i granskning och tillsättande av anordnare för att på bästa sätt säkra och trygga levnadsförhållandena för de mest utsatta i samhället. Man bör alltid kunna försäkra sig om ett gott bemötande och känna hög tillit till verksamheten. Vi vill att nämnden ska ha som mål att uppnå ett nollresultat för verksamheten.

Kommunala bolag

18. Kommunala bolag

18.1 Gävle stadshus

Gävle Stadshus AB är ett nystartat bolag som samordnar alla de helägda kommunala bolagen. Det är moderbolag i koncernen och är därför full ägare för de alla kommunala bolag i Gävle.

18.1.1 Gävle parkeringsservice

På uppdrag av Gävle kommun är det Gävle parkeringsservice (GPAB) som sköter övervakning av parkeringen i kommunen. Detta för att öka säkerheten och se till att parkerade fordon följer de regler som finns.

Gavlegårdarna har fått i uppdrag att med hänsyn till redan ingångna avtal överföra ansvaret för parkeringsövervakning på Gavlegårdarnas boendeparkeringar och likväl låta GPAB sköta utgivning av parkeringstillstånd med mera till de boende.

18.2 Gavlefastigheter Gävle kommun AB

Tillhandahåller lokaler till Gävle kommuns förvaltningar. I fastighetsbeståndet finns allt från skolor, förskolor, kontor till idrottsanläggningar och kulturbyggnader. Den totala lokalytan som de har hos Gävle kommun är 550 000 kvm stor.

18.2.1 Gavle drift & service

Gavle Drift & Service består av fem avdelningar; park, gata, fastighet, fordon och transportlösningar. De levereras till Gävle kommuns förvaltningar och bolag. Välskötta miljöer och hållbara transportlösningar är deras ledord.

18.3 AB Gavlegårdarna

Gavlegårdarna är ett av Sveriges största allmännyttiga fastighetsbolag. Det grundades redan 1917. De har idag cirka 70 procent av Gävle kommuns alla hyreslägenheter.

Gavlegårdarna ska så snart som möjligt, med hänsyn till ingångna avtal, upprätta ett avtal med Gävle parkeringsservice AB för att sköta parkeringsövervakning på Gavlegårdarnas boendeparkeringar. Det gäller även för att sköta utgivning av parkeringstillstånd med mera till de boende.

Gavlegårdarnas ansvarar för bredbandsnät ska överföras till Gävle energi för att uppnå driftsfördelar och ekonomiska synergieffekter. Huvudfokus vid överflytten ska vara att uppnå en minskad kostnad för hyresgästerna inom Gavlegårdarnas bestånd.

18.4 Gävle Hamn AB

Gävle hamn är ett logistikcentrum där sjöfart, järnväg och vägtransporter möts. De ska möjliggöra och skapa förutsättningar för säkra och hållbara logistiktjänster, med hög effektivitet för kunden. Det är ett område som är centralt ur näringslivssynpunkt. Sverigedemokraterna ser mycket positivt på en fortsatt utveckling av området.

18.5 Gävle Energi

Bolagets syfte är att erbjuda produkter och tjänster inom värme, el och kommunikationsnät. Har bredband, värme och el från 100 % förnybara energikällor. Tillhandahåller över 22 000 gatlyktor i kommunen. Genomför utbildningar om energi.

Gävle energi ska ta det samlade ansvaret för bredbandstjänster inom den kommunala verksamheten genom att ansvaret för det kommunala nätet hos Gavlegårdarna överförs till Gävle energi.

18.5.1 Gästrike Ekogas

Gästrike Ekogas har en historik med en rejält ansträngd ekonomisk situation. Något som vid två tillfällen krävt stora ekonomiska tillskott av sina ägare. Gävle Energi (49 %) och från Gästrike Återvinnare (51 %). Det är av största vikt att ett kommunalt bolag redovisar ett positivt resultat utifrån de investeringar man gör. Dock finns ett behov av att göra en översyn av ägandeskapet i bolaget om Gävle kommun genom Gävle Energi ska äga Gästrike Ekogas.

18.6 Gästrike vatten

Gästrike vatten ansvarar för drift av det kommunala dricksvattnet i Gävle kommun. Dess vattentjänster finansieras via avgifter. Det är kunden i kommunen som betalar och inga skattepengar används.

18.6.1 Gävle vatten

Dotterbolag till Gästrike vatten.

I Gävle kommun görs idag många olika VA-arbeten, bland annat om- och utbyggnader av ledningsnätet för dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Bland andra projekt märks underhåll och utveckling av reningsverk och vattenverk samt utredningar inom grundvatten, vattentäkt, reningsprocesser och dagvatten.

Totalt ansvar Gävle vatten för 152 mil ledningar (vatten-, spill- och dagvattenledningar), fyra reningsverk och sju vattenverk i Gävle kommun.

19. Kommunalförbund

19.1 Gästrike räddningstjänst

Gästrike Räddningstjänst är ett kommunalförbund som ansvarar för räddningstjänsten i Gävle och fyra ytterligare kommuner. Gävle och Sandviken har bemanning dygnet runt, Valbo har bemanning på dagtid medan sju stationer (bland annat Ockelbo) har deltidstationer. I Gävle jobbar nu Gästrike räddningstjänst med förutsättningarna för framtiden, vilket innefattar möjligheter till övning och en ny brandstation.

Sverige har under senare år drabbats hårt av både små och stora bränder. Bränder i form av skadegörelse (bilbränder mm) har ökat kraftigt samtidigt som vi drabbats svårt av ett antal större bränder i både Sverige och regionen. Detta ställer krav på att räddningstjänsten skall finnas tillgänglig i största möjliga mån, ha rätt kompetens och utrustning samt i glesbygd ha välfungerande frivilligorganisationer/räddningsvärn för att säkra upp det behov som finns. Ett underlag och en förberedelse för att kunna hantera större kriser, i form av plötslig större skogsbrand eller dylikt, bör finnas. Sverigedemokraterna anser att medborgarnas rätt till trygghet skall tillgodoses i alla delar av kommunen.

19.2 Gästrike Återvinnare

Gästrike Återvinnare ansvarar för den kommunala avfallshanteringen i Gävle och fyra ytterligare medlemskommuner. Totalt berörs cirka 162 000 människor när det gäller hushållsavfall. Det är utifrån Sverigedemokraternas perspektiv viktigt att det finns tillgång till lokal återvinning med solida öppettider. Detta för att ge kommunmedborgarna de bästa förutsättningarna att kunna bidra till ett miljöeffektivt och ansvarsfullt återvinningsarbete.

Felaktigheter i källsorteringen kostar varje år Gästrike Återvinnare pengar, i form av hantering. Det leder också till lägre hållbarhet sett ur ett miljöperspektiv. Vår ambition är att kommunmedborgarna blir bättre på att sortera och återvinna och på så sätt skapa ett mer hållbart samhälle.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att gentemot Gästrike återvinnare och övriga medlemskommuner initiera en översyn av förbundsordningen för kommunalförbundet där den nuvarande organisationen förändras. Idag styrs Gästrike Återvinnare genom en förbundsstyrelse och ett förbundsfullmäktige. För att kunna effektivisera den politiska organisationen ska förbundsfullmäktige upphöra och förbundsstyrelsen som förslag istället organiseras som en förbundsdirektion i enlighet med de krav som kommunallagen ställer.

Det kommer innebära att den politiska organisationen med 20 ledamöter + 20 ersättare i fullmäktige försvinner till förmån för en mindre direktion som kan fullgöra samma uppgifter. Den nya förbundsdirektionen bör ha samma antal ledamöter samt ersättare i enlighet med bestämmelserna för Gästrike räddningstjänst.

20. Ekonomiska sammanställningar

20.1 Verksamhetens kommunbidrag Sverigedemokraterna

Nettokostnader (mkr)	2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelse	453,2	463,2	486,0	493,9
Gemensam nämnd och verksamhetsstöd	0,0	0,0	0,0	0,0
Valnämnd	0,0	2,2	0,0	0,0
Överförmyndarnämnd	14,5	14,9	15,2	15,5
Revisorskollegiet	7,2	7,4	7,6	7,7
Samhällsbyggnadsnämnd	353,9	385,9	413,3	431,9
Jävsnämnd	0,4	0,4	0,4	0,4
Kultur- och fritidsnämnd	329,5	322,2	327,7	333,1
Utbildningsnämnd	2 753,7	2 794,1	2 857,7	2 912,6
Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnd	1 088,7	1 138,8	1 165,8	1 194,6
Socialnämnd	633,6	645,8	657,7	669,6
Omvårdnadsnämnd	1 428,0	1 511,1	1 539,5	1 600,9

20.2 Resultatbudget

Resultatbudgeten är en sammanställning över de kostnader och intäkter som kommunen räknar med för kommande verksamhetsår. Beräkningen leder till ett budgeterat resultat. Kommunens resultat, enligt budget, för 2023 är -509,5 miljoner och ett antal åtgärder har satts in för att nå neutralitet (0) i balanskravet.

20.1.1 Tabell: Resultatbudget 2023 och plan 2024-2026

(Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Intäkter	1 514,3	1 957,3	1 875,0	1 460,3
Kostnader	-8 935,2	-9 171,3	-9 174,3	-9 296,6
Av- och nedskrivningar	-107,0	-131,7	-146,2	-146,9
Verksamhetens nettokostnad	-7 527,8	-7 332,8	-7 433,6	-7 983,2
Skatteintäkter	5 820,3	6 065,5	5 915,1	6 544,8
Generella bidrag	1 278,1	1 319,7	1 401,8	1 323,6
Verksamhetens resultat	-429,4	52,7	196,9	-104,9
Finansiella intäkter	305,6	487,2	505,1	440,6
Varav ökad utdelning	0	160,9	121,6	5

Finansiella kostnader	-180,4	-219,7	-243,4	-287,7
Resultat före extraordinära poster	-304,2	320,2	458,6	48,9
Extraordinära poster	-	-	-	-
Årets resultat	-304,2	320,2	458,6	48,9
Varav realisationsvinst o exploaterings resultat	205,4	570,2	458,6	97,9
Resultat exkl reavinst, exploatering o garantiförs.	-509,5	-250,0	0	-48,0
Trafikverket underskott som inte återställs	240	150	0	0
Resultat efter åtgärder	-269,5	-100,0	-121,6	-48,0
Inklusive Exploatering- Balanskrav	-324,2	470,2	317,0	29,9
Resultatutjämningsreserv	324,2	0	0	0
Årets resultat inklusive balanskrav	0	470,2	317,0	29,9

*ingår i posten finansiella intäkter

Kommentar till budget: Vi tar ansvar för kommunens ekonomi genom att använda resultatutjämningsreserven för 2023. Den är till för extraordinära omständigheter. Den sittande majoriteten har inte gjort tillräckligt för att hålla nere kommunens kostnader varför vi nu har en obalans att hantera. Vidare är vi kommande år beroende av en ökad utdelning från de kommunala bolagen. En försämring av välfärden, som är alternativet, slår mot våra barn, äldre och utsatta. Det ger färre lärare och omvårdnadspersonal. Den omvandlingen skapar ännu högre kostnader på sikt.

När det kommer till kostnader kopplade till Trafikverket är vår bedömning att det blir för svårt att anpassa verksamheten efter de stora beloppen dvs göra tillfälliga nedskärningar för att nå balans. Genom att genomföra ett budgeterat underskott signalerar vi om att det är tillfälliga utgiftsökningar för 2023-2024, som vi ser som tillfälliga kostnader som inte ska påverka kommunens långsiktiga drift (vilket den gör om underskottet måste kompenseras med tillfälliga nedskärningar). Vi har ett allvarligt läge men Sverigedemokraterna vill ta vår del av ansvaret i opposition.